

คู่มือแนะนำการจัดทำหลักสูตรใหม่/ หลักสูตรปรับปรุง

ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา

พ.ศ. 2565

จัดทำโดย...

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ฝ่ายมาตรฐานการศึกษา สำนักบริหารการศึกษา

(ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 7)

คำนำ

ตามที่สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้แจ้งประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอนุปริญญา พ.ศ. 2565 ลงวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2565 และผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 นั้น เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สอดคล้องตรงตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรและผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

คณะกรรมการการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงได้ดำเนินการปรับปรุงคู่มือแนะนำการจัดทำหลักสูตรใหม่/หลักสูตรปรับปรุง ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ซึ่งได้ปรับปรุง ครั้งที่ 7 เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานของหลักสูตรตามมติที่ ประชุมคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา (กมอ.) การปรับปรุงโครงสร้างหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2567 การจัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้หมวดวิชาศึกษาทั่วไปในหลักสูตรระดับปริญญาตรี การจัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา ซึ่งนำไปสู่การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร ให้สอดคล้องตามคู่มือและแนวทางการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา การดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบจากที่ ประชุมคณะกรรมการการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุม ครั้งที่ 9/2567 เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2567 ที่ผ่านมา

ซึ่งการปรับปรุงคู่มือแนะนำการจัดทำหลักสูตรใหม่/หลักสูตรปรับปรุง ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้กำหนดหัวข้อจำแนกตามรายการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และเพิ่มเติมรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาไปสู่การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร การปรับปรุงตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) การประกันคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 การบริหารคุณภาพหลักสูตร และเนื้อหาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้หลักสูตรมีความครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา แนวทางการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา ตามมติคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุม ครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2567 ที่ผ่านมา รวมทั้งได้ปรับผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิแต่ละด้านตามคุณวุฒิแต่ละระดับ จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล เพื่อให้หลักสูตรสามารถออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรผลลัพธ์การเรียนรู้หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (หลักสูตรระดับปริญญาตรี) ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาในแต่ละชั้นปี ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณวุฒิ รวมทั้งการจัดกระบวนการเรียนรู้ กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน และวิธีการประเมินผลได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยได้มุ่งเน้นให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน สามารถสร้างผลลัพธ์การเรียนรู้ให้แก่บัณฑิต ให้มีความรู้คุณธรรมจริยธรรม ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ใช้บัณฑิต และบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และการเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์

ขอขอบคุณรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการการศึกษาทุกท่านที่ได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงคู่มือแนะนำการจัดทำหลักสูตรใหม่/หลักสูตรปรับปรุงตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ตลอดจนบุคลากรในฝ่ายมาตรฐานการศึกษา สำนักบริหารการศึกษา ที่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการปรับปรุงคู่มือฯ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือแนะนำการจัดทำหลักสูตรใหม่/หลักสูตรปรับปรุงตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 7) ดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ต่อผู้จัดทำหลักสูตร คณาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องต่อไป

(รองศาสตราจารย์ ดร.นवलวรรณ สุนทรกิจิช)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ประธานคณะกรรมการการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
เอกสารประกอบการเสนอขอเปิดหลักสูตรใหม่/การปรับปรุงหลักสูตร	1
1) แบบเสนอขอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร	3
ตัวอย่างที่ 1	4
ตัวอย่างที่ 2	6
ตัวอย่างที่ 3	8
ตัวอย่างโครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรี	9
ตัวอย่างโครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาโท	10
ตัวอย่างโครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาเอก	12
2) รายละเอียดของหลักสูตร	13
1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตร	14
1.1 รหัสและชื่อหลักสูตร	14
1.2 ชื่อปริญญาและชื่อสาขาวิชา	14
1.3 วิชาเอก (ถ้ามี)	14
1.4 จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร	15
1.5 รูปแบบของหลักสูตร	15
1.5.1 รูปแบบ	15
1.5.2 ภาษาที่ใช้	16
1.5.3 การรับเข้าศึกษา	16
1.5.4 ความร่วมมือกับสถาบันร่วมผลิต	16
1.5.5 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา	16
1.6 สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร	16
1.7 ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพมาตรฐาน	18
1.8 อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา	18
2. ปรัชญา วัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร	21
2.1 ปรัชญาของหลักสูตร	21
2.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	21
2.3 ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร	21
แนวคิดการออกแบบหลักสูตร	21
2.3.1 สถานการณ์ภายนอกหรือความต้องการกำลังคนของประเทศหรือนานาชาติ	21
2.3.2 การกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และวิธีการได้มาซึ่งความต้องการและความคาดหวัง	21
2.3.3 การวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการผลิตบัณฑิต	22
2.3.4 การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร	25

2.3.5 องค์ประกอบเกี่ยวกับโครงการหรืองานวิจัย ประสบการณ์ภาคสนาม	26
การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา (ถ้ามี)	
1) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย (ถ้ามี)	26
1. คำอธิบายโดยย่อ	26
2. ผลลัพธ์การเรียนรู้	26
3. ช่วงเวลา	26
4. จำนวนหน่วยกิต	26
5. การเตรียมการ	26
6. การวัดและประเมินผู้เรียน	26
2) ผลลัพธ์การเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา (ถ้ามี)	26
1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา	26
2. ช่วงเวลา	26
3. การจัดเวลาและตารางสอน	26
4. การวัดและประเมินผู้เรียน	27
2.3.6 ตารางแสดงความสัมพันธ์ของการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร	29
2.3.7 ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรและผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ	30
2.3.8 ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรและผลลัพธ์การเรียนรู้หมวดวิชา	30
ศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2567	
<i>(ระบุเฉพาะหลักสูตรระดับปริญญาตรี)</i>	
2.3.9 ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรและสมรรถนะหมวดวิชาศึกษาทั่วไป	31
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2567 <i>(ระบุเฉพาะหลักสูตรระดับปริญญาตรี)</i>	
2.3.10 การออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร	31
3. จำนวนหน่วยกิต โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา คำอธิบายรายวิชา และแผนการศึกษา	33
3.1 จำนวนหน่วยกิต	33
3.2 โครงสร้างหลักสูตร	33
3.3 รายวิชา	35
3.4 ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน	38
3.5 คำอธิบายรายวิชา	38
3.6 ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา	39
3.7 ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชาที่คาดหวังแต่ละชั้นปี สู่ผลลัพธ์การเรียนรู้	40
ระดับหลักสูตร	
3.8 ความหมายของเลขรหัสประจำวิชา	41
3.9 แผนการศึกษา	41
4. การจัดการกระบวนการเรียนรู้	43
4.1 ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร กลยุทธ์และวิธีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้	44
ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร กลยุทธ์และวิธีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้	44

5. ความพร้อมและศักยภาพของอาจารย์ และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	47
5.1 ความพร้อมและศักยภาพของบุคลากร	47
5.1.1 อาจารย์	47
5.1.1.1 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้	47
5.1.1.2 ด้านวิชาการ ความเชี่ยวชาญ	47
5.1.1.3 แผนพัฒนาอาจารย์	47
5.1.2 ชื่อ สกุล ตำแหน่งทางวิชาการและคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	48
5.1.3 ชื่อ สกุล ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิการศึกษา ผลงานทางวิชาการ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์พิเศษ	52
5.1.4 บุคลากรสายสนับสนุน	60
5.2 ความพร้อมด้านทรัพยากรการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้	60
6. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา แผนการรับนิสิต และงบประมาณ	60
6.1 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	60
6.2 แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี	62
6.3 งบประมาณ	63
6.4 ระบบการรับสมัคร	64
6.5 ขั้นตอนการรับเข้าศึกษา	64
6.6 ระบบการจัดการข้อร้องเรียนและการอุทธรณ์	64
7. การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา	65
7.1 เกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน	65
7.2 เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร	66
7.3 กระบวนการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิต	68
7.3.1 การทวนสอบระดับรายวิชา ขณะนิสิตยังไม่สำเร็จการศึกษา	68
7.3.2 การทวนสอบระดับหลักสูตร หลังจากนิสิตสำเร็จการศึกษา	69
8. การประกันคุณภาพคุณภาพหลักสูตร	70
8.1 การกำกับมาตรฐาน	70
1. บัณฑิต	70
2. นิสิต	70
2.1 การรับนิสิต	71
2.2 การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา	71
2.3 การควบคุมการดูแลการให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนวแก่นิสิต	71
2.4 การคงอยู่และการสำเร็จการศึกษา	71
2.5 ความพึงพอใจและผลการจัดการข้อร้องเรียนของนิสิต	71
3. อาจารย์	71
4. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน	71
5. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	72
6. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	73

	หน้า
9. ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร และการบริหารคุณภาพ	79
9.1 ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร	79
9.2 แผนการบริหารคุณภาพ	79
ภาคผนวก	86
ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (วิชาเฉพาะเลือก/วิชาเอกเลือก)	86
บรรณานุกรมผลงานทางวิชาการ	88

ภาคผนวกคู่มือ	ภ-1
1. ขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ภ-2
2. ประกาศมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่อง ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2565	ภ-8
3. ประกาศมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่อง แนวปฏิบัติในการบรรจุหลักสูตรใหม่ไว้ในแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ การเปิดหลักสูตรใหม่ การปรับปรุงหลักสูตรและการปิดหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ภ-12
4. ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	ภ-16
5. ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	ภ-42
6. มติคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุม ครั้งที่ 1/2567 เรื่อง แนวทางการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา	ภ-49
7. ประกาศมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่อง แนวปฏิบัติการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ภ-51
8. ประกาศมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่อง แนวปฏิบัติการแต่งตั้ง เปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรณีเกษียณอายุงาน	ภ-53
9. การปรับปรุงตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) การประกันคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	ภ-56
10. รายงานคณะผู้จัดทำและบรรณานุกรมคู่มือแนะนำการจัดทำหลักสูตรใหม่/หลักสูตรปรับปรุงของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565) ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	ภ-59

เอกสารประกอบการเสนอขอเปิดหลักสูตรใหม่/การปรับปรุงหลักสูตร

การเปิดหลักสูตรใหม่/การปรับปรุงหลักสูตร จะต้องมียกเอกสารประกอบการเสนอขอเปิดหลักสูตรใหม่/การปรับปรุงหลักสูตร ดังนี้

① รูปเล่มหลักสูตร ประกอบด้วย

- 1) แบบในการเสนอขอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร (*กรณีปรับปรุงหลักสูตร*)
- 2) รายละเอียดของหลักสูตรตามรายการที่กำหนดไว้ในข้อ 12 ของกฎกระทรวงมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ประกอบด้วย
  1. ชื่อปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และสาขาวิชา
  2. ปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้
  3. โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาและหน่วยกิต
  4. การจัดกระบวนการเรียนรู้ (*กรณีที่มีการจัดการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือการจัดสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน โพรดระบุ*)
  5. ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งรวมถึงคณาจารย์และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พร้อมบรรณานุกรมแสดงผลงานทางวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์พิเศษ (*ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาฯ กำหนด*)
  6. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา
  7. การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา
  8. การประกันคุณภาพหลักสูตร
  9. ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร
- 3) แบบเสนอขอเปิดรายวิชาใหม่ (*แบบ วช.มก. 1-1 หรือ วช.มก. 2-1 (ถ้ามี)*)
- 4) แบบเสนอขอปรับปรุงรายวิชา (*แบบ วช.มก. 1-2 หรือ วช.มก. 2-2 (ถ้ามี)*)
- 5) บรรณานุกรมแสดงผลงานทางวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์พิเศษ (*ตามเกณฑ์มาตรฐานฯ กำหนด*)
- 6) สำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร
- 7) คำโครงการรายวิชา (*ของรายวิชาที่เสนอขอเปิดใหม่/ปรับปรุง*)
- 8) ตารางเปรียบเทียบเนื้อหาสาระสำคัญขององค์ความรู้ (Body of Knowledge) ตามที่องค์กรวิชาชีพกำหนด กับรายวิชาของหลักสูตร (ถ้ามี) (ถ้ามีองค์กรวิชาชีพ)
- 9) แผนภูมิอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
(*-การเสนอเปิดหลักสูตรใหม่ ไม่ต้องจัดทำแบบในการเสนอขอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร และแบบเสนอขอปรับปรุงรายวิชา -*)

เอกสารแนบข้อ ②- ข้อ ⑧

- ② รายงานวิจัยสถาบันฉบับสมบูรณ์ (มีรายละเอียดตามขั้นตอนการจัดทำรายงานการวิจัยสถาบันฯ ตามประกาศมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่อง แนวปฏิบัติในการบรรจุหลักสูตรใหม่ไว้ในแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ การเปิดหลักสูตรใหม่ การปรับปรุงหลักสูตรและการปิดหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ลงวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 ภาคผนวกหน้า ก-15)
- ③ รายงานการประชุมของผู้ใช้หลักสูตรร่วม (กรณีหลักสูตร/รายวิชามีผู้ใช้ร่วมกัน)
- ④ บันทึกข้อความเสนอหลักสูตรโดยระบุข้อความว่าหลักสูตรได้ผ่านการพิจารณาระดับภาควิชา/คณะ/วิทยาลัย/วิทยาเขต เรียบร้อยแล้ว ในการประชุม ครั้งที่...../25..... เมื่อวันที่.....
- ⑤ กรณีมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นชาวต่างชาติ ให้แนบสัญญาจ้าง หนังสือรับรองการเทียบวุฒิจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) เพิ่มเติม
- ⑥ กรณีหลักสูตรมีความร่วมมือกับสถาบันอื่น ให้แนบสำเนาเอกสาร MOU/MOA
- ⑦ กรณีหลักสูตรมีความร่วมมือกับสถาบันร่วมผลิต ให้แนบหลักฐานความร่วมมือทางวิชาการ ความยินยอมให้บุคลากรเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรของสถาบันร่วมผลิตที่ลงนามเรียบร้อยแล้วด้วย เพื่อป้องกันการซ้ำซ้อนของอาจารย์กับสถาบันอื่น เพื่อแนบเป็นหลักฐานเสนอสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พิจารณารับทราบหลักสูตรต่อไป
- ⑧ แผ่นซีดีบันทึกข้อมูล (ไฟล์ WORD และ PDF) ที่เกี่ยวข้องข้างต้น

 กระบวนการพิจารณาหลักสูตร จะสิ้นสุดเมื่อหลักสูตรได้รับการพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตร (รับทราบ/รับรองหลักสูตร) จากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

 สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) จะพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตร (การรับทราบ/รับรองหลักสูตร) จาก “ระบบพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (CHE Curriculum Online: CHECO)” เท่านั้น

ซึ่งหลักสูตรสามารถสืบค้นข้อมูลการรับทราบ/การรับรองหลักสูตรจากระบบ CHECO ได้ที่ <http://202.44.139.57/checo> และ/หรือ เว็บไซต์สำนักบริหารการศึกษา)

ทั้งนี้ ฝ่ายมาตรฐานการศึกษา ได้จัดทำสำเนาหลักสูตรไปยังต้นสังกัดหลักสูตรเพื่อใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงการรับทราบ/การรับรองหลักสูตร จากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) เท่านั้น ซึ่งไม่ใช่เอกสารการรับทราบ/การรับรองหลักสูตรที่เป็นทางการจาก สป.อว.

 การรับรองคุณวุฒิ จาก ก.พ. /ก.ค.ศ. รวมถึงการพิจารณาการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) แก่นิสิตของหลักสูตร สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะเป็นผู้ดำเนินการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป หลังจากหลักสูตรได้รับการพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตร (รับทราบ/รับรองหลักสูตร) จากระบบ CHECO เรียบร้อยแล้ว

 สำหรับหลักสูตรที่ต้องรับรองจากสภาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง คณะจะต้องเป็นผู้ดำเนินการส่งหลักสูตรดังกล่าว เพื่อให้สภาวิชาชีพพิจารณารับรองหลักสูตรต่อไป

1) แบบในการเสนอขอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

--เอกสารแสดงรายละเอียดการปรับปรุงหลักสูตร เป็นข้อมูลเปรียบเทียบให้ทราบเหตุผลในการปรับปรุง สารสำคัญในการปรับปรุงหลักสูตร และสิ่งที่เปลี่ยนแปลง โดยมีรูปแบบและหัวข้อดังต่อไปนี้--

แบบในการเสนอขอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร
เพื่อเสนอมหาวิทยาลัย
การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร .....
สาขาวิชา ..... หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 25.....
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
*****

1. หลักสูตรฉบับดังกล่าวนี้ได้รับทราบ/รับรองการเปิดสอนจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม เมื่อวันที่ ..... และได้รับอนุมัติเปิดสอนจากสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ .....
(ให้ระบุ วัน เดือน ปี ที่ได้รับทราบการให้ความเห็นชอบการเปิดสอนจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และวัน เดือน ปี ที่ได้รับการอนุมัติเปิดสอนจากสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็นฉบับก่อนการปรับปรุงครั้งนี้)
2. สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้อนุมัติการปรับปรุงแก้ไขครั้งนี้แล้ว ในการประชุม ครั้งที่ ..... เมื่อวันที่.....
(หมายถึง ครั้งที่... วันที่.. เดือน... พ.ศ. ... ที่ได้รับการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยในการปรับปรุงแก้ไขครั้งนี้ *ให้เว้นว่างไว้*)
3. หลักสูตรปรับปรุงแก้ไขนี้ เริ่มใช้กับนิสิตรุ่นปีการศึกษา 25.... ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ..... เป็นต้นไป
(ให้ระบุปีการศึกษา และภาคการศึกษา ที่หลักสูตรมีผลบังคับใช้กับนิสิต เช่น ปีการศึกษา 2567 ภาคการศึกษาที่ 1 *ไม่สามารถระบุย้อนหลังได้*)
4. เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
(ให้ระบุเหตุผลในการปรับปรุงโดยสังเขป รวมถึงให้ระบุสาระสำคัญโดยย่อจากผลการวิจัยสถาบัน หรือสรุปสาระสำคัญจากรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตรในรอบปีที่ผ่านมา โดยจะต้องสอดคล้องกับข้อ 5 สาระในการปรับปรุงแก้ไขด้วย)
5. สาระในการปรับปรุงแก้ไข
(ให้ระบุสาระสำคัญที่ต้องการปรับปรุงแก้ไขให้ชัดเจนโดยระบุเป็นข้อ ๆ เช่น ปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร เพิ่มแผนการศึกษา เพิ่ม/ลดหน่วยกิตวิชาเฉพาะบังคับ/วิชาเฉพาะเลือก/วิชาเอกบังคับ/วิชาเอกเลือก เปิดรายวิชา ปรับปรุงรายวิชา ปิดรายวิชา ยกเลิกรายวิชา เพิ่มรายวิชา เปลี่ยนแปลงเฉพาะรหัสวิชา เป็นต้น และรวมถึงการแสดงตารางเปรียบเทียบหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรปรับปรุง)

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2568	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง
...	...	...
...	...	...

6. โครงสร้างหลักสูตรภายหลังการปรับปรุงแก้ไข เมื่อเปรียบเทียบกับโครงสร้างเดิม และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ... (ปริญญาตรี/บัณฑิตศึกษา)..... พ.ศ. 2565 ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปรากฏดังนี้
(ให้แสดงเปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตรภายหลังการปรับปรุงแก้ไขแล้วกับโครงสร้างเดิมและเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)
(หากหลักสูตรมีมากกว่า 1 แผน ให้ระบุแยกตารางตามจำนวนแผน/แบบการศึกษา เช่น ปริญญาโท ระบุแยกเป็นตารางแผน 1 แบบ ก 1 และ/หรือ ตารางแผน 1 แบบ ก 2 และ/หรือ ตารางแผน 2 เป็นต้น)
7. หลักสูตร (รายละเอียดหลักสูตรให้จัดพิมพ์โดยขึ้นหน้าใหม่ และจัดพิมพ์แยกเป็นไฟล์ใหม่)

ตัวอย่างที่ 1

**แบบในการเสนอขอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร
เพื่อเสนอมหาวิทยาลัย
การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2568
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**

1. หลักสูตรฉบับดังกล่าวนี้ได้รับทราบ/รับรองการเปิดสอนจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2564 และได้รับอนุมัติเปิดสอนจากสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2563
2. สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติการปรับปรุงแก้ไขครั้งนี้แล้ว ในคราวประชุมครั้งที่ ..... เมื่อวันที่.....
3. หลักสูตรปรับปรุงแก้ไขครั้งนี้ เริ่มใช้กับนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2568 ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ 1 เป็นต้นไป
4. เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข

- 4.1 สอดคล้องกับผลของการทำวิจัยสถาบัน ดังนี้ ....
- 4.2 ...

5. สาระในการปรับปรุงแก้ไข

5.1 เปิดรายวิชาใหม่ จำนวน 5 วิชา ดังนี้ (จัดทำแบบ วช.มก.1-1)

01459228	จิตวิทยาการรู้คิด	3(3-0-6)
----------	-------------------	----------

...

(ไม่ต้องระบุชื่อวิชาภาษาอังกฤษ) หากไม่มี ไม่ต้องระบุหัวข้อนี้

5.2 ปรับปรุงรายวิชา จำนวน 12 วิชา ดังนี้ (จัดทำแบบ วช.มก.1-2)

01459262	จิตวิทยาเด็ก	3(3-0-6)
----------	--------------	----------

...

(ไม่ต้องระบุชื่อวิชาภาษาอังกฤษ) หากไม่มี ไม่ต้องระบุหัวข้อนี้

5.3 ปิดรายวิชา จำนวน 4 วิชา ดังนี้

01459265	จิตวิทยาพัฒนาการทางภาษา	3(3-0-6)
----------	-------------------------	----------

...

(ไม่ต้องระบุชื่อวิชาภาษาอังกฤษ) หากไม่มี ไม่ต้องระบุหัวข้อนี้

5.4 ยกเลิกรายวิชา จำนวน 3 วิชา ดังนี้

01417111	แคลคูลัส	3(3-0-6)
----------	----------	----------

...

(ไม่ต้องระบุชื่อวิชาภาษาอังกฤษ) หากไม่มี ไม่ต้องระบุหัวข้อนี้

5.5 เพิ่มรายวิชา จำนวน 1 วิชา คือ

01417116	คณิตศาสตร์ประยุกต์เบื้องต้น	3(3-0-6)
----------	-----------------------------	----------

(ไม่ต้องระบุชื่อวิชาภาษาอังกฤษ) หากไม่มี ไม่ต้องระบุหัวข้อนี้

5.6 เปลี่ยนเฉพาะรหัสวิชา จำนวน 6 วิชา ดังต่อไปนี้ (กรณีเปลี่ยนเฉพาะรหัสวิชาไม่ต้องจัดทำแบบ วช.มก.)

รหัสเดิม	รหัสใหม่	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
01459342	01459244	จิตวิทยาเด็กไม่พูด	3(3-0-6)
...	...	...	...

(ไม่ต้องระบุชื่อวิชาภาษาอังกฤษ) หากไม่มี ไม่ต้องระบุหัวข้อนี้

5.7 ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรเดิมและหลักสูตรปรับปรุง

ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรเดิมและหลักสูตรปรับปรุง

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2568	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง
จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 133 หน่วยกิต	จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต	- ลดหน่วยกิต
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต	1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต	- ลดหน่วยกิต
1.1 กลุ่มสาระอยู่ดีมีสุข ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต		
01175xxx วิชาพลศึกษา 1(0-2-1)		
และเลือกเรียนอีกไม่น้อยกว่า 5 หน่วยกิต จากรายวิชาในหมวดศึกษาทั่วไป กลุ่มสาระอยู่ดีมีสุข		
1.2 กลุ่มสาระศาสตร์แห่งผู้ประกอบการ ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต		
ให้นิสิตเลือกเรียนไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต จากรายวิชาในหมวดศึกษาทั่วไป กลุ่มสาระศาสตร์แห่งผู้ประกอบการ		
1.3 กลุ่มสาระภาษากับการสื่อสาร 13 หน่วยกิต		
01355xxx วิชาภาษาอังกฤษ 9(- -)		
วิชาภาษาไทย 3(- -)		
วิชาสารสนเทศ/คอมพิวเตอร์ 1(- -)		

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2568	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง
<p>1.4 กลุ่มสาระพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ไม่น้อยกว่า 5 หน่วยกิต 01999111 ศาสตร์แห่งแผ่นดิน 2(2-0-4) และเลือกเรียนอีกไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต จากรายวิชาในหมวดศึกษา ทั่วไป กลุ่มสาระพลเมืองไทยและพลเมืองโลก</p> <p>1.5 กลุ่มสาระสุนทรียศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต เลือกเรียนอีกไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต จากรายวิชาในหมวดวิชาศึกษา ทั่วไป กลุ่มสาระสุนทรียศาสตร์</p>	<p>โดยนิตต้องเรียนรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปครบทั้ง 3 ส่วน</p> <p>1. รายวิชาศึกษาทั่วไปที่พัฒนาคุณลักษณะนิต มก. 8 หน่วยกิต 01999111 ศาสตร์แห่งแผ่นดิน 2(2-0-4) (Knowledge of the Land) วิชาภาษาต่างประเทศ 1 ภาษา 6(--)</p> <p>2. รายวิชาศึกษาทั่วไปที่พัฒนาสมรรถนะ ทั้ง 3 ด้าน ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต - ด้านการสื่อสารและสารสนเทศ - ด้านภาวะผู้นำ - ด้านการเป็นผู้ประกอบการ</p> <p>3. รายวิชาศึกษาทั่วไปที่พัฒนาสมรรถนะ ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต ตามที่ระบุในผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO) - ด้านทักษะการคิด - ด้านการจัดกรตนเอง - ด้านความเป็นพลเมือง - ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต - ด้านพหุวัฒนธรรม</p>	- ปรับตามโครงสร้างหมวดวิชา ศึกษาทั่วไป พ.ศ. 2567
<p>2. หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 97 หน่วยกิต</p> <p>2.1 วิชาแกน ไม่น้อยกว่า 28 หน่วยกิต</p> <p>01416401 พันธุศาสตร์กับสังคม 3(3-0-6)</p> <p>...</p> <p>2.2 วิชาเฉพาะบังคับ 57 หน่วยกิต</p> <p>01459477 สุขภาพจิตในการทำงาน 3(3-0-6)</p> <p>01417111 แคลคูลัส I 3(3-0-6)</p> <p>...</p> <p>01459441 การตรวจวินิจฉัยทางจิตวิทยาคลินิก I 3(3-0-6)</p> <p>01459443 จิตบำบัด 3(3-0-6)</p> <p>01459474 จิตวิทยาการทำงาน 3(3-0-6)</p> <p>...</p> <p>2.3 วิชาเฉพาะเลือก ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต</p> <p>2.3.1 วิชาเฉพาะเลือกในสาขา ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต ให้นิสิตเลือกเรียนตามสาขาวิชาเอกต่อไปนี้</p> <p>01459428 จิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคล 3(3-0-6)</p> <p>...</p> <p>2.3.2 วิชาเฉพาะเลือกนอกสาขา ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต ให้นิสิตเลือกเรียนรายวิชานอกสาขาวิชาจิตวิทยา</p> <p>3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต</p>	<p>2. หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 85 หน่วยกิต</p> <p>2.1 วิชาแกน ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต</p> <p>01416411 พันธุศาสตร์กับสังคม 3(3-0-6)</p> <p>01459228 จิตวิทยาการรู้คิด 3(3-0-6)</p> <p>...</p> <p>2.2 วิชาเฉพาะบังคับ 49 หน่วยกิต</p> <p>01459477 สุขภาพจิตในการทำงาน 3(3-0-6)</p> <p>01417116 คณิตศาสตร์ประยุกต์เบื้องต้น 3(3-0-6)</p> <p>...</p> <p>01459243 จรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมาย สำหรับจิตวิทยาคลินิก 3(3-0-6)</p> <p>01459341 การตรวจวินิจฉัยทางจิตวิทยาคลินิก I 3(3-0-6)</p> <p>01459343 จิตวิทยาการปรึกษาและจิตบำบัด 3(3-0-6)</p> <p>...</p> <p>2.3 วิชาเฉพาะเลือก ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต</p> <p>2.3.1 วิชาเฉพาะเลือกในสาขา ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต ให้นิสิตเลือกเรียนตามสาขาวิชาเอกต่อไปนี้</p> <p>01459428 จิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคล 3(3-0-6)</p> <p>...</p> <p>2.3.2 วิชาเฉพาะเลือกนอกสาขา ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต ให้นิสิตเลือกเรียนรายวิชานอกสาขาวิชาจิตวิทยา</p> <p>3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต</p>	- ลดหน่วยกิต - ลดหน่วยกิต - เปลี่ยนตามต้นสังกัด - เปิดรายวิชาใหม่ - ลดหน่วยกิต - ยกเลิกรายวิชา - เพิ่มรายวิชา - ย้ายมาจากวิชาเฉพาะเลือก - เปลี่ยนรหัสวิชา - ปรับปรุงรายวิชา - ปิดรายวิชา

- หมายเหตุ** 1) ตารางสิ่งที่เปลี่ยนแปลง ให้ระบุสิ่งที่เปลี่ยนแปลงโดยย่อ เช่น “เพิ่มแผน 1 แบบ ก 1” “เพิ่มแผน 1 แบบ ก 2” “เพิ่มแผน 2” “เพิ่มหน่วยกิต” “ลดหน่วยกิต” “เปิดรายวิชาใหม่” “ปรับปรุงรายวิชา” “เพิ่มรายวิชา” “ยกเลิกรายวิชา” “ปิดรายวิชา” “ย้ายไปเป็นวิชาเฉพาะบังคับ” “ย้ายมาจากวิชาเฉพาะเลือก” “เปลี่ยนแปลงตามต้นสังกัด” “เปลี่ยนรหัสวิชา” “เปลี่ยนเงื่อนไข” เป็นต้น
- 2) หลักสูตรสามารถกำหนดจำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร โดยส่วนที่ 2 จะต้องไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต และเรียงลำดับสมรรถนะใหม่ได้ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรที่ต้องการเน้น และส่วนที่ 3 สามารถระบุด้านการพัฒนาสมรรถนะ และเรียงลำดับสมรรถนะใหม่ได้ตามความต้องการของหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร ทั้งนี้ หน่วยกิตรวมหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เมื่อรวมทั้ง 3 ส่วนแล้ว จะต้องไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต)

6. โครงสร้างของหลักสูตรภายหลังการปรับปรุงแก้ไข เมื่อเปรียบเทียบกับโครงสร้างเดิมและเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปรากฏดังนี้

หมวดวิชา	เกณฑ์กระทรวงการอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	โครงสร้างเดิม	โครงสร้างใหม่
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 97 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 85 หน่วยกิต
- วิชาแกน	-	28 หน่วยกิต	24 หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะบังคับ	-	57 หน่วยกิต	49 หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะเลือก	-	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
หน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 133 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต

หมายเหตุ * โครงสร้างหมวดวิชาศึกษาทั่วไปเดิมของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต ตามการปรับปรุงหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2567

7. หลักสูตร

ตัวอย่างที่ 2 (แบบควบรวมหลักสูตร)

แบบในการเสนอขอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

เพื่อเสนอมหาวิทยาลัย

การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์และธุรกิจเกษตร หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2568

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการเกษตร ได้รับทราบ/รับรองการเปิดสอนจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2564 และได้รับอนุมัติเปิดสอนจากสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2563 และหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร ได้รับทราบ/รับรองการเปิดสอนจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2565 และได้รับอนุมัติเปิดสอนจากสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2563
- สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติการปรับปรุงครั้งนี้แล้ว ในคราวประชุมครั้งที่ ...../.....เมื่อวันที่.....
- หลักสูตรปรับปรุงแก้ไขนี้ เริ่มใช้กับนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2568 ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 เป็นต้นไป
- เหตุผลในการปรับปรุง
  - เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมและทันสมัยกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานมากขึ้น
  - เพื่อให้สอดคล้องกับผลการวิจัยสถาบัน ซึ่งมีข้อสรุปดังต่อไปนี้
    - 4.2.1 ....
    - 4.2.2 ....
    - 4.2.3 ....
- สาระในการปรับปรุงแก้ไข
  - 5.1 เพื่อปรับปรุงควบรวมหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการเกษตร และหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร โดยเปลี่ยนชื่อหลักสูตรและชื่อปริญญา ดังนี้

จากเดิม

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการเกษตร
Bachelor of Science Program in Agribusiness

ชื่อปริญญา วิทยาศาสตรบัณฑิต (ธุรกิจการเกษตร)
วท.บ. (ธุรกิจการเกษตร)
Bachelor of Science (Agribusiness)
B.S. (Agribusiness)

และ

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร
Bachelor of Science Program in Agricultural and Resource Economics

ชื่อปริญญา วิทยาศาสตรบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร)
วท.บ. (เศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร)
Bachelor of Science (Agricultural and Resource Economics)
B.S. (Agricultural and Resource Economics)

เปลี่ยนเป็น

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์และธุรกิจเกษตร
Bachelor of Economics Program in Applied Economics and Agribusiness

ชื่อปริญญา เศรษฐศาสตร์บัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ประยุกต์และธุรกิจเกษตร)
ศ.บ. (เศรษฐศาสตร์ประยุกต์และธุรกิจเกษตร)
Bachelor of Economics (Applied Economics and Agribusiness)
B.Econ. (Applied Economics and Agribusiness)

- 5.2 เปลี่ยนรหัสสาขาวิชา จำนวน 1 วิชา คือ จากเดิม 01120xxx เป็น 01123xxx
- 5.3 ลดจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร จากเดิมไม่น้อยกว่า 136 หน่วยกิต และไม่น้อยกว่า 135 หน่วยกิต เป็น ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต
- 5.4 ลดจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะ จากเดิมไม่น้อยกว่า 100 หน่วยกิต และไม่น้อยกว่า 99 หน่วยกิต เป็น ไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต
- 5.5 ลดจำนวนหน่วยกิตวิชาเฉพาะบังคับ จากเดิม จำนวน 88 หน่วยกิต และ 78 หน่วยกิต เป็น 52 หน่วยกิต
- 5.6 เพิ่มจำนวนหน่วยกิตวิชาเฉพาะเลือก จากเดิมไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และไม่น้อยกว่า 21 หน่วยกิต เป็นไม่น้อยกว่า 39 หน่วยกิต
- 5.7 ยกเลิกกลุ่มพื้นฐานวิชาเฉพาะ
- 5.8 ยกเลิกการศึกษานอกสถานที่ ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง โดยไม่นับหน่วยกิต และการฝึกงานวิจัยภาคสนาม ไม่น้อยกว่า 120 ชั่วโมง
- 5.9 เปิดรายวิชาใหม่ จำนวน 36 วิชา ดังนี้
01123101 เศรษฐศาสตร์เกษตรเบื้องต้น 3(3-0-6)
...
- 5.10 ปิดรายวิชา จำนวน 28 วิชา ดังนี้
01120111 สภาพแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตร 3(3-0-6)
...
- 5.11 ยกเลิกรายวิชา จำนวน 89 วิชา ดังนี้
01009103 ปฐพีวิทยามูลฐาน 2(2-0-4)
...
- 5.12 การเปรียบเทียบรายวิชาการระหว่างหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรปรับปรุง

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2568	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง
หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการเกษตร	หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร	หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์และธุรกิจเกษตร	
จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 136 หน่วยกิต	จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 135 หน่วยกิต	จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต	- ลดหน่วยกิต
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต	1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต	1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต	- ลดหน่วยกิต - ปรับตามโครงสร้างหมวด วิชาศึกษาทั่วไป พ.ศ. 2567
...	...	...	
2. หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 100 หน่วยกิต	2. หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 99 หน่วยกิต	2. หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต	- ลดหน่วยกิต
...	...	...	
3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	
4. การศึกษานอกสถานที่ ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง โดยไม่นับหน่วยกิต	4. การฝึกงานวิจัยภาคสนาม ไม่น้อยกว่า 120 ชั่วโมง		- ยกเลิก

6. โครงสร้างของหลักสูตรภายหลังการปรับปรุงแก้ไข เมื่อเปรียบเทียบกับโครงสร้างเดิมและเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปรากฏดังนี้

หมวดวิชา	เกณฑ์กระทรวงการอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	โครงสร้างเดิม (วท.บ. สาขาวิชาธุรกิจ การเกษตร)	โครงสร้างเดิม (วท.บ. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ เกษตรและทรัพยากร)	โครงสร้างใหม่
1. หมวดวิชาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 100 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 100 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต
- พื้นฐานวิชาเฉพาะ		49 หน่วยกิต	-	-
- วิชาเฉพาะบังคับ		39 หน่วยกิต	79 หน่วยกิต	52 หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะเลือก		ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 21 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 39 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
4. การศึกษานอกสถานที่		ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง	-	-
5. การฝึกงานวิจัยภาคสนาม		-	ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง	-
หน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 136 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 136 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต

7. หลักสูตร

หมายเหตุ การเปิดรายวิชาใหม่ หมายถึง รายวิชาที่ขอเปิดใหม่สำหรับหลักสูตรที่เสนอขออนุมัติ (เฉพาะวิชาที่เป็นรหัสวิชาของหลักสูตร)
 การปรับปรุงรายวิชา หมายถึง รายวิชาที่ขอปรับปรุงสำหรับหลักสูตรที่เสนอขออนุมัติ (เฉพาะวิชาที่เป็นรหัสวิชาของหลักสูตร)
 การปิดรายวิชา หมายถึง วิชาที่ปิดจะไม่มีการเปิดสอนรายวิชานั้น ๆ อีกต่อไป (เฉพาะวิชาที่เป็นรหัสวิชาของหลักสูตร)
 การยกเลิกรายวิชา หมายถึง การถอนรายวิชาออกจากหลักสูตร แต่รายวิชายังคงอยู่ (ทั้งรายวิชาของหลักสูตรและของผู้อื่น)
 การเพิ่มรายวิชา หมายถึง การเพิ่มรายวิชาในหลักสูตรปรับปรุง ซึ่งในหลักสูตรเดิมไม่มี (เป็นรายวิชาที่ได้รับอนุมัติแล้ว ทั้งของหลักสูตรและของผู้อื่น)

ตัวอย่างที่ 3 (แบบหลักสูตรปรับปรุงแบบแยก)

แบบในการเสนอขอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร
เพื่อเสนอมหาวิทยาลัย
การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2568
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. หลักสูตรฉบับดังกล่าวนี้ได้รับทราบ/รับรองการเปิดสอนจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2565 และได้รับอนุมัติเปิดสอนจากสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2563
2. สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้อนุมัติการปรับปรุงแก้ไขครั้งนี้แล้ว ในการประชุม ครั้งที่ ..... เมื่อวันที่ .....
3. หลักสูตรปรับปรุงแก้ไขนี้ เริ่มใช้กับนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2568 ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 เป็นต้นไป
4. เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
  - 4.1 เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ พ.ศ. 2565 ซึ่งต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ พ.ศ. 2565 ให้แล้วเสร็จภายในปีการศึกษา 2568 นอกจากนี้ยังเพิ่มกลุ่มวิชาเฉพาะด้านและวิชาเลือก เพื่อให้เหมาะสมกับอัตลักษณ์และพันธกิจของสถาบัน ตามที่ได้ระบุไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ พ.ศ. 2565
  - 4.2 เพื่อปรับปรุงหลักสูตรแบบแยกและใช้ทดแทนหลักสูตรใช้ร่วมกับคณะมนุษยศาสตร์
5. สารระในการปรับปรุงแก้ไข
- ...

(รายละเอียดตามต้นสังกัดหลักสูตรเดิม)

6. โครงสร้างของหลักสูตรภายหลังปรับปรุงแก้ไข เมื่อเปรียบเทียบกับโครงสร้างเดิมและเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปรากฏดังนี้

หมวดวิชา	เกณฑ์กระทรวงการอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	โครงสร้างเดิม	โครงสร้างใหม่
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต
- วิชาแกน	-	-	15 หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะบังคับ	-	72 หน่วยกิต	60 หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะเลือก	-	ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
หน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 138 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต

7. หลักสูตร

ตัวอย่าง

รายละเอียดของหลักสูตร
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
คณะ/วิทยาเขต คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
...

หมายเหตุ การปรับปรุงหลักสูตร กรณีหลักสูตรที่เปิดสอนต่างวิทยาเขต โดยมีชื่อหลักสูตรและชื่อปริญญาเดียวกัน เพื่อให้มาตรฐานหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ขอให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประชุมหารือร่วมกันในทุกวิทยาเขตที่เกี่ยวข้อง พร้อมแนบรายงานการประชุม เล่มรายละเอียดหลักสูตร และวิจัยสถาบัน เสนอตามลำดับขั้นตอนการเสนอปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

--ตัวอย่างโครงสร้างหลักสูตร เพื่อระบุในข้อ 6 แบบในการเสนอขอปรับปรุงหลักสูตร--

ระดับปริญญาตรี

6. โครงสร้างหลักสูตรภายหลังการปรับปรุงแก้ไข เมื่อเปรียบเทียบกับโครงสร้างเดิม และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปรากฏดังนี้

--ปริญญาตรี 4 ปี--

หมวดวิชา	เกณฑ์กระทรวงการอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	โครงสร้างเดิม	โครงสร้างใหม่
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 110 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต
- วิชาแกน	-	27 หน่วยกิต	18 หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะบังคับ	-	80 หน่วยกิต	69 หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะเลือก	-	ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
หน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 146 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต

--ปริญญาตรี 5 ปี--

หมวดวิชา	เกณฑ์กระทรวงการอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	โครงสร้างเดิม	โครงสร้างใหม่
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 135 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต
- วิชาแกน	-	53 หน่วยกิต	20 หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะบังคับ	-	76 หน่วยกิต	85 หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะเลือก	-	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
หน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 171 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต

--ปริญญาตรี 6 ปี--

หมวดวิชา	เกณฑ์กระทรวงการอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	โครงสร้างเดิม	โครงสร้างใหม่
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า 108 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 207 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต
- วิชาแกน	-	20 หน่วยกิต	20 หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะบังคับ	-	180 หน่วยกิต	115 หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะเลือก	-	ไม่น้อยกว่า 7 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
หน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า 180 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 243 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 180 หน่วยกิต

หมายเหตุ หากหลักสูตรไม่มีวิชาแกน ให้ตัดออกทั้งบรรทัด กรณีหมวดวิชาเฉพาะ มีข้อ้อย สามารถเปลี่ยนแปลงหัวข้อที่แตกต่างออกไปได้

- **หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) ทางวิชาการ** ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวม ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต

- **หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) ทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ** ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวม ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต โดยต้องเรียนวิชาทางปฏิบัติการ ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และทางทฤษฎี ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต

- **หลักสูตรปริญญาตรี (5 ปี)** ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวม ไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต

- **หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า 6 ปี)** ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวม ไม่น้อยกว่า 108 หน่วยกิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 180 หน่วยกิต

ระดับปริญญาโท

6. โครงสร้างของหลักสูตรภายหลังการปรับปรุงแก้ไข เมื่อเปรียบเทียบกับโครงสร้างเดิมและเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปรากฏดังนี้

แผน 1 แบบ ก 1

หมวดวิชา	เกณฑ์กระทรวงการอุดมศึกษาฯ พ.ศ. 2565	โครงสร้างเดิม	โครงสร้างใหม่
1) วิชาเอก - สัมมนา - วิชาเอกบังคับ		ไม่น้อยกว่า 5 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต) 2 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต) 3 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต)	ไม่น้อยกว่า 5 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต) 2 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต) 3 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต)
2) วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต
หน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

แผน 1 แบบ ก 2

หมวดวิชา	เกณฑ์กระทรวงการอุดมศึกษาฯ พ.ศ. 2565	โครงสร้างเดิม	โครงสร้างใหม่
1) วิชาเอก - สัมมนา - วิชาเอกบังคับ - วิชาเอกเลือก	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต 2 หน่วยกิต 13 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต 2 หน่วยกิต 10 หน่วยกิต
2) วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
หน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

แผน 2

หมวดวิชา	เกณฑ์กระทรวงการอุดมศึกษาฯ พ.ศ. 2565	โครงสร้างเดิม	โครงสร้างใหม่
1) วิชาเอก - สัมมนา - วิชาเอกบังคับ - วิชาเอกเลือก		ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต 2 หน่วยกิต 13 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต 2 หน่วยกิต 13 หน่วยกิต
2) การศึกษาค้นคว้าอิสระ	ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต 6 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต 6 หน่วยกิต
หน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

แผน 1 แบบ ก 2 (แบบยืดหยุ่น – ปรับเปลี่ยนจำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ได้)

หมวดวิชา	เกณฑ์กระทรวงการอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	โครงสร้างเดิม	โครงสร้างใหม่
1) วิชาเอก - สัมมนา - วิชาเอกบังคับ - วิชาเอกเลือก	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 25 หน่วยกิต 2 หน่วยกิต 11 หน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต 2 หน่วยกิต 10 หน่วยกิต -
2) วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
หน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 37 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

หมายเหตุ: กรณีเลือกเรียนวิชาวิทยานิพนธ์ น้อยกว่า 24 หน่วยกิต นิสิตต้องเลือกเรียนรายวิชาในหลักสูตร (วิชาเอกเลือก) เพิ่มเติม เพื่อให้หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

แผน 1 แบบ ก 2 (แบบยืดหยุ่น – ปรับเปลี่ยนจำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ได้)

หมวดวิชา	เกณฑ์กระทรวงการอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	โครงสร้างเดิม	โครงสร้างใหม่
1. วิชาเอก - สัมมนา - วิชาเอกบังคับ - วิชาเอกเลือก	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต 2 หน่วยกิต 1 หน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 21 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต 2 หน่วยกิต 1 หน่วยกิต 9 หน่วยกิต
2. วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
หน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

หมายเหตุ: กรณีเลือกเรียนวิชาวิทยานิพนธ์ น้อยกว่า 24 หน่วยกิต นิสิตต้องเลือกเรียนรายวิชาในวิชาเอกเลือกเพิ่มเติม เพื่อให้หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

ระดับปริญญาเอก

6. โครงสร้างของหลักสูตรภายหลังการปรับปรุงแก้ไข เมื่อเปรียบเทียบกับโครงสร้างเดิม และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปรากฏดังนี้

แผน 1.1

หมวดวิชา	เกณฑ์กระทรวงการอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	โครงสร้างเดิม	โครงสร้างใหม่
1) วิชาเอก - สัมมนา - วิชาเอกบังคับ		ไม่น้อยกว่า 7 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต) 4 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต) 3 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต)	ไม่น้อยกว่า 7 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต) 4 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต) 3 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต)
2) วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต
หน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

แผน 1.2

หมวดวิชา	เกณฑ์กระทรวงการอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	โครงสร้างเดิม	โครงสร้างใหม่
1) วิชาเอก - สัมมนา - วิชาเอกบังคับ		ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต) 6 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต) 6 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต)	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต) 6 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต) 6 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต)
2) วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต
หน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต

แผน 2.1

หมวดวิชา	เกณฑ์กระทรวงการอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	โครงสร้างเดิม	โครงสร้างใหม่
1) วิชาเอก - สัมมนา - วิชาเอกบังคับ - วิชาเอกเลือก		ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต 4 หน่วยกิต 3 หน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 5 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต 4 หน่วยกิต 3 หน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 5 หน่วยกิต
2) วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต
หน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

แผน 2.2

หมวดวิชา	เกณฑ์กระทรวงการอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	โครงสร้างเดิม	โครงสร้างใหม่
1) วิชาเอก - สัมมนา - วิชาเอกบังคับ - วิชาเอกเลือก		ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต 6 หน่วยกิต 6 หน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต 6 หน่วยกิต 6 หน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
2) วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต
หน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต

2) รายละเอียดของหลักสูตร

รายละเอียดของหลักสูตร

หลักสูตร .....

สาขาวิชา.....

หลักสูตรใหม่/หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ....

ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คณะ/วิทยาเขต คณะ.....วิทยาเขต.....

(ให้ระบุชื่อคณะและวิทยาเขต เช่น คณะวิศวกรรมศาสตร์ บางเขน / คณะวิศวกรรมศาสตร์ศรีราชา วิทยาเขตศรีราชา)

1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตร

1.1 รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร xxxx xxxxx xxxxx

--หลักสูตรปรับปรุง ให้ระบุรหัสหลักสูตร 14 หลัก สามารถสืบค้นรหัสหลักสูตร ได้ที่ฝ่ายมาตรฐานการศึกษา https://mis-services.ku.ac.th/course_approval/ หรือที่ระบบ CHECO <http://202.44.139.57/checo/> ของ สป.อ.

--กรณีหลักสูตรใหม่/หลักสูตรปรับปรุงแบบแยก (ยังไม่มีรหัส 14 หลัก) ระบุเฉพาะหัวข้อและให้เว้นว่างไว้สำหรับเพิ่มเติมในภายหลัง เมื่อหลักสูตรได้รับการพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตร (รับทราบ/รับรองหลักสูตร) จาก สป.อ. และได้รับรหัสหลักสูตรจากระบบ CHECO แล้ว

ชื่อหลักสูตร

--ให้ระบุชื่อเต็มของหลักสูตรและสาขาวิชา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ -

ตัวอย่าง

1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตร

1.1 รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร 2561 00217 00357

ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสตร์แห่งแผ่นดินเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ภาษาอังกฤษ Bachelor of Science Program in Knowledge of The Land for Sustainable Development

ตัวอย่าง

1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตร

1.1 รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร 2562 00217 00069

ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ (หลักสูตรนานาชาติ)

ภาษาอังกฤษ Bachelor of Engineering Program in Robotics and Automation System Engineering (International Program)

ตัวอย่าง

1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตร

1.1 รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร 2559 00211 04099

ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

ภาษาอังกฤษ Bachelor of Public Administration Program

1.2 ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

--ให้ระบุชื่อเต็มและอักษรย่อของปริญญาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกัน และเป็นไปตามราชกิจจานุเบกษา ชื่อประกาศนียบัตรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่อง ชื่อปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ครุขวิทยฐานะ และเขมวิทยฐานะของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2559 และฉบับปัจจุบัน--

ตัวอย่าง

1.2 ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม วิทยาศาสตร์บัณฑิต (ศาสตร์แห่งแผ่นดินเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน)

ชื่อย่อ วท.บ. (ศาสตร์แห่งแผ่นดินเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน)

ชื่อเต็ม Bachelor of Science (Knowledge of The Land for Sustainable Development)

ชื่อย่อ B.S. (Knowledge of The Land for Sustainable Development)

ตัวอย่าง

1.2 ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วิศวกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ)

ชื่อย่อ วศ.บ. (วิศวกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ)

ชื่อเต็ม Bachelor of Engineering (Robotics and Automation System Engineering)

ชื่อย่อ B.Eng. (Robotics and Automation System Engineering)

ตัวอย่าง

1.2 ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

ชื่อย่อ ร.บ.บ.

ชื่อเต็ม Bachelor of Public Administration

ชื่อย่อ B.P.A.

1.3 วิชาเอก (ถ้ามี)

--หากไม่มีให้ระบุคำว่า “ไม่มี”--

หากมี ระบุ ให้ระบุสาขา/แขนงวิชา/วิชาเอก เช่น

ตัวอย่าง

1.3 วิชาเอก

แขนงวิชาการปกครองและการบริหารจัดการท้องถิ่น

แขนงวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

แขนงวิชาบริหารยุติธรรมและความปลอดภัย

ตัวอย่าง

1.3 วิชาเอก

พลศึกษาและสุขศึกษา (Physical Education and Health Education)

ภาษาอังกฤษศึกษา (English Education)

คณิตศาสตร์ศึกษา (Mathematics Education)

วิทยาศาสตร์ศึกษา (Science Education)

เกษตรกรรมศึกษา (Agricultural Education)

1.4 จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

ระดับปริญญาตรี ระบุ “ไม่น้อยกว่า ..... หน่วยกิต”

ระดับบัณฑิตศึกษา ให้ระบุแยกแผน/แบบของหลักสูตรให้ครบถ้วน

ระดับปริญญาโท ระบุ “แผน 1 แบบ ก 1 ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

แผน 1 แบบ ก 2 ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

แผน 2 ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต”

ระดับปริญญาเอก ระบุ “แผน 1.1 และ แผน 2.1 ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

แผน 1.2 และ แผน 2.2 ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต”

ตัวอย่าง

1.4 จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

ไม่น้อยกว่า 125 หน่วยกิต

ตัวอย่าง

1.4 จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

แผน 1 แบบ ก 1 ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

แผน 1 แบบ ก 2 ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

แผน 2 ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

ตัวอย่าง

1.4 จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

แผน 1.1 และ แผน 2.1 ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

แผน 1.2 และ แผน 2.2 ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต

1.5 รูปแบบของหลักสูตร

1.5.1 รูปแบบ

—กรณีเป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรี ระบุหัวข้อเป็น 1.5.1 รูปแบบและประเภทของหลักสูตร)

** และให้ระบุ “ประเภทหลักสูตร” เพิ่มเติม (ทางวิชาการ/แบบก้าวหน้าทางวิชาการ/ทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ/แบบก้าวหน้าทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ)— เช่น

- ระดับปริญญาตรี ระบุ “หลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี (ทางวิชาการ)” หรือ “หลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี (ปฏิบัติการ)” หรือ “หลักสูตรระดับปริญญาตรี 5 ปี (ทางวิชาการ)” หรือ “หลักสูตรระดับปริญญาตรี 5 ปี (ปฏิบัติการ)” หรือ “หลักสูตรระดับปริญญาตรี 6 ปี (ทางวิชาการ)” หรือ “หลักสูตรระดับปริญญาตรี 6 ปี (ปฏิบัติการ)”
- ระดับบัณฑิตศึกษา ระบุ “หลักสูตรระดับปริญญาโท” หรือ “หลักสูตรระดับปริญญาเอก” หรือ “หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต” “หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง”

—กรณีเป็นหลักสูตร “พหุวิทยาการ” “สหวิทยาการ” (ซึ่งได้รับความเห็นชอบพร้อมการอนุมัติขอบรรจุหลักสูตรในแผนพัฒนาฯ) ให้ระบุข้อความ “(หลักสูตรพหุวิทยาการ)” “(สหวิทยาการ)” ต่อท้ายชื่อเพิ่มเติม— เช่น

“หลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี (ทางวิชาการ) (หลักสูตรพหุวิทยาการ)”

“หลักสูตรระดับปริญญาโท (หลักสูตรพหุวิทยาการ)”

“หลักสูตรระดับปริญญาเอก (หลักสูตรพหุวิทยาการ)”

ทั้งนี้ สำหรับหลักสูตรสหวิทยาการ และ/หรือ หลักสูตรพหุวิทยาการ กรณีมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรซ้ำซ้อนกับหลักสูตรอื่น หลังจากหลักสูตรได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยฯ จะต้องเสนอหลักสูตรผ่านระบบ CHECO และจัดทำหนังสือเสนอปลัดกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) เพื่อเสนอคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา (กมอ.) พิจารณา ความเป็นหลักสูตรสหวิทยาการ และ/หรือ หลักสูตรพหุวิทยาการ ในกรณีไม่เห็นชอบ ต้นสังกัดจะต้องดำเนินการจัดทำแบบเสนอ ปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย (สมอ.08) เพื่อขอเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรไม่ให้ซ้ำซ้อน และปรับรูปแบบหลักสูตร ตามการพิจารณาของ สป.อว. ต่อไป

หลักสูตรพหุวิทยาการ (Multi-disciplinary) และ หลักสูตรสหวิทยาการ (Inter-disciplinary)

- “หลักสูตรพหุวิทยาการ” หมายถึง หลักสูตรที่ประกอบด้วยศาสตร์จากสาขาวิชาต่างๆ มารวมกันไว้ในลักษณะที่แต่ละรายวิชาสามารถแยกเป็นอิสระจากกันได้
- “หลักสูตรสหวิทยาการ” หมายถึง หลักสูตรที่ประกอบด้วยศาสตร์จากสาขาวิชาต่างๆ มาบูรณาการอย่างกลมกลืนจนเป็นวิทยาการ หรือ ศาสตร์ใหม่

ที่มา : กองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ที่ อว 0204.2/15736 ลงวันที่ 27 กรกฎาคม 2565

1.5.2 ภาษาที่ใช้

--ระบุภาษาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนว่าเป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศภาษาใด--

เช่น “ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ (ระบุภาษา)” หรือ “ภาษาต่างประเทศ (ระบุภาษา)”

1.5.3 การรับเข้าศึกษา

--ระบุการรับนิสิตเข้าศึกษาในหลักสูตรว่ารับเฉพาะนิสิตไทยหรือนิสิตต่างชาติ หรือรับทั้งสองกลุ่มเข้าศึกษา--

เช่น “รับเฉพาะนิสิตไทย” หรือ “รับเฉพาะนิสิตต่างชาติ” หรือ “รับทั้งนิสิตไทยและนิสิตต่างชาติ”

1.5.4 ความร่วมมือกับสถาบันร่วมผลิต

--ระบุ “เป็นหลักสูตรเฉพาะของสถาบัน” และ/หรือ “เป็นหลักสูตรความร่วมมือกับ .....”

กรณีมีความร่วมมือหรือร่วมผลิตกับหน่วยงานภายนอก/สถาบันการศึกษาอื่น ทั้งในและต่างประเทศ ให้แนบ MOU/MOA เป็นเอกสารแนบไว้เป็นภาคผนวกท้ายเล่มหลักสูตรด้วย

1.5.5 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ระบุ “ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว”

หากให้ปริญญามากกว่า 1 สาขาวิชา (กรณีทวีปริญญา) หรือปริญญาอื่นๆ ในช่วงกลางของหลักสูตร หรือเป็นปริญญาร่วมระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาที่มีข้อตกลงความร่วมมือ ให้ระบุ “ให้ปริญญามากกว่า 1 สาขาวิชา”

ตัวอย่าง

1.5 รูปแบบของหลักสูตร

1.5.1 รูปแบบ	หลักสูตรระดับปริญญาตรี
1.5.2 ภาษาที่ใช้	ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
1.5.3 การรับเข้าศึกษา	รับทั้งนิสิตไทยและนิสิตต่างชาติ
1.5.4 ความร่วมมือกับสถาบันร่วมผลิต	เป็นหลักสูตรเฉพาะของสถาบัน
1.5.5 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา	ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว

1.6 สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

ให้พิมพ์ตามรูปแบบตามตัวอย่างต่อไปนี้

• กรณีหลักสูตรปรับปรุง

สถานภาพของหลักสูตร

- หลักสูตรปรับปรุง กำหนดเปิดสอน ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2568
- ปรับปรุงจากหลักสูตร ชื่อ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา
- เริ่มใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2518
- ปรับปรุงครั้งสุดท้ายเมื่อปีการศึกษา 2563

การพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

- ได้พิจารณาครั้งก่อนโดยคณะกรรมการวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุม ครั้งที่.....
เมื่อวันที่.....
- ได้รับอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตรจากสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุม ครั้งที่.....
เมื่อวันที่.....

● **กรณีหลักสูตรใหม่**

สถานภาพหลักสูตร

- หลักสูตรใหม่ กำหนดเปิดสอน ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2568

การพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

- ได้พิจารณาครั้งก่อนโดยคณะกรรมการวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุม ครั้งที่.....
เมื่อวันที่.....
- ได้รับอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตรจากสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุม ครั้งที่.....
เมื่อวันที่.....

● **กรณีหลักสูตรปรับปรุงแบบแยก (ทดแทนหลักสูตรใช้ร่วม)**

สถานภาพของหลักสูตร

- หลักสูตรปรับปรุง กำหนดเปิดสอน ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2568
(ทดแทนหลักสูตรใช้ร่วมกับคณะเศรษฐศาสตร์)
- ปรับปรุงหลักสูตร (แบบแยก) จากหลักสูตรชื่อ หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ
- เริ่มใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2545
- ปรับปรุงครั้งสุดท้ายเมื่อปีการศึกษา 2563

การพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

- ได้พิจารณาครั้งก่อนโดยคณะกรรมการวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุม ครั้งที่.....
เมื่อวันที่.....
- ได้รับอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตรจากสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุม ครั้งที่.....
เมื่อวันที่.....

● **กรณีหลักสูตรปรับปรุง (มีการควบรวมหลักสูตร)**

สถานภาพของหลักสูตร

- หลักสูตรปรับปรุง กำหนดเปิดสอน ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2568
- ปรับปรุงจากหลักสูตร ชื่อ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการเกษตร
  - เริ่มใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2535
  - ปรับปรุงครั้งสุดท้ายเมื่อปีการศึกษา 2563
- และควบรวมกับหลักสูตร ชื่อ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร
  - เริ่มใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2532
  - ปรับปรุงครั้งสุดท้ายเมื่อปีการศึกษา 2563

การพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

- ได้พิจารณาครั้งก่อนโดยคณะกรรมการวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุม ครั้งที่.....
เมื่อวันที่.....
- ได้รับอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตรจากสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุม ครั้งที่.....
เมื่อวันที่.....

ตัวอย่างหลักสูตรเปิดใหม่

1.6 สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

หลักสูตรใหม่ กำหนดเปิดสอน ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2568

การพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

- ได้พิจารณาถ้อยแถลงโดยคณะกรรมการวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุม ครั้งที่.....
เมื่อวันที่.....
- ได้รับอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตรจากสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุม ครั้งที่.....
เมื่อวันที่.....

ตัวอย่างหลักสูตรปรับปรุง

1.6 สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

- หลักสูตรปรับปรุง กำหนดเปิดสอน ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2568
- ปรับปรุงจากหลักสูตร ชื่อ หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา
- เริ่มใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2518
- ปรับปรุงครั้งสุดท้ายเมื่อปีการศึกษา 2563

การพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

- ได้พิจารณาถ้อยแถลงโดยคณะกรรมการวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุม ครั้งที่.....
เมื่อวันที่.....
- ได้รับอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตรจากสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุม ครั้งที่.....
เมื่อวันที่.....

1.7 ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

--ประมาณ 1-2 ปี หรือระยะเวลาครึ่งหนึ่งของหลักสูตร หลังจากหลักสูตรได้รับการอนุมัติ/เปิดสอน--

*** ส.ป.อ. เผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 เมื่อสถาบันฯ ได้เปิดสอนไปแล้ว
อย่างน้อยครึ่งระยะเวลาของหลักสูตร*** (ปริญญาตรี ภายใน 2 ปี ปริญญาโท ภายใน 1 ปี ปริญญาเอก ภายใน 1 ปี 6 เดือน และ
ประกาศนียบัตร ภายใน 6 เดือน)*** ให้ระบุข้อความ ดังนี้

“หลักสูตรจะได้รับการเผยแพร่ว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ในปีการศึกษา 25...”

ตัวอย่าง

1.7 ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรจะได้รับการเผยแพร่ว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ในปีการศึกษา 25..

1.8 อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

--ระบุอาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในการสร้างบุคลากรให้กับอาชีพนั้น ๆ
(ควรระบุเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน)--

ตัวอย่างหลักสูตรปริญญาตรี

1.8 อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

ตัวอย่าง หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์)

1. วิศวกรคอมพิวเตอร์
2. วิศวกรไฟฟ้าสื่อสาร
3. นักวิชาการคอมพิวเตอร์
4. นักพัฒนาซอฟต์แวร์ หรือโปรแกรมประยุกต์
5. นักวิเคราะห์และออกแบบระบบ
6. ผู้ดูแลระบบสารสนเทศ ระบบเครือข่าย และเครื่องแม่ข่าย
7. ผู้จัดการโครงการด้านวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศผู้บริหาร
หน่วยงานเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตัวอย่าง หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาประวัติศาสตร์)

1. นักวิจัย
2. นักวิชาการอิสระ
3. นักการทูต
4. นักจดหมายเหตุ
5. ภัณฑารักษ์
6. ผู้สื่อข่าว
7. บรรณาธิการหนังสือและนักเขียน
8. มัคคุเทศก์

ตัวอย่าง หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาวิศวกรรมต่อเรือและเครื่องกลเรือ)

1. วิศวกรต่อเรือ
2. วิศวกรนอกฝั่ง
3. วิศวกรเครื่องกล/เครื่องกลเรือ
4. วิศวกรควบคุมระบบ
5. ประกอบอาชีพอิสระด้านวิศวกรรมต่อเรือและเครื่องกลเรือ
6. วิศวกรในโรงงานอุตสาหกรรม และสถานประกอบการ
7. นักวิจัย ในด้านที่เกี่ยวข้องกับงานวิศวกรรมต่อเรือและเครื่องกลเรือ และวิศวกรรมนอกฝั่ง
8. อาจารย์ในสถาบันการศึกษา

ตัวอย่างหลักสูตรปริญญาโท

1.8 อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

ตัวอย่าง หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชามาตรวิทยา)

1. นักมาตรวิทยาในโรงงานอุตสาหกรรม
2. นักวิจัยด้านมาตรวิทยา
3. นักวิชาการด้านมาตรวิทยา นักมาตรวิทยา
4. อาจารย์
5. ประกอบอาชีพอิสระ หรือนักธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือวัดและการเทียบมาตรฐาน

ตัวอย่าง หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาอุตสาหกรรม)

1. ผู้บริหารในหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในแวดวงธุรกิจอุตสาหกรรม
2. ที่ปรึกษาธุรกิจ
3. ผู้บริหารงานโครงการอุตสาหกรรม
4. นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
5. นักวิชาการอุตสาหกรรม
6. นักทรัพยากรบุคคล
7. นักจัดการงานทั่วไป
8. นักวิชาการพาณิชย์
9. ผู้ประกอบการธุรกิจ
10. อาจารย์และนักวิชาการในสถานศึกษา

ตัวอย่าง หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการขนส่งทางทะเล)

1. บุคลากร/ตัวแทนนำเข้าและส่งออกสินค้า
2. บุคลากร/ตัวแทนของสายการบินเรือ
3. เจ้าหน้าที่การทำเรือแห่งประเทศไทย/บริษัทผู้ประกอบการท่าเรือเอกชน/กรมเจ้าท่า/กรมศุลกากร
4. บุคลากร/เจ้าหน้าที่ด้านการขนส่งสินค้า
5. บุคลากรด้านโลจิสติกส์
6. นักวิจัย/นักวางระบบ/ที่ปรึกษา/อาจารย์ธุรกิจการขนส่งทางทะเล
7. ผู้ประกอบกิจการผู้ประกอบการ/ ผู้บริหารการขนส่งทางทะเล
8. ผู้ประกอบการ/ผู้บริหารธุรกิจต่อเนื่องการขนส่งทางทะเล
9. บุคลากรด้านธุรกิจประกันภัยทางทะเล
10. เจ้าหน้าที่ขนส่งสินค้าทางทะเล
11. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสินค้า
12. บุคลากรและตัวแทนการขนส่งประเภทอื่น

ตัวอย่าง หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย)

1. นักวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย
2. ผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาในหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจการออกกำลังกาย
4. ผู้เชี่ยวชาญในองค์กรกีฬา
5. อาจารย์ในสถาบันการศึกษา
6. นักวิชาการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย

ตัวอย่าง หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ศึกษา)

1. ครู/อาจารย์ สอนคหกรรมศาสตร์และสาขาที่เกี่ยวข้องในสถาบันการศึกษา
2. นักวิจัยในสถาบันการศึกษา
3. นักวิชาการในหน่วยงานของรัฐและเอกชน
4. นักพัฒนานักเรียนในหน่วยงานของรัฐและเอกชน
5. ผู้ประกอบการทางคหกรรมศาสตร์

ตัวอย่าง หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า)

1. วิศวกรไฟฟ้า
2. อาจารย์หรือนักวิชาการทางด้านวิศวกรรมไฟฟ้า
3. นักวิจัย นักพัฒนานวัตกรรมทางด้านวิศวกรรมไฟฟ้า
4. ข้าราชการในกรม กอง ทางด้านวิศวกรรมไฟฟ้า
5. นักประดิษฐ์ที่เกี่ยวข้องกับวิศวกรรมไฟฟ้า

ตัวอย่างหลักสูตรปริญญาเอก

ตัวอย่าง หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม)

1. อาจารย์และนักวิจัยในสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัย
2. วิศวกรอุตสาหกรรมในทุกองค์กร
3. วิศวกรควบคุมภายในโรงงานอุตสาหกรรม ควบคุมการผลิต ออกแบบ ขาย ฯลฯ
4. ธุรกิจส่วนตัวที่เกี่ยวข้องโดยตรงและทางอ้อม ด้านอุตสาหกรรม

2. ปรัชญา วัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

ให้จำแนกเป็น 3 ข้อย่อย ดังนี้

2.1 ปรัชญาของหลักสูตร

--ให้ระบุแนวคิดหรือความเชื่อและความตั้งใจอันมุ่งมั่นในการผลิตบัณฑิตของหลักสูตร ให้สอดคล้องกับปรัชญาคณะและปรัชญามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่กำหนดว่า “เป็นสถาบันที่มีปณิธานมุ่งมั่นในการส่งเสริมเสาะแสวงหา และพัฒนาความรู้ให้เกิดความเจริญงอกงามทางภูมิปัญญาที่เพียบพร้อมด้วย วิชาการ จริยธรรม และคุณธรรม ตลอดจนเป็นผู้ชี้นำทิศทางการพัฒนาสังคมที่ดีของสังคม เพื่อความคงอยู่ ความเจริญ และความเป็นอารยะของชาติ” พันธกิจวิสัยทัศน์และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์—

ตัวอย่าง

2.1 ปรัชญาของหลักสูตร

ผลิตบัณฑิตสาขาวิชาศาสตร์แห่งแผ่นดินเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่มีความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพ และวิชาการที่พร้อมด้วย จริยธรรมและคุณธรรมเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาตนเอง ชุมชน และสังคม โดยน้อมนำศาสตร์พระราชาศาสตร์ชุมชนและศาสตร์สากลมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

--ให้ระบุเป้าหมายหรือผลที่ต้องการให้บรรลุในการผลิตบัณฑิต โดยคำนึงถึงปรัชญาของหลักสูตรและมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา—

ตัวอย่าง

2.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- 1) เพื่อสร้างบัณฑิตที่มีความรู้เชิงบูรณาการข้ามศาสตร์ และทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อการพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในสภาวะการผันแปรเปลี่ยนแปลงได้
- 2) เพื่อสร้างบัณฑิตที่สามารถนำแนวคิดศาสตร์แห่งแผ่นดินมาใช้ในการดำเนินชีวิต สามารถวางแผนทางและพัฒนาแนวทางประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

2.3 ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

--ให้อธิบายข้อมูลเพิ่มเติมว่า ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ PLO มาอย่างไร ตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ จริยธรรมและลักษณะบุคคล—

แนวคิดการออกแบบหลักสูตร

2.3.1 สถานการณ์ภายนอกหรือความต้องการกำลังคนของประเทศหรือนานาชาติ

--อธิบายถึง สภาพการณ์ภายนอกด้านต่าง ๆ โดยสามารถพิจารณาจากแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564 – 2570 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 หรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) การพัฒนาทางเศรษฐกิจ ทิศทางการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ (และของโลก) เป็นอย่างไร ส่งผลอย่างไร จึงจำเป็นที่จะต้องเตรียมคน (ตามสาขาวิชาที่เสนอ) อย่างไรเพื่อรองรับกับสภาพดังกล่าวและหลักสูตรสาขาวิชานี้จะสนองสภาพการณ์ และความจำเป็นดังกล่าวได้อย่างไรบ้าง—

2.3.2 การกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และวิธีการได้มาซึ่งความต้องการและความคาดหวัง

--ให้ระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่ามีใครบ้าง พร้อมทั้งวิธีการได้มาซึ่งความต้องการและความคาดหวัง ตามรายงานวิจัยสถาบัน—

2.3.3 การวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการผลิตบัณฑิต

--อธิบายถึงความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและพันธกิจของมหาวิทยาลัย ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตในด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน ทักษะ ความสามารถ รวมถึงลักษณะบุคคลที่พึงประสงค์ ซึ่งนำข้อมูลมาจากผลการวิจัยสถาบัน รายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตร รายงานการประเมินคุณภาพหลักสูตร (IQA) รายงานการทวนสอบรายวิชา ย้อนหลัง 4 ปีการศึกษา และแบบสำรวจความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย บัณฑิต นิสิตชั้นปีที่ 1-4 ผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/ประจำหลักสูตร ผู้สอนและผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ความเห็นในการออกแบบหลักสูตรเหมาะสม สามารถพัฒนาผู้เรียนตามวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด กระบวนการพัฒนา—

กรณีหลักสูตรใหม่ ให้เพิ่มเติมผลจากการวิจัยสถาบันใน 3 ประเด็นคือ “1) ต้นทุน/ความคุ้มค่าในการผลิตบัณฑิต 2) ข้อมูลคู่แข่งชั้นในการผลิตบัณฑิต 3) ความต้องการตลาดแรงงาน” ทั้งนี้ควรสอดคล้องกับข้อมูลในแบบเสนอขอรับรองหลักสูตรใหม่เข้าแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ ฯ ที่ผ่านการอนุมัติจากที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*** สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาโท ที่มีทั้งแผนวิชาการ (แผน 1) และแผนวิชาชีพ (แผน 2) จะต้องระบุ PLO ทั้ง 2 แผนให้ชัดเจนให้ระบุรายละเอียด PLO โดยเขียนแยกออกจากกัน รวมทั้งกระบวนการที่มา ปรัชญา วัตถุประสงค์ และการออกแบบหลักสูตร ทั้งนี้ เนื่องจากแบบวิชาการและแบบวิชาชีพ มีเป้าหมายผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะแตกต่างกัน (นักวิชาการ และนักวิชาชีพ) ทั้งนี้ต้องมีส่วนของผลลัพธ์การเรียนรู้หลัก (Core) ที่เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ร่วมกันด้วย (มติคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ครั้งที่ 1/2567 ภาคผนวก ก-50)

ตัวอย่าง

2.3.1 สถานการณ์ภายนอกหรือความต้องการกำลังคนของประเทศหรือนานาชาติ

การพัฒนาหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา-ชลประทาน ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2566 ได้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เป็นหลักสำคัญในการพิจารณาเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ซึ่งมุ่งเน้นเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีหลักการสำคัญของแผนประกอบด้วย

1. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกิดการบูรณาการการพัฒนาในทุกมิติ สมเหตุสมผล มีความพอประมาณ มีภูมิคุ้มกัน และการบริหารจัดการที่ดี
2. หลักคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมจริยธรรม
3. หลักวิสัยทัศน์ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อสนับสนุนการสร้าง “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ให้เกิดขึ้นในประเทศ และเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว
4. หลักเป้าหมายอนาคตประเทศไทยปี พ.ศ. 2579 เพื่อสร้างเศรษฐกิจและสังคมที่มั่นคงและยั่งยืน เป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำ เป็นคนที่มีวินัย เรียนรู้ตลอดชีวิต มีสุขภาพกายและใจที่สมบูรณ์แข็งแรง และเป็นระบบเศรษฐกิจที่ตั้งอยู่บนฐานนวัตกรรมนำดิจิทัล
5. หลักการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำเพื่อลดกลุ่มประชากรที่มีรายได้ต่ำ เพิ่มชนชั้นกลางโดยขับเคลื่อนการเจริญเติบโตบนฐานภูมิปัญญาและนวัตกรรม
6. หลักการนำแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ภายใน 5 ปี เพื่อนำกลไกประชารัฐ มาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน

นอกจากนี้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ให้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรฉบับปรับปรุงนี้ ได้ศึกษาภาพสะท้อนสภาวการณ์ในปัจจุบัน และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงเศรษฐกิจและบริบททางสังคมในอนาคตที่จะส่งเสริมการพัฒนาประเทศ เพื่อกำหนดบทบาทของบัณฑิตสาขาวิศวกรรมโยธา-ทรัพยากรน้ำ ในฐานะวิศวกรและประชากรของประเทศอันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไปในการพัฒนาหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา-ชลประทาน ยังได้อาศัยมุมมองการเปลี่ยนแปลงของภาคการศึกษาและวิชาชีพ เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาที่กำลังเกิดขึ้นอย่างเข้มข้นทั้งในประเทศและภาคพื้นอาเซียน อาทิ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาในอาเซียนระดับหลักสูตร ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และการเรียนการสอนผู้เรียนยุคใหม่มาเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมเพื่อให้หลักสูตรมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมและสามารถสร้างทักษะที่สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนอย่างเหมาะสม นอกจากนี้สภาวิศวกรมีการปรับวิสัยทัศน์ในการสอบจึงมีการปรับรายวิชาให้สอดคล้องกับข้อกำหนดจากที่กล่าวมาข้างต้น หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา-ชลประทาน ได้พิจารณาข้อมูลดังกล่าวตามประเด็นสภาวการณ์สำคัญที่เกี่ยวข้องและการพัฒนาที่จำเป็นในเชิงเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

2.3.2 การกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และวิธีการได้มาซึ่งความต้องการและความคาดหวัง

หลักสูตรจึงกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการผลิตบัณฑิต ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สภาวิชาชีพ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน (สถานประกอบการหลักที่รับบัณฑิตเข้าทำงานประกอบด้วย ภาคราชการ อาทิ กรมชลประทาน สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และภาคเอกชนทั้งที่เป็นผู้ประกอบการด้านวิศวกรรมโยธาและด้านวิศวกรรมชลประทาน) และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร โดยมีภาพรวมผลการวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่รับผิดชอบฝึกงานและที่เป็นผู้ใช้บัณฑิต และผลจากแบบสอบถามของสถานประกอบการที่เป็นผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิตที่ได้ทำงานภายใน 1 ปี ดังนี้ บัณฑิตควรมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมโยธาและชลประทาน ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมตามมาตรฐานวิชาชีพวิศวกรรมโยธา และมีองค์ความรู้ด้านชลประทานและทรัพยากรน้ำทั้งระบบ โดยมีการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติงานและมีความทันสมัยตามการพัฒนาของเทคโนโลยี โดยเฉพาะการเรียนการสอนเกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในการประกอบวิชาชีพทางวิศวกรรม อันได้แก่ ภูมิสารสนเทศศาสตร์สำหรับวิศวกรรมชลประทาน การใช้ภาพถ่ายดาวเทียมในการวิเคราะห์แหล่งน้ำ และการประยุกต์คอมพิวเตอร์สำหรับวิศวกรรมชลประทาน และควรพัฒนาทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร สภาวิศวกร มีอำนาจตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. 2542 มาตรา 8(3) ให้มีอำนาจและหน้าที่รับรองปริญญาประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ซึ่งคณะกรรมการสภาวิศวกรได้ออกข้อบังคับสภาวิศวกร ว่าด้วยการรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม ควบคุม พ.ศ. 2554 และระเบียบคณะกรรมการสภาวิศวกร ว่าด้วยวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ วิชาพื้นฐานทางวิศวกรรม และวิชาเฉพาะทางวิศวกรรม ที่สภาวิศวกรจะให้การรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร และวุฒิบัตรในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม พ.ศ. 2562 โดยการพิจารณาสถาบันการศึกษาที่สภาวิศวกรจะให้การรับรองปริญญานั้น โครงสร้างของหลักสูตรจะต้องมีเนื้อหาของวิชาครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสาขาวิศวกรรมโยธาต้องมียุทธศาสตร์ประกอบด้วย ความรู้วิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ (ฟิสิกส์ เคมี คณิตศาสตร์ สถิติและความน่าจะเป็น) ความรู้วิชาพื้นฐานทางวิศวกรรม (การเขียนแบบวิศวกรรม วัสดุวิศวกรรม คอมพิวเตอร์โปรแกรม กลศาสตร์วิศวกรรม วิศวกรรมสำรวจ ธรณีวิทยา) และความรู้วิชาเฉพาะทางวิศวกรรม (กลุ่มวิศวกรรมโครงสร้าง กลุ่มวิศวกรรมการก่อสร้างและการจัดการ กลุ่มวิศวกรรมขนส่ง กลุ่มวิศวกรรมแหล่งน้ำ กลุ่มวิศวกรรมเทคนิคธรณี)

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้กำหนดให้นิสิตของมหาวิทยาลัยมีอัตลักษณ์ ดังนี้

- สำนึกดี (Integrity) หมายถึง มีจิตใจที่เที่ยง มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม มีจริยธรรม
- มุ่งมั่น (Determination) หมายถึง มีความตั้งใจมั่น มีความอดทน มีความวิริยะอุตสาหะ มุ่งผลสัมฤทธิ์ ในการทำงานและในการปฏิบัติใด ๆ
- สร้างสรรค์ (Knowledge Creation) หมายถึง เป็นผู้ใฝ่รู้ มีความขวนขวายแสวงหาความรู้ มีความสามารถในการสร้างมูลค่าและคุณค่า

จากความรู้ มีการสร้างนวัตกรรม

- สามัคคี (Unity) หมายถึง มีความร่วมมือร่วมใจ รู้จักประนีประนอม สามารถทำงานเป็นทีม และสามารถบูรณาการเชื่อมโยงในด้านต่าง ๆ

ได้อย่างเหมาะสม

ตัวอย่าง

2.3.3 การวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการผลิตบัณฑิต

จากสถานการณ์ของประเทศทั้งด้านความต้องการการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม จะเห็นว่าจำเป็นต้ององความรู้ทางด้านวิศวกรรมชลประทานและบุคลากรวิศวกรชลประทาน เพื่อใช้สำหรับการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ สนับสนุนความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน ลดและแก้ปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งได้อย่างยั่งยืน ความต้องการพัฒนาปรับปรุงและฟื้นฟูแหล่งน้ำ เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนในแหล่งน้ำที่มีศักยภาพในการกักเก็บน้ำ พัฒนาและส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยจัดระบบการกระจายน้ำให้เหมาะสมในทุกภาคส่วน และจัดทำแผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานด้านทรัพยากรน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคอย่างเป็นระบบ บริบทเหล่านี้นำมาซึ่งความต้องการพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่จะต้องมีความรู้ทางด้านวิศวกรรมชลประทานและวิศวกรรมโยธา ผ่านกระบวนการพัฒนาหลักสูตรวิศวกรรมโยธา-ชลประทาน เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป นอกจากนี้จากสถานการณ์ทั้งด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสถานการณ์ด้านสังคม ที่ต้องการองความรู้ด้านวิศวกรรมชลประทานและการผลิตกำลังคนที่เป็นวิศวกรชลประทาน ออกไปตอบสนองความต้องการการแก้ไขปัญหาที่ประเทศกำลังประสบอยู่ มีความสอดคล้องกับพันธกิจของสภาวิชาชีพวิศวกรรมชลประทาน และคณะวิศวกรรมศาสตร์ กำแพงแสน ด้านการผลิตบัณฑิตและการสร้างองค์ความรู้ทางด้านวิศวกรรมชลประทาน

จึงได้ออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับสถานการณ์ภายนอกหรือความต้องการกำลังคนของประเทศหรือนานาชาติ และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการผลิตบัณฑิต ซึ่งหลักสูตรได้รับการพัฒนาแบบ Backward Curriculum Design โดยกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตจากความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร และการรับฟังความคิดเห็นของผู้ประกอบการโดยอาจารย์ที่รับผิดชอบการนิเทศฝึกงาน ซึ่งนำไปสู่การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร การพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา และกำหนดความรับผิดชอบของแต่ละรายวิชาที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ระดับหลักสูตร

หลักสูตรออกแบบให้มีการเรียนการสอนเป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการสภาวิศวกร ซึ่งเป็นความรู้ที่จำเป็นสำหรับการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม วิศวกรรมโยธา ประกอบด้วย

- องค์ความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์: หลักสูตรได้กำหนดให้มีการเรียนการสอนในรายวิชากลุ่มวิชาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และวิชากลุ่มวิชาเฉพาะบังคับทางวิศวกรรม ได้แก่ สถิติวิศวกรรม
- องค์ความรู้พื้นฐานทางวิศวกรรม: หลักสูตรได้กำหนดให้มีการเรียนการสอนในรายวิชากลุ่มวิชาพื้นฐานทางวิศวกรรม และวิชากลุ่มวิชาเฉพาะบังคับทางวิศวกรรม ได้แก่ วิศวกรรมสำรวจ และการฝึกงานสำรวจภาคสนาม

- องค์ความรู้เฉพาะทางวิศวกรรมโยธา: หลักสูตรได้กำหนดให้มีการเรียนการสอนในรายวิชากลุ่มวิชาเฉพาะบังคับที่ครอบคลุมองค์ความรู้เฉพาะด้านวิศวกรรมโครงสร้าง วิศวกรรมการก่อสร้างและการจัดการ วิศวกรรมขนส่ง วิศวกรรมแหล่งน้ำ และวิศวกรรมเทคนิคธรณี และหลักสูตรได้จัดให้มีองค์ความรู้และทักษะเฉพาะทางวิศวกรรมชลประทาน ตามความต้องการของสถานประกอบการ โดยกำหนดให้มีการเรียนการสอนในรายวิชากลุ่มวิชาเฉพาะบังคับทางวิศวกรรม ที่ครอบคลุมองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่าง ๆ ดังนี้
  - ความรู้พื้นฐานด้านชลประทานและทรัพยากรน้ำ นอกเหนือ รายวิชาที่ต้องจัดตามระเบียบของคณะกรรมการสภาวิศวกร หลักสูตรได้เพิ่มเติมรายวิชา ได้แก่ วิชา หลักวิศวกรรมชลประทาน และวิศวกรรมน้ำใต้ดิน
  - การออกแบบด้านวิศวกรรมชลประทาน ได้แก่ วิชาการออกแบบระบบชลประทานในฟาร์ม การออกแบบเขื่อนขนาดเล็กและอาคารประกอบ และการออกแบบคลองและอาคารส่งน้ำ
  - การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ วิชาการจัดการโครงการแหล่งน้ำ และการศึกษาความเหมาะสมและการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
  - การป้องกันภัยพิบัติจากน้ำ ได้แก่ วิชา การระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วม
  - การเรียนการสอนเกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยสำหรับวิศวกรรมชลประทาน ได้แก่ วิชาภูมิสารสนเทศสำหรับวิศวกรรมชลประทาน และการประยุกต์คอมพิวเตอร์สำหรับวิศวกรรมชลประทาน
  - ทักษะการใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ผ่านการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการ เช่น ปฏิบัติการเครื่องมือวัดทางวิศวกรรมชลประทาน และการฝึกงานภาคสนาม

นอกเหนือจากทักษะเฉพาะเชิงวิชาชีพแล้ว หลักสูตรคำนึงถึงทักษะทั่วไป (Soft skill) ที่จำเป็นโดยมีการจัดการเรียนรู้ผ่านการเรียนการสอน รายวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ดังนี้

- GELO 1 ยกตัวอย่างจากศาสตร์ที่หลากหลายไปบูรณาการกับการเรียน การดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัย (ความรู้ - K)
- GELO 2 นำเสนอแนวทางการแก้ปัญหา การตัดสินใจโดยใช้ทักษะการคิดที่เหมาะสมกับสถานการณ์ได้ (ความรู้ - K)
- GELO 3 วิเคราะห์สถานการณ์ในปัจจุบันและวางแผนการทำงานด้วยสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการได้อย่างเหมาะสม (ความรู้ - K)
- GELO 4 ประยุกต์ใช้ทักษะด้านภาษา การสื่อสารและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
  - Sub GELO 4.1 สื่อสารโดยใช้ทักษะภาษาในการทำงานและการดำเนินชีวิต (ทักษะ - S)
  - Sub GELO 4.2 ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศได้อย่างถูกต้องตามหลักการในการสื่อสาร การทำงานหรือในการทำงานร่วมกับผู้อื่น (ทักษะ - S)
  - Sub GELO 4.3 สื่อสาร หรือนำเสนอผลงาน ด้วยวิธีการหรือรูปแบบต่าง ๆ ได้ (ทักษะ - S)
- GELO 5 บริหารจัดการตนเองเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและการเรียนได้
  - Sub GELO 5.1 ดูแลตนเอง บริหารจัดการตนเองทั้งทางร่างกายและจิตใจ (ทักษะ - S)
  - Sub GELO 5.2 แสดงออกถึงการเห็นคุณค่าของตนเองและบุคคลอื่น ตั้งเป้าหมาย มีพลังสุขภาพจิตในการดำเนินชีวิตประจำวัน (คุณลักษณะ - C)
- GELO 6 แสดงออกถึงคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (จริยธรรม - E)
- GELO 7 ประเมินตนเอง กำหนดเป้าหมาย วางแผนการเรียนและประเมินการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง (คุณลักษณะ - C)
- GELO 8 ประยุกต์แนวคิดความเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในการดำเนินชีวิตหรือทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย (คุณลักษณะ - C)
- GELO 9 ทำงานร่วมกับผู้อื่นในฐานะผู้นำและผู้ตาม โดยรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง (คุณลักษณะ - C)
- GELO 10 แสดงออกถึงความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรม เอกลักษณ์ที่พึงาม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและประวัติศาสตร์ของชาติ (คุณลักษณะ - C)

เพื่อพัฒนาศักยภาพนิสิตให้สอดคล้องกับสมรรถนะหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จากผลลัพธ์การเรียนรู้หลักสูตรได้บรรจุรายวิชาศาสตร์แห่งแผ่นดิน เป็นรายวิชาบังคับหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และรายวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เพื่อบูรณาการและนำไปสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร และตอบสนองความต้องการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งมุ่งหวังให้นิสิตมีอัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ด้วย ในด้านทักษะการสื่อสารและภาษา นอกจากการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปแล้ว หลักสูตรยังจัดรายวิชาให้นิสิตได้มีการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารและด้านภาษาที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวิศวกรรมโยธาและชลประทาน ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชา สัมมนา และเรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหา ภาวะผู้นำและการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการเรียนรู้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องผ่านการเรียนการสอนวิชา โครงการวิศวกรรมชลประทาน และผ่านประสบการณ์จริงในการฝึกงานด้านวิศวกรรมโยธาและชลประทาน

2.3.4 การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร

--ให้ระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ PLO เป็นข้อย่อย ให้สอดคล้องตามระดับปริญญาและครอบคลุมกับผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล โดยศึกษาจากอนุกรมวิธานของ Bloom โดยให้สามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้ และสอดคล้องกับกลยุทธ์และวิธีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ สามารถศึกษาวิธีการเขียนได้จากเว็บไซต์สำนักบริหารการศึกษาด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษา <https://registrar.ku.ac.th/event/plo-clo> ทั้งนี้ PLO ต้องเป็นไปตามหลักการ SMART PLO (Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Timely)--
--ใช้หลักการทฤษฎีการเรียนรู้ Bloom's Taxonomy สลักเสียงคำว่า มีความรู้ มีความเข้าใจ สามารถบูรณาการ--

PLO 1 ...

PLO 2 ...

PLO 3 ...

PLO 4 ...

...

*** กรณี PLO ของหลักสูตรไม่ครอบคลุมมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาทั้ง 4 ด้าน หลักสูตรจะไม่ผ่านการรับทราบ/รับรองจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)

*** สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี ที่มีแผนการเรียนแบบปกติและแผนการเรียนแบบ CWIE (การจัดสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน) ให้กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามสมรรถนะที่ได้จากการปฏิบัติงานจริง เพิ่มเติมจากที่กำหนดในหลักสูตรปกติ

*** สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาโท ที่มีทั้งแผนวิชาการ (แผน 1) และแผนวิชาชีพ (แผน 2) จะต้องระบุ PLO ทั้ง 2 แผนให้ชัดเจน ให้ระบุรายละเอียด PLO โดยเขียนแยกออกจากกัน รวมทั้งกระบวนการที่มา ปรัชญา วัตถุประสงค์ และการออกแบบหลักสูตร ทั้งนี้ เนื่องจากแบบวิชาการและแบบวิชาชีพ มีเป้าหมายผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะแตกต่างกัน (นักวิชาการ และนักวิชาชีพ) ทั้งนี้ต้องมีส่วนของผลลัพธ์การเรียนรู้หลัก (Core) ที่เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ร่วมกันด้วย (มติคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ครั้งที่ 1/2567 ภาคผนวก ก-50)

ตัวอย่างหลักสูตรระดับปริญญาตรี

2.3.4 การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร

.....

PLO 1 สามารถอธิบาย/ใช้เครื่องมือ/นำเสนอแนวทาง/นำเสนอโครงการที่เกี่ยวข้องกับ.....โดยใช้องค์ความรู้ในสาขาวิชา.....

ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

PLO 2 .....

PLO 3 .....

...

PLO ... สามารถปฏิบัติงานสหกิจศึกษา หรือนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติในการทำงานด้าน.....ในสถานประกอบการ

โดยใช้องค์ความรู้ในสาขาวิชา..... ได้ (แผนการเรียนแบบ CWIE)

หมายเหตุ หลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่มีแผนการเรียนแบบปกติและแผนการเรียนแบบ CWIE (การจัดสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน) ให้กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามสมรรถนะที่ได้จากการปฏิบัติงานจริง เพิ่มเติมจากที่กำหนดในหลักสูตรปกติ

ตัวอย่างหลักสูตรระดับปริญญาโท

2.3.4 การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร

.....

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (แผน 1 แบบ ก 1 และ แผน 1 แบบ ก 2)

PLO 1 สามารถใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

PLO 2 สามารถผลิตผลงานวิจัยที่เกิดจากการต่อยอดองค์ความรู้ได้ โดยคำนึงถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณนักวิจัย

PLO 3 สามารถปฏิบัติการวิจัยเพื่อนำเสนองานวิจัยด้าน.....โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา

PLO 4 สามารถปฏิบัติงานด้าน.....ที่ได้รับมอบหมาย ด้วยความรับผิดชอบ และจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมในการปฏิบัติงาน

PLO 5 .....

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (แผน 2)

PLO 1 สามารถใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

PLO 2 สามารถนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ.....โดยใช้องค์ความรู้ในสาขาวิชา.....ได้

โดยคำนึงถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณนักวิจัย

PLO 3 สามารถปฏิบัติการวิจัยเพื่อนำเสนองานด้าน.....โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา

PLO 4 สามารถปฏิบัติงานด้าน.....ที่ได้รับมอบหมาย ด้วยความรับผิดชอบ และจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมในการปฏิบัติงาน

PLO 5 .....

หมายเหตุ หลักสูตรระดับปริญญาโท ที่มีทั้งแผนวิชาการ (แผน 1) และแผนวิชาชีพ (แผน 2) จะต้องระบุ PLO ทั้ง 2 แผนให้ชัดเจน ให้ระบุรายละเอียด PLO โดยเขียนแยกออกจากกัน รวมทั้งกระบวนการที่มา ปรัชญา วัตถุประสงค์ และการออกแบบหลักสูตร ทั้งนี้ เนื่องจากแบบวิชาการและแบบวิชาชีพ มีเป้าหมายผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะแตกต่างกัน (นักวิชาการ และนักวิชาชีพ) ทั้งนี้ต้องมีส่วนของผลลัพธ์การเรียนรู้หลัก (Core) ที่เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ร่วมกันด้วย

2.3.5 องค์ประกอบเกี่ยวกับโครงการหรืองานวิจัย ประสบการณ์ภาคสนาม การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา (ถ้ามี)

1) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย (ถ้ามี)

1. คำอธิบายโดยย่อ

-- หลักสูตรกำหนดให้นิสิตเรียนวิชาอะไร (ระบุรหัสวิชาและชื่อวิชา) รายวิชานี้เป็นอย่างไร--

2. ผลลัพธ์การเรียนรู้

-- ใ้ระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ของการทำโครงการหรืองานวิจัย--

3. ช่วงเวลา

-- กำหนดให้ทำโครงการหรืองานวิจัย ชั้นปีใด ภาคการศึกษาใด หรือระบุคำว่า “ตามแผนการศึกษา” --

4. จำนวนหน่วยกิต

-- ระบุจำนวนกิตของงานวิจัย เช่น

แผน 1 แบบ ก 1 วิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

แผน 2 การศึกษาค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิต

5. การเตรียมการ

-- เตรียมการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก่นิสิตอย่างไรบ้าง เช่น มีอาจารย์ที่ปรึกษา กำหนดช่วงเวลาที่ทำให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือ เรื่องต่าง ๆ เช่น การเลือกหัวข้อ กระบวนการศึกษาค้นคว้า การประเมินผล การนำเสนอผลการศึกษาดิตตามความก้าวหน้า และปัญหาอุปสรรคอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น--

6. การวัดและประเมินผู้เรียน

-- มีกระบวนการอย่างไรบ้าง เช่น ทั้งผู้สอนและนิสิตประเมินร่วมกัน กำหนดเกณฑ์/มาตรฐานการประเมินผลโครงการ/งานวิจัย ให้นิสิตประเมินตนเองตามแบบฟอร์ม ให้ผู้สอนประเมินนิสิตตามแบบฟอร์ม นิสิตนำเสนอผลการศึกษาแก่คณาจารย์ และรับการประเมินจากคณาจารย์ ผู้ประสานงานโครงการ/งานวิจัยเสนอผลการประเมิน ขอความเห็นชอบจากคณาจารย์ ผ่านคณะกรรมการหลักสูตรและคณะกรรมการบริหารคณะ ประเมินจากความก้าวหน้าในการทำงาน จากรายงานการนำเสนอผลงาน บันทึกสมุดการให้คำปรึกษาการสอบ ประเมินโดยอาจารย์ที่ปรึกษา หรือคณะกรรมการ เป็นต้น--

2) ผลลัพธ์การเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม การฝึกงานหรือสหกิจศึกษา (ถ้ามี)

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม การฝึกงานหรือสหกิจศึกษา

• แจกแจงว่าหลักสูตรมีกิจกรรมอะไรบ้าง เช่น ประสบการณ์ภาคสนาม ฝึกงาน ฝึกสอน สหกิจศึกษา เป็นต้น

• ใ้ระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนามหรือสหกิจศึกษาของนิสิต (CLO)

2. ช่วงเวลา

-- ระบุช่วงเวลาของหลักสูตรที่จัดประสบการณ์ภาคสนามให้นิสิตในชั้นปีและภาคการศึกษาใด จัดประสบการณ์ภาคสนามให้นิสิต อะไรบ้าง เช่น ภาคการศึกษา ที่ .... ปีการศึกษา 25... หรือระบุคำว่า “ตามแผนการศึกษา”

3. การจัดเวลาและตารางสอน

-- เช่น 1 ภาคการศึกษา หรือ 3 วันต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ เป็นต้น--

4. การวัดและประเมินผู้เรียน

–อธิบายบทบาทของอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์ในแหล่งฝึกเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผู้เรียนระหว่างการทำสหกิจศึกษาหรือฝึกงานว่ามีกระบวนการอย่างไร เช่น กำหนดเกณฑ์/มาตรฐานการประเมินผลฝึกงานหรือ สหกิจศึกษาอย่างไร ให้อาจารย์นิเทศก์หรืออาจารย์ในแหล่งฝึกประเมินผลตามแบบฟอร์มการวัด นิสิตนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าแก่คณาจารย์ และรับการประเมินจากความก้าวหน้าในการทำงาน จากรายงานการนำเสนอผลงาน บันทึกสมุดการให้คำปรึกษาการสอบ เป็นต้น–

หมายเหตุ กรณี**ไม่มี**ประสบการณ์ภาคสนาม การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา ให้ระบุคำว่า **-ไม่มี-** ในแต่ละข้อย่อย

ตัวอย่างหลักสูตรระดับปริญญาตรี

2.3.5 องค์ประกอบเกี่ยวกับโครงการหรืองานวิจัย ประสบการณ์ภาคสนาม การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา

1) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย

1. คำอธิบายโดยย่อ

การทำโครงการวิจัยหรือการศึกษาค้นคว้าเชิงบูรณาการ เป็นวิธีการหาความรู้แบบสหวิทยาการ ที่เน้นการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการค้นคว้าหาคำตอบและวิธีการแก้ไขปัญหาแบบองค์รวม ก่อให้เกิดความเข้าใจองค์ความรู้ในเชิงประยุกต์ข้ามสาขาวิชา ตอบโจทย์เปลี่ยนแปลงของโลกในสภาวะการณ์การปัจจุบัน โดยนิสิตสามารถทำโครงการวิจัยหรือการศึกษาค้นคว้าเชิงบูรณาการผ่านการเรียนรู้ในรูปแบบ SIS model (SIS 1 – SIS 4) และในรายวิชาปัญหาพิเศษ

2. ผลลัพธ์การเรียนรู้

SIS 1 – ออกแบบโครงการโดยอาศัยองค์ความรู้วิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการได้

SIS 2 – ใช้องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้

SIS 3 – สร้างสรรค์นวัตกรรมโดยใช้องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการได้

SIS 4 - ใช้องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืน

ปัญหาพิเศษ 1. ออกแบบหัวข้อศึกษาค้นคว้าเชิงบูรณาการข้ามศาสตร์ได้

2. วิเคราะห์และแก้ไขปัญหาด้วยองค์ความรู้เชิงบูรณาการได้

3. ช่วงเวลา

ตามแผนการศึกษา

4. จำนวนหน่วยกิต

ตามแผนการศึกษา

5. การเตรียมการ

นิสิตจะได้รับการฝึกฝนประสบการณ์การทำโครงการวิจัยผ่านการเรียนรู้แบบ SIS model ในชั้นปีที่ 1 และ 2 และสามารถเลือกทำโครงการ วิจัยที่สนใจในรายวิชาปัญหาพิเศษ

6. การวัดและประเมินผู้เรียน

มีการประเมินผลของการทำโครงการในภาคการศึกษา 1-4 ผ่านการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของโมดูล SIS Model ในแต่ละภาคการศึกษา (SIS 1 – SIS 4) และมีการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชาปัญหาพิเศษผ่านการนำเสนอโครงการและการประเมินโดยอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ

2) ข้อกำหนดเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา

- ประยุกต์ใช้ความรู้เชิงบูรณาการในการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการได้

- ออกแบบ วางแผน และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น ในระหว่างการทำงานที่ได้รับมอบหมายในสถานประกอบการได้

- ยอมรับและปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมในการทำงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในสถานประกอบการได้

2. ช่วงเวลา

ตามแผนการศึกษา

3. การจัดเวลาและตารางสอน

ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษาที่ 1 เป็นต้นไป

4. การวัดและประเมินผู้เรียน

...

ตัวอย่างหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

2.3.5 องค์ประกอบเกี่ยวกับโครงการหรืองานวิจัย ประสบการณ์ภาคสนาม การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา (ถ้ามี)

1) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย (ถ้ามี)

นิสิตทุกคนต้องมีหัวข้องานวิทยานิพนธ์ของตนเอง โดยเป็นการค้นคว้าวิจัยในหัวข้อที่น่าสนใจในสาขาวิชา.....ภายใต้การดูแลและให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และมีรายงานที่ต้องนำเสนอตามรูปแบบและระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดอย่างเคร่งครัด

1. คำอธิบายโดยย่อ

หลักสูตรแผน 1 แบบ ก 1 และหลักสูตรแผน 1 แบบ ก 2

นิสิตทุกคนต้องทำงานวิจัยในรูปแบบวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ ต้องมีการนำเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ก่อนดำเนินการ และให้ผลงานวิทยานิพนธ์ หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการเผยแพร่ในรูปแบบบทความ หรือนวัตกรรม หรือสิ่งประดิษฐ์ หรือผลงานทางวิชาการอื่น ซึ่งสามารถสืบค้นได้ตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด และจัดทำรายงานวิทยานิพนธ์ตามรูปแบบ และต้องผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายตามเกณฑ์ข้อบังคับ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่กำหนด

หลักสูตรแผน 2

นิสิตทุกคนต้องทำงานวิจัยในรูปแบบการศึกษาค้นคว้าอิสระ และให้รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ หรือส่วนหนึ่งของรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการเผยแพร่ในรูปแบบบทความ หรือนวัตกรรม หรือสิ่งประดิษฐ์ หรือผลงานทางวิชาการอื่น ซึ่งสามารถสืบค้นได้ตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด และจัดทำรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระตามรูปแบบ และต้องผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายตามเกณฑ์ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่กำหนด

หลักสูตรแผน 1.1 และแผน 1.2

นิสิตทุกคนต้องทำงานวิจัยในรูปแบบวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ ต้องมีการนำเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ก่อนดำเนินการ และให้ผลงานวิทยานิพนธ์ หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนดอย่างน้อย 2 เรื่อง หรือผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนด อย่างน้อย 1 เรื่อง และเป็นผลงานนวัตกรรม หรือผลงานสร้างสรรค์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เชิงสังคมและเศรษฐกิจ อย่างน้อย 1 เรื่อง หรือได้รับสิทธิบัตร อย่างน้อย 1 สิทธิบัตร และจัดทำรายงานวิทยานิพนธ์ตามรูปแบบ และต้องผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายตามเกณฑ์ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่กำหนด

หลักสูตรแผน 2.1 และแผน 2.2

นิสิตทุกคนต้องทำงานวิจัยในรูปแบบวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ ต้องมีการนำเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ก่อนดำเนินการ และให้ผลงานวิทยานิพนธ์ หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนด หรือได้รับสิทธิบัตร หรือเป็นผลงานนวัตกรรม หรือผลงานสร้างสรรค์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เชิงสังคมและเศรษฐกิจ และจัดทำรายงานวิทยานิพนธ์ตามรูปแบบ และต้องผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายตามเกณฑ์ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่กำหนด

2. ผลลัพธ์การเรียนรู้

1. มีทักษะและมีความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือ การเขียนโปรแกรมในการทำวิทยานิพนธ์ตามกระบวนการเรียนรู้และในการพัฒนาต่อไปได้
2. สามารถวางแผน กำหนดกรอบแนวคิดและวิธีดำเนินงานในการทำวิจัยอย่างเป็นระบบได้ด้วยตนเอง
3. สามารถแก้ไขปัญหาผ่านวิธีการวิจัยหรือผ่านการค้นคว้าและเรียบเรียงได้ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล

อย่างเป็นระบบ และติดตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5. สามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ผลการทดลองทางสถิติ

6. สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้การสื่อสารด้วยปากเปล่าและการเขียน รวมทั้งสามารถนำเสนอรายงานแบบเป็นทางการได้ดี

3. ช่วงเวลา

ตามแผนการศึกษา

4. จำนวนหน่วยกิต

แผน 1 แบบ ก 1 วิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

แผน 1 แบบ ก 2 วิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

5. การเตรียมการ

5.1 นิสิตสามารถเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งมีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ตนสนใจ เพื่อเป็นผู้ให้คำแนะนำแก่งานวิทยานิพนธ์ และคอยให้คำปรึกษาในด้านต่าง ๆ

5.2 อาจารย์จัดตารางเวลาเพื่อให้คำแนะนำและติดตามการทำงานของนิสิต

5.3 ส่วนกลางของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และห้องปฏิบัติการของภาควิชาคอมพิวเตอร์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ให้บริการสำหรับนิสิต

6. การวัดและประเมินผู้เรียน

6.1 ประเมินคุณภาพข้อเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ โดยประธานกรรมการและกรรมการประจำตัวนิสิต

6.2 นิสิตนำเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ภายใต้การกำกับดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาผ่านคณะกรรมการสอบ

6.3 ประเมินความก้าวหน้าระหว่างการทำงานวิทยานิพนธ์ โดยประธานกรรมการและกรรมการประจำตัวนิสิต จากการติดตามและ

สังเกตการดำเนินงานวิจัยและการรายงานด้วยวาจาและเอกสาร

6.4 ประเมินผลงานวิจัยจากการตอบรับให้ตีพิมพ์ เผยแพร่ หรือเข้าร่วมนำเสนอในที่ประชุมวิชาการระดับชาติหรือนานาชาติ

6.5 ประเมินการนำเสนอและสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายผลงานวิจัยวิทยานิพนธ์ด้วยวาจาและรายงานวิทยานิพนธ์

โดยประธานการสอบ คณะกรรมการประจำตัวนิสิต รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

- 2) ผลลัพธ์การเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา
  1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา
ไม่มี
  2. ช่วงเวลา
ไม่มี
  3. การจัดเวลาและตารางสอน
ไม่มี
  4. การวัดและประเมินผู้เรียน
ไม่มี

2.3.6 ตารางแสดงความสัมพันธ์ของการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO)	แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ	ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ มก.	กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย						
			ผู้ใช้ บัณฑิต	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ศิษย์เก่า	อาจารย์ ผู้สอน	นิสิต ปัจจุบัน	องค์กร วิชาชีพ (ถ้ามี)	อื่น ๆ (ระบุ...)
PLO 1 ...	✓		✓	✓				✓	
PLO 2 ...		✓	✓			✓			
PLO 3 ...			✓	✓	✓				
PLO 4 ...									
PLO 5 ...									
...									

ตัวอย่าง

2.3.6 ตารางแสดงความสัมพันธ์ของการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO)	แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ	ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ มก.	กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย						
			ผู้ใช้ บัณฑิต	ผู้ทรง คุณวุฒิ	ศิษย์เก่า	อาจารย์ ผู้สอน	นิสิต ปัจจุบัน	องค์กร วิชาชีพ (ถ้ามี)	อื่น ๆ (ระบุ...)
PLO 1 สามารถออกแบบโครงการเชิงบูรณาการและสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาโดยใช้ฐานคิดทางวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการได้	✓		✓	✓					
PLO 2 สามารถปรับตัวเท่าทันสภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันได้			✓			✓			
PLO 3 สามารถพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพในด้านเฉพาะทางที่สนใจ		✓	✓			✓			
PLO 4 สามารถพัฒนาตนเองให้มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพที่สนใจ เพื่อเตรียมความพร้อมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในสภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้		✓		✓	✓		✓		
PLO 5 ...									

2.3.7 ตารางแสดงผลการเรียนรู้ระดับหลักสูตรและผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO)	1. ความรู้	2. ทักษะ	3. จริยธรรม	4. ลักษณะบุคคล
PLO 1 ...		✓		
PLO 2 ...		✓	✓	
PLO 3 ...			✓	✓
PLO4 ...			✓	
PLO5 ...	✓			✓
...				

หมายเหตุ สามารถดูรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณวุฒิในแต่ละระดับปริญญา ได้จากประกาศกระทรวงฯ (หน้า ภา-42-48)

ตัวอย่าง

2.3.7 ตารางแสดงผลการเรียนรู้ระดับหลักสูตรและผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO)	1. ความรู้	2. ทักษะ	3. จริยธรรม	4. ลักษณะบุคคล
PLO 1 สามารถออกแบบโครงการเชิงบูรณาการและสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาโดยใช้ฐานคิดทางวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการได้	✓	✓		
PLO 2 สามารถปรับตัวเท่าทันสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันได้				✓
PLO 3 สามารถพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพในด้านเฉพาะทางที่สนใจ			✓	
PLO 4 สามารถพัฒนาตนเองให้มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพที่สนใจ เพื่อเตรียมความพร้อมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในสภาวะการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้	✓		✓	✓
PLO 5 ...		✓		✓

2.3.8 ตารางแสดงผลการเรียนรู้ระดับหลักสูตรและผลลัพธ์การเรียนรู้หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2567 (ระบุเฉพาะหลักสูตรระดับปริญญาตรี)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2567													
	GELO 1	GELO 2	GELO 3	GELO 4			GELO 5		GELO 6	GELO 7	GELO 8	GELO 9	GELO 10	
				GELO 4.1	GELO 4.2	GELO 4.3	GELO 5.1	GELO 5.2						
PLO 1 ...		✓												
PLO 2 ...		✓				✓								
PLO 3 ...														
PLO4 ...				✓										
PLO5 ...									✓			✓		
...														

หมายเหตุ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ผลลัพธ์การเรียนรู้หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2567 ที่ผลักดันไปสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร

GELO 1 ยกตัวอย่างจากศาสตร์ที่หลากหลายไปบูรณาการกับการเรียน การดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัย (ความรู้ - K)

GELO 2 นำเสนอแนวทางการแก้ปัญหา การตัดสินใจโดยใช้ทักษะการคิดที่เหมาะสมกับสถานการณ์ได้ (ความรู้ - K)

GELO 3 วิเคราะห์สถานการณ์ในปัจจุบันและวางแผนการทำงานด้วยสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการได้อย่างเหมาะสม (ความรู้ - K)

- GELO 4 ประยุกต์ใช้ทักษะด้านภาษา การสื่อสารและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
 Sub GELO 4.1 สื่อสารโดยใช้ทักษะภาษาในการทำงานและการดำเนินชีวิต (ทักษะ - S)
 Sub GELO 4.2 ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศได้อย่างถูกต้องตามหลักการในการสื่อสาร การทำงานหรือในการทำงานร่วมกับผู้อื่น (ทักษะ - S)
 Sub GELO 4.3 สื่อสาร หรือนำเสนอผลงาน ด้วยวิธีการหรือรูปแบบต่าง ๆ ได้ (ทักษะ - S)
- GELO 5 บริหารจัดการตนเองเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและการเรียนได้
 Sub GELO 5.1 ดูแลตนเอง บริหารจัดการตนเองทั้งทางร่างกายและจิตใจ (ทักษะ - S)
 Sub GELO 5.2 แสดงออกถึงการเห็นคุณค่าของตนเองและบุคคลอื่น ตั้งเป้าหมาย มีพลังสุขภาพจิตในการดำเนินชีวิตประจำวัน (คุณลักษณะ - C)
- GELO 6 แสดงออกถึงคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (จริยธรรม - E)
- GELO 7 ประเมินตนเอง กำหนดเป้าหมาย วางแผนการเรียนรู้และประเมินการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง (คุณลักษณะ - C)
- GELO 8 ประยุกต์แนวความคิดความเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในการดำเนินชีวิตหรือทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย (คุณลักษณะ - C)
- GELO 9 ทำงานร่วมกับผู้อื่นในฐานะผู้นำและผู้ตาม โดยรับบทบาทหน้าที่ของตนเอง (คุณลักษณะ - C)
- GELO 10 แสดงออกถึงความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรม เอกลักษณ์ที่สั่งมา ภูมิปัญญาท้องถิ่นและประวัติศาสตร์ของชาติ (คุณลักษณะ - C)

2.3.9 ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรและสมรรถนะหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2567 (ระบุเฉพาะหลักสูตรระดับปริญญาตรี)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO)	สมรรถนะหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2567							
	ด้านการสื่อสารและสารสนเทศ	ด้านภาวะผู้นำ	ด้านการเป็นผู้ประกอบการ	ด้านทักษะการคิด	ด้านพหุวัฒนธรรม	ด้านการจัดการตนเอง	ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต	ด้านความเป็นพลเมือง
PLO 1 ...								
PLO 2 ...	✓		✓	✓				
PLO 3 ...								
PLO4 ...	✓							
PLO5 ...		✓						
...								

หมายเหตุ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ สมรรถนะหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2567 ที่ผลิตภัณฑ์ให้ผลิตภัณฑ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร โดยต้องครอบคลุมสมรรถนะทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการสื่อสารและสารสนเทศ ด้านภาวะผู้นำ และด้านการเป็นผู้ประกอบการ

2.3.10 การออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร

--ให้อธิบายวิธีการออกแบบหลักสูตรแบบ Backward Curriculum Design และอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับหลักสูตร เช่น มีการเปิดรายวิชาใหม่อะไร มีการปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยได้แก่วิชาใด มีการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรที่เปลี่ยนไปอย่างไร— (สำหรับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาไม่ต้องระบุตาราง 2.3.8 และ 2.3.9 ให้ปรับลำดับหัวข้อเป็น 2.3.8 การออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร แทน)

*** การออกแบบหลักสูตร สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาโท ที่มีทั้งแผนวิชาการ (แผน 1) และแผนวิชาชีพ (แผน 2) จะต้องระบุรายละเอียดการออกแบบหลักสูตร โดยเขียนแยกออกจากกัน รวมทั้งกระบวนการที่มา ปรัชญา วัตถุประสงค์ เนื่องจากแบบวิชาการและแบบวิชาชีพ มีเป้าหมายผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะแตกต่างกัน (นักวิชาการ และนักวิชาชีพ)

ตัวอย่างหลักสูตรระดับปริญญาตรี

2.3.10 การออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร

จากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีของโลกอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของทั้งเศรษฐกิจและสังคม ก่อให้เกิดค่านิยม แนวความคิด อาชีพ และวิถีการดำเนินชีวิตแบบใหม่ หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาศาสตร์แห่งแผ่นดินเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงถูกออกแบบมาเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีฐานคิดเชิงวิทยาศาสตร์ที่สามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้หลักสูตรมุ่งหวังให้นิสิตที่จบการศึกษาไปแล้วสามารถปรับตัวและสร้างเป้าหมายและแนวทางในการดำรงชีวิตในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันได้ ดังนั้นการออกแบบหลักสูตรจึงมุ่งเน้นไปที่การจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการข้ามศาสตร์ โดยในชั้นปีที่ 1 และ 2 มีการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐานในลักษณะของโมดูลที่เชื่อมโยงองค์ความรู้พื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์ และความรู้เชิงประยุกต์ด้านเศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ ชุมชน และสิ่งแวดล้อมเข้าไว้ด้วยกัน (Subject-integrated synchronization, SIS Model) จัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดจากการลงมือปฏิบัติผ่านโครงงานวิจัยเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Problem-based Learning) และจัดกิจกรรมเรียนรู้แบบบูรณาการ (Activity-based Learning) ควบคู่ไปกับการเรียนรู้องค์ความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ในเชิงประยุกต์ (Content-based Learning) ก่อให้เกิดผลลัพธ์ทักษะของผู้เรียนในด้านการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) การคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative Thinking) และการคิดเชิงบูรณาการบนพื้นฐานความรู้ทางวิทยาศาสตร์ (Integrative Scientific Thinking) รวมไปถึงการพัฒนาทักษะด้าน Soft Skill (21st Century Skill) ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะ (Competency-based learning) และเมื่อเข้าสู่ชั้นปีที่ 3 และ 4 นิสิตจะได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะด้านวิชาชีพที่ตนเองสนใจผ่านการเรียนวิชาเฉพาะเลือกในลักษณะของชุดวิชาที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนจากคณะและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับทักษะอาชีพนั้นๆ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนของชุดวิชาเป็นการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นทักษะในการประกอบอาชีพที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการเรียนรู้ผ่านการทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับทักษะอาชีพ และมีการจัดการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการเพื่อให้ นิสิตได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง นอกจากนี้หลักสูตรยังเปิดโอกาสให้นิสิตสามารถฝึกฝนเรียนรู้ทักษะและประสบการณ์อาชีพอย่างต่อเนื่องผ่านการทำงานกับสถานประกอบการในวิชาเฉพาะเลือกด้านการสร้างเสริมทักษะการเป็นผู้ประกอบการอีกด้วยโดยกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรไว้ดังนี้

- PLO 1 สามารถออกแบบโครงการเชิงบูรณาการและสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาโดยใช้ฐานคิดทางวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการได้
- PLO 2 สามารถปรับตัวเท่าทันสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันได้
- PLO 3 สามารถพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพเฉพาะทางตามที่นิสิตสนใจ
- PLO 4 สามารถพัฒนาตนเองให้มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเฉพาะทางที่สนใจ เพื่อเตรียมความพร้อมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในสภาวะการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

3. จำนวนหน่วยกิต โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา คำอธิบายรายวิชา และแผนการศึกษา

3.1 จำนวนหน่วยกิต

--ระบุ "3.1 จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า .... หน่วยกิต"--

3.2 โครงสร้างหลักสูตร

--ให้แสดงโครงสร้างหรือองค์ประกอบของหลักสูตร โดยแบ่งเป็นหมวดวิชาให้สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ ของกระทรวงฯ สำหรับโครงสร้างหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (หลักสูตรระดับปริญญาตรี) ในส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 หลักสูตรสามารถออกแบบ โดยเรียงลำดับสมรรถนะ ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรที่ต้องการเน้น เพื่อให้สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร--

หมายเหตุ กรณีโครงสร้างหลักสูตร มีการกำหนดให้ผลิตเรียนรายวิชานอกหลักสูตร ขอให้ตรวจสอบชื่อวิชา จำนวนหน่วยกิตและคำอธิบายรายวิชา ให้ถูกต้องตรงตามต้นสังกัดรายวิชา

ตัวอย่างระดับปริญญาตรี

3.1 จำนวนรวมหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต

3.2 โครงสร้างหลักสูตร

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

โดยนิสิตต้องเรียนรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปครบทั้ง 3 ส่วน ดังนี้

1. รายวิชาศึกษาทั่วไปที่พัฒนาคุณลักษณะนิสิต มก. 8 หน่วยกิต
2. รายวิชาศึกษาทั่วไปที่พัฒนาสมรรถนะ ทั้ง 3 ด้าน ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต
  - ด้านการสื่อสารและสารสนเทศ
  - ด้านภาวะผู้นำ
  - ด้านการเป็นผู้ประกอบการ

3. รายวิชาศึกษาทั่วไปที่พัฒนาสมรรถนะตามที่ระบุในผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO) ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

- ด้านทักษะการคิด
- ด้านพฤติกรรมธรรม
- ด้านการจัดการตนเอง
- ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ด้านความเป็นพลเมือง

(หลักสูตรสามารถกำหนดจำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ที่สอดคล้องกับผลลัพธ์ การเรียนรู้ของหลักสูตร โดยส่วนที่ 2 จะต้องไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต และเรียงลำดับสมรรถนะใหม่ได้ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรที่ต้องการเน้น แะ ส่วนที่ 3 สามารถระบุด้านการพัฒนาสมรรถนะ และเรียงลำดับสมรรถนะใหม่ได้ตามความต้องการของหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับผลลัพธ์ การเรียนรู้ระดับหลักสูตร ทั้งนี้ หน่วยกิตรวมหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เมื่อรวมทั้ง 3 ส่วนแล้ว จะต้องไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต)

2) หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิต

- วิชาเฉพาะบังคับ 51 หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะเลือก ไม่น้อยกว่า 33 หน่วยกิต

3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

ตัวอย่างหลักสูตรระดับปริญญาโท

3.1 จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

3.2 โครงสร้างหลักสูตร

- ก. วิชาเอก ไม่น้อยกว่า 21 หน่วยกิต
- สัมมนา 2 หน่วยกิต
  - วิชาเอกบังคับ 9 หน่วยกิต
  - วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต
- ข. วิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต

ตัวอย่างหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

3.1 จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

3.2 โครงสร้างหลักสูตร

- วิชาเอก ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต
- สัมมนา 2 หน่วยกิต
- วิชาเอกบังคับ 22 หน่วยกิต

ตัวอย่างหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

3.1 จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 43 หน่วยกิต

3.2 โครงสร้างหลักสูตร

- วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	43 หน่วยกิต
- สัมมนา		2 หน่วยกิต
- วิชาเอกบังคับ		4 หน่วยกิต
- วิชาเอกเลือก	ไม่น้อยกว่า	37 หน่วยกิต

หากหลักสูตรมีแขนงวิชา/วิชาเอก ที่มีจำนวนหน่วยกิตวิชาเฉพาะบังคับ/วิชาเฉพาะเลือกไม่เท่ากัน ให้ระบุให้ชัดเจนตามตัวอย่างต่อไปนี้

3.1 จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 120-122 หน่วยกิต

3.2 โครงสร้างหลักสูตร

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

โดยนิสิตต้องเรียนรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปครบทั้ง 3 ส่วน ดังนี้

1. รายวิชาศึกษาทั่วไปที่พัฒนาคุณลักษณะนิสิต มก. 8 หน่วยกิต
2. รายวิชาศึกษาทั่วไปที่พัฒนาสมรรถนะ ทั้ง 3 ด้าน ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
  - ด้านการสื่อสารและสารสนเทศ
  - ด้านภาวะผู้นำ
  - ด้านการเป็นผู้ประกอบการ
3. รายวิชาศึกษาทั่วไปที่พัฒนาสมรรถนะตามที่ระบุในผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO) ไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต
  - ด้านทักษะการคิด

(หลักสูตรสามารถกำหนดจำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร โดยส่วนที่ 2 จะต้องไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต และเรียงลำดับสมรรถนะใหม่ได้ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรที่ต้องการเน้น และส่วนที่ 3 สามารถระบุด้านการพัฒนาสมรรถนะ และเรียงลำดับสมรรถนะใหม่ได้ตามความต้องการของหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร ทั้งนี้ หน่วยกิตรวมหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เมื่อรวมทั้ง 3 ส่วนแล้ว จะต้องไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต)

2) หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต

- วิชาแกน		24 หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะบังคับ		33-34 หน่วยกิต
- แขนงวิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร		33 หน่วยกิต
- แขนงวิชาวิทยาศาสตร์ด้านพืชไร่		34 หน่วยกิต
- แขนงวิชาภูมิวิทยา		33 หน่วยกิต
- แขนงวิชาพืชสวน		34 หน่วยกิต
- แขนงวิชาโรคพืช		33 หน่วยกิต
- แขนงวิชาปฐพีวิทยา		34 หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะเลือก	ไม่น้อยกว่า	33-34 หน่วยกิต
- แขนงวิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร	ไม่น้อยกว่า	34 หน่วยกิต
- แขนงวิชาวิทยาศาสตร์ด้านพืชไร่	ไม่น้อยกว่า	33 หน่วยกิต
- แขนงวิชาภูมิวิทยา	ไม่น้อยกว่า	34 หน่วยกิต
- แขนงวิชาพืชสวน	ไม่น้อยกว่า	33 หน่วยกิต
- แขนงวิชาโรคพืช	ไม่น้อยกว่า	33 หน่วยกิต
- แขนงวิชาปฐพีวิทยา	ไม่น้อยกว่า	34 หน่วยกิต

3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

ตัวอย่าง

3.1 จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 120-125 หน่วยกิต

3.2 โครงสร้างหลักสูตร

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

โดยนิสิตต้องเรียนรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปครบทั้ง 3 ส่วน ดังนี้

1. รายวิชาศึกษาทั่วไปที่พัฒนาคุณลักษณะนิสิต มก. 8 หน่วยกิต
2. รายวิชาศึกษาทั่วไปที่พัฒนาสมรรถนะ ทั้ง 3 ด้าน ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต
  - ด้านการสื่อสารและสารสนเทศ
  - ด้านภาวะผู้นำ
  - ด้านการเป็นผู้ประกอบการ

3. รายวิชาศึกษาทั่วไปที่พัฒนาสมรรถนะตามที่ระบุในผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO) ไม่น้อยกว่า 7 หน่วยกิต
  - ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต
  - ด้านความเป็นพลเมือง

(หลักสูตรสามารถกำหนดจำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร โดยส่วนที่ 2 จะต้องไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต และเรียงลำดับสมรรถนะใหม่ได้ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรที่ต้องการเน้น และส่วนที่ 3 สามารถระบุด้านการพัฒนาสมรรถนะ และเรียงลำดับสมรรถนะใหม่ได้ตามความต้องการของหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร ทั้งนี้ หน่วยกิตรวมหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เมื่อรวมทั้ง 3 ส่วนแล้ว จะต้องไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต)

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	90-95 หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพครู		35 หน่วยกิต
2.2 วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	55-60 หน่วยกิต
2.2.1 โปรแกรมวิชาเอกเดี่ยว	ไม่น้อยกว่า	55 หน่วยกิต
2.2.1.1 วิชาเฉพาะบังคับ		35 หน่วยกิต
2.2.1.2 วิชาเฉพาะเลือก	ไม่น้อยกว่า	20 หน่วยกิต
2.2.2 โปรแกรมวิชาเอกคู่		65-75 หน่วยกิต
2.2.2.1 วิชาเฉพาะบังคับ		65-75 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต

3.3 รายวิชา

--ให้ระบุรหัสวิชา ชื่อวิชาภาษาไทย ชื่อวิชาภาษาอังกฤษ จำนวนหน่วยกิต (จำนวนชั่วโมงบรรยาย จำนวนชั่วโมงปฏิบัติ และจำนวนชั่วโมงศึกษาด้วยตนเอง) และระบุความหมายของเลขรหัสประจำวิชาด้วย--

ตัวอย่างหลักสูตรระดับปริญญาตรี

3.3 รายวิชา

- (1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

โดยนิสิตต้องเรียนรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปครบทั้ง 3 ส่วน ดังนี้

1. รายวิชาศึกษาทั่วไปที่พัฒนาคุณลักษณะนิสิต มก. 8 หน่วยกิต

01999111 ศาสตร์แห่งแผ่นดิน 2(2-0-4)

(Knowledge of the Land)

วิชาภาษาต่างประเทศ 1 ภาษา 6(- -)

วิชาภาษาต่างประเทศ

6(- -) (กรณีหลักสูตรนานาชาติให้ระบุตามตัวอย่าง)

2. รายวิชาศึกษาทั่วไปที่พัฒนาสมรรถนะ ทั้ง 3 ด้าน ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

- ด้านภาวะผู้นำ
- ด้านการสื่อสารและสารสนเทศ
- ด้านการเป็นผู้ประกอบการ

3. รายวิชาศึกษาทั่วไปที่พัฒนาสมรรถนะตามที่ระบุในผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO) ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต

- ด้านทักษะการคิด
- ด้านการจัดการตนเอง
- ด้านความเป็นพลเมือง
- ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ด้านพหุวัฒนธรรม

(หลักสูตรสามารถกำหนดจำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร โดยส่วนที่ 2 จะต้องไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต และเรียงลำดับสมรรถนะใหม่ได้ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรที่ต้องการเน้น และส่วนที่ 3 สามารถระบุด้านการพัฒนาสมรรถนะ และเรียงลำดับสมรรถนะใหม่ได้ตามความต้องการของหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร ทั้งนี้ หน่วยกิตรวมหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เมื่อรวมทั้ง 3 ส่วนแล้ว จะต้องไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต)

(2) หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	90	หน่วยกิต
2.1 วิชาแกน		21	หน่วยกิต
01454111 รัฐศาสตร์เบื้องต้น			3(3-0-6)
			(Introduction to Political Science)
...			
(3) หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6	หน่วยกิต

หมายเหตุ *****กรณีหลักสูตรนานาชาติ** โครงสร้างหมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิชาภาษาต่างประเทศ สามารถเรียนได้หลายภาษา รวม 6 หน่วยกิต ให้ระบุดังนี้

1. รายวิชาศึกษาทั่วไปที่พัฒนาคุณลักษณะนิสิต มก.	8 หน่วยกิต
01999111 ศาสตร์แห่งแผ่นดิน (Knowledge of the Land)	2(2-0-4)
วิชาภาษาต่างประเทศ	6(--) (กรณีหลักสูตรนานาชาติให้ระบุตามตัวอย่าง)

กรณีหลักสูตรมีมากกว่า 1 แผน (ระดับบัณฑิตศึกษา) ให้ระบุแยกแต่ละแผน ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

หลักสูตร

- 3.1 หลักสูตร แผน 1 แบบ ก 1**
- 3.1.1 จำนวนหน่วยกิตรวม ตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต**
- 3.1.2 โครงสร้างหลักสูตร**
ก. วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต)	
- สัมมนา		2 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต)
ข. วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต	
- 3.1.3 รายวิชา**
ก. วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต)	
- สัมมนา		2 หน่วยกิต (ไม่นับหน่วยกิต)
00000597 สัมมนา (Seminar)		1,1
ข. วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต	
00000599 วิทยานิพนธ์ (Thesis)		1-36
- 3.2 หลักสูตร แผน 1 แบบ ก 2**
- 3.2.1 จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต**
- 3.2.2 โครงสร้างหลักสูตร**
ก. วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต	
- สัมมนา		2 หน่วยกิต
- วิชาเอกบังคับ		12 หน่วยกิต
- วิชาเอกเลือก	ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต	
ข. วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	
- 3.2.3 รายวิชา**
ก. วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต	
- สัมมนา		2 หน่วยกิต
00000597 สัมมนา (Seminar)		1,1
- วิชาเอกบังคับ		12 หน่วยกิต
00000511* การถอดรหัสนวัตกรรมและการย้อนคิดเชิงวิพากษ์ (Innovation Decoding and Critical Rethinking)		3(1-6-5)
...		
- วิชาเอกเลือก	ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต	
00000513* วิทยาศาสตร์ยั่งยืนสำหรับการพัฒนาแห่งอนาคต (Sustainability Science for Future Development)		3(2-3-6)
...		
00000598* ปัญหาพิเศษ (Special Problems)		1-3
...		
ข. วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	
00000599* วิทยานิพนธ์ (Thesis)		1-12

ตัวอย่างโครงสร้างหลักสูตร แผน 1 แบบ ก 2 (แบบยืดหยุ่น - ปรับเปลี่ยนจำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ได้)

ตัวอย่าง

3.1 แผน 1 แบบ ก 2

3.1.1 จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

3.1.2 โครงสร้างหลักสูตร

ก. วิชาเอก ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

- สัมมนา 2 หน่วยกิต

- วิชาเอกบังคับ 10 หน่วยกิต

ข. วิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

3.1.3 รายวิชา

ก. วิชาเอก ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

- สัมมนา 2 หน่วยกิต

00000597 สัมมนา 1,1
(Seminar)

- วิชาเอกบังคับ 10 หน่วยกิต

00000531** การออกแบบและวิเคราะห์ขั้นตอนวิธี 3(3-0-6)
(Design and Analysis of Algorithms)

...

ข. วิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

00000599** วิทยานิพนธ์ 1-24
(Thesis)

หมายเหตุ: กรณีเรียนวิชาวิทยานิพนธ์ น้อยกว่า 24 หน่วยกิต ให้นักศึกษาเลือกเรียนจากรายวิชาต่อไปนี้ เพื่อให้หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

00000512 หลักการภาษาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 3(3-0-6)
(Principles of Computer Programming Languages)

ตัวอย่าง

3.1 แบบ 1 แบบ ก 2

3.1.1 จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

3.1.2 โครงสร้างหลักสูตร

ก. วิชาเอก ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

- สัมมนา 2 หน่วยกิต

- วิชาเอกบังคับ 1 หน่วยกิต

- วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต

ข. วิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

3.1.3 รายวิชา

ก. วิชาเอก ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

- สัมมนา 2 หน่วยกิต

00000597 สัมมนา 1,1
(Seminar)

- วิชาเอกบังคับ 1 หน่วยกิต

00000591 ระเบียบวิธีวิจัยทางเคมี 1(1-0-2)
(Research Methods in Chemistry)

- วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต

ให้นักศึกษา... ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต ในกรณีเรียนวิชาวิทยานิพนธ์น้อยกว่า 24 หน่วยกิต ให้นักศึกษาเลือกเรียนจากรายวิชาใดก็ได้ในหลักสูตรเพิ่ม เพื่อให้หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

0000592 การเขียนบทความวิจัยทางวิทยาศาสตร์เพื่อการตีพิมพ์ 1(1-0-2)
(Writing Scientific Research Articles for Publication)

...

...

...

กลุ่มวิชาเคมีอนินทรีย์		
00000511	เคมีอนินทรีย์ขั้นสูง (Advanced Inorganic Chemistry)	3(3-0-6)
00000512	เคมีออร์แกโนเมทัลลิก (Organometallic Chemistry)	2(2-0-4)
...	...	...
ข. วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า	12 หน่วยกิต
00000599	วิทยานิพนธ์ (Thesis)	1-24

3.4 ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน

--เช่น รายวิชาที่เปิดสอนเพื่อบริการคณะ/ภาควิชาอื่น หรือต้องเรียนจากคณะ/ภาควิชาอื่น--

3.4.1 หมวดวิชา/กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตร ที่เปิดสอนโดย คณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

...

3.4.2 หมวดวิชา/กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตร ที่เปิดสอนให้ คณะ/ภาควิชาหลักสูตรอื่น

...

3.5 คำอธิบายรายวิชา

--ให้ระบุคำอธิบายรายวิชาทุกวิชาที่ปรากฏในโครงสร้างหลักสูตร ในหมวดวิชาเฉพาะ/วิชาเอก (วิชาแกน/วิชาเฉพาะบังคับ/วิชาเฉพาะเลือก/วิชาเอกบังคับ/วิชาเอกเลือก) ยกเว้นรายวิชาที่มีระบุในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่ต้องระบุคำอธิบายรายวิชา โดยให้ระบุคำอธิบายรายวิชาแยกเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้

- 1) คำอธิบายรายวิชาของวิชาที่มีรหัสวิชาของหลักสูตร (ตามความหมายของเลขรหัสวิชาของหลักสูตร) โดยรวมถึงรายวิชาที่เปิดบริการสำหรับหลักสูตรอื่นๆ และรายวิชาที่เปิดเป็นหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
- 2) คำอธิบายรายวิชาอื่นๆ ที่ไม่ใช่รหัสวิชาของหลักสูตร ที่ปรากฏในโครงสร้างหลักสูตร (วิชาแกน/วิชาเฉพาะบังคับ/วิชาเฉพาะเลือก/วิชาเอกบังคับ/วิชาเอกเลือก) --นำรายวิชามาจากต้นสังกัดหลักสูตรอื่นมาระบุในโครงสร้างฯ (ขอให้ติดตามการเปลี่ยนแปลงรายวิชาจากต้นสังกัดหลักสูตร/รายวิชาให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน)--

ตัวอย่าง

- 3.5.1 รายวิชาที่เป็นรหัสวิชาของหลักสูตร
- รายวิชาในหลักสูตร
  - ...
  - รายวิชาบริการ/รายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
  - ...
- 3.5.2 รายวิชาที่เป็นรหัสวิชาออกหลักสูตร
- ...

หมายเหตุ : ระบุรหัสวิชา ชื่อวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวนหน่วยกิต x(x-x-x) คำอธิบายรายวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเรียงรหัสจากน้อยไปหามาก ให้พิมพ์เครื่องหมายดอกจัน (*) ท้ายรหัสวิชาที่เปิดใหม่ และพิมพ์เครื่องหมายดอกจัน (**) ท้ายรหัสวิชาที่ปรับปรุง พร้อมเชิงอรรถท้ายหน้าทุกหน้าที่ปรากฏเครื่องหมายดอกจัน ให้สอดคล้องกับแบบเสนอขอเปิดรายวิชาใหม่และแบบเสนอขอปรับปรุงรายวิชา (แบบ วช.ม.ก.) ถ้ามีวิชาพื้นฐาน/วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Prerequisite) ให้ระบุเฉพาะรหัสวิชาให้ถูกต้อง

3.6 ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา

รหัสวิชาและชื่อวิชา	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLO)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO)					
		PLO1	PLO2	PLO3	PLO4	...	PLO6
วิชาเฉพาะบังคับ							
01XXXXXX	1. .... 2. .... 3.	...					
01XXXXXX	1. .... 2. .... 3.	...					
01XXXXXX	1. .... 2. .... 3. .... 4.	...					
...	...	...					
วิชาสหกิจศึกษา/ฝึกงาน							
01XXXXXX	1. .... 2. .... 3.	...					
01XXXXXX	1. .... 2.	...					
...	...	...					

—ให้ระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาในหลักสูตรให้ครบถ้วนทุกรายวิชา โดยเชื่อมโยงผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาไปสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร เมื่อนิสิตสำเร็จการศึกษาจะบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับหลักสูตร—

ตัวอย่างหลักสูตรระดับปริญญาตรี

3.6 ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา

รหัสวิชาและชื่อวิชา	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLO)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO)					
		PLO1	PLO2	PLO3	PLO4	...	PLO6
วิชาเฉพาะบังคับ							
01418229 การวิเคราะห์ข้อมูลดิจิทัล	1. สามารถระบุความผิดปกติที่พบในชุดข้อมูลได้ 2. สามารถเลือกขั้นตอนวิธีเพื่อแก้ปัญหาในชุดข้อมูลได้ 3. สามารถเขียนโปรแกรมภาษาไพทอนเพื่อแสดงค่าสถิติได้ถูกต้อง 4. สามารถแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้อง	✓ ✓		✓	✓		
01XXXXXX	1. .... 2. .... 3.	✓		✓	✓		
01XXXXXX	1. .... 2.		✓				✓
...	...	...					
...	...	...					
...	...	...					
วิชาสหกิจศึกษา							
01418490 สหกิจศึกษา	1. .... 2. .... 3.	✓			✓		✓
...	...	...					

ตัวอย่างหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

3.6 ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา

รหัสวิชาและชื่อวิชา	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLO)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO)					
		PLO1	PLO2	PLO3	PLO4	...	PLO6
วิชาเอกบังคับ							
015XXXXX	1. .... 2. .... 3. .... 4.	✓					
015XX595 การศึกษาค้นคว้าอิสระ	1. .... 2. .... 3.	✓			✓		✓
015XX597 สัมมนา	1. .... 2.		✓			✓	✓
...	...	...					
015XX599 วิทยานิพนธ์	1. .... 2. .... 3. .... 4.	✓	✓	✓		✓	✓

3.7 ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชาที่คาดหวังแต่ละชั้นปีสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO)	ผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละชั้นปี							
	ปี 1		ปี 2		ปี 3		ปี 4	
	รหัสวิชา	CLO ข้อ	รหัสวิชา	CLO ข้อ	รหัสวิชา	CLO ข้อ	รหัสวิชา	CLO ข้อ
PLO 1 ...								
PLO 2 ...								
PLO 3 ...								
...								

ตัวอย่าง

3.7 ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชาที่คาดหวังแต่ละชั้นปีสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO)	ผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละชั้นปี							
	ปี 1		ปี 2		ปี 3		ปี 4	
	รหัสวิชา	CLO ข้อ	รหัสวิชา	CLO ข้อ	รหัสวิชา	CLO ข้อ	รหัสวิชา	CLO ข้อ
PLO1 ...	01XXXXXX 01XXXXXX ...	1,2 2 ...			01XXXXXX 01XXXXXX ...	1,2,3 3,4 ...		
PLO2 ...	...	...	01XXXXXX 01XXXXXX ...	3,4 1,2 ...	...	...	01XXXXXX 01XXXXXX ...	3,4 1,2,3,4 ...
PLO3 ...					01XXXXXX 01XXXXXX ...	3,4 1,2 ...	01XXXXXX 01XXXXXX ...	1,2,3 3,4 ...
...								

3.8 ความหมายของเลขรหัสประจำวิชา

ให้ระบุ “ความหมายของเลขรหัสประจำวิชา” ก่อนแผนการศึกษา ดังนี้

ตัวอย่าง

3.8 ความหมายของเลขรหัสประจำวิชา

ความหมายของเลขรหัสประจำวิชาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ ประกอบด้วยเลข 8 หลัก มีความหมายดังนี้

เลขลำดับที่ 1-2 (03)	หมายถึง	วิทยาเขตศรีราชา
เลขลำดับที่ 3-5 (762)	หมายถึง	สาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ
เลขลำดับที่ 6	หมายถึง	ระดับชั้นปี
เลขลำดับที่ 7	มีความหมายดังต่อไปนี้	
0	หมายถึง	กลุ่มวิชาสำหรับนิสิตนอกสาขา
1	หมายถึง	กลุ่มวิชาพื้นฐานและทฤษฎีทางธุรกิจระหว่างประเทศ
2	หมายถึง	กลุ่มวิชาทางการเงินและการบัญชีระหว่างประเทศ
3	หมายถึง	กลุ่มวิชาทางการจัดการระหว่างประเทศ
4	หมายถึง	กลุ่มวิชาทางการตลาดระหว่างประเทศ
5	หมายถึง	กลุ่มวิชาทางการดำเนินการระหว่างประเทศ
6	หมายถึง	กลุ่มวิชาที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจระหว่างประเทศ
9	หมายถึง	กลุ่มวิชาสหกิจศึกษา วิจัย เรื่องเฉพาะทาง สัมมนา และปัญหาพิเศษ
เลขลำดับที่ 8	หมายถึง	ลำดับวิชาในแต่ละกลุ่ม

ตัวอย่าง (แบบรหัสวิชาที่หลากหลาย)

3.8 ความหมายของเลขรหัสประจำวิชา

ความหมายของเลขรหัสประจำวิชาในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวนศาสตร์ ประกอบด้วยเลข 8 หลัก มีความหมายดังนี้

เลขลำดับที่ 1-2 (01)	หมายถึง	บางเขน
เลขลำดับที่ 3-5 (349)	หมายถึง	สาขาวิชาวนศาสตร์
เลขลำดับที่ 6	หมายถึง	ระดับชั้นปี
เลขลำดับที่ 7	มีความหมายดังนี้	
9	หมายถึง	กลุ่มวิชาวิจัย สัมมนา และวิทยานิพนธ์
เลขลำดับที่ 8	หมายถึง	ลำดับของรายวิชา
เลขลำดับที่ 3-5 (301)	หมายถึง	สาขาการจัดการกลุ่มน้ำและสิ่งแวดล้อม
เลขลำดับที่ 6	หมายถึง	ระดับชั้นปี
เลขลำดับที่ 7	มีความหมายดังนี้	
2	หมายถึง	กลุ่มวิชาการจัดการกลุ่มน้ำ
4	หมายถึง	กลุ่มวิชาเทคโนโลยี
9	หมายถึง	กลุ่มวิชาเรื่องเฉพาะทาง และปัญหาพิเศษ
เลขลำดับที่ 3-5 (302)	หมายถึง	สาขานิเวศวิทยาป่าไม้
เลขลำดับที่ 6	หมายถึง	ระดับชั้นปี
เลขลำดับที่ 7	มีความหมายดังนี้	
1	หมายถึง	กลุ่มวิชานิเวศวิทยาป่าบกและนิเวศวิทยาเขตเมือง
5	หมายถึง	กลุ่มวิชาเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า
6	หมายถึง	กลุ่มวิชากีฏวิทยาป่าไม้
8	หมายถึง	กลุ่มวิชาสรีรวิทยา พันธุศาสตร์ และเทคโนโลยีชีวภาพป่าไม้
9	หมายถึง	กลุ่มวิชาเรื่องเฉพาะทาง และปัญหาพิเศษ
เลขลำดับที่ 3-5 (303)	หมายถึง	สาขาวิศวกรรมป่าไม้

...

3.9 แผนการศึกษา

--ระดับปริญญาตรี ลงทะเบียนเรียนไม่เกิน 22 หน่วยกิตต่อภาคการศึกษา ภาคฤดูร้อน ลงทะเบียนเรียนไม่เกิน 9 หน่วยกิต

-- ระดับปริญญาบัณฑิตศึกษา ลงทะเบียนเรียนไม่เกิน 15 หน่วยกิตต่อภาคการศึกษา ภาคฤดูร้อน ลงทะเบียนเรียนไม่เกิน 7 หน่วยกิต
สำหรับการจัดแผนการศึกษาสำหรับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ในชั้นปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1 จะต้องลงทะเบียนเรียน ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต—

ตัวอย่างแผนการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี

3.9 แผนการศึกษา

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1		จำนวนหน่วยกิต (ชม.บรรยาย-ชม.ปฏิบัติการ-ชม.ศึกษด้วยตนเอง)
01015111	เกษตรศาสตร์ทั่วไป	1(1-0-2)
01403111	เคมีทั่วไป	4(4-0-8)
01403112	เคมีทั่วไปภาคปฏิบัติการ	1(0-3-2)
01424111	หลักชีววิทยา	3(3-0-6)
01424112	ชีววิทยาภาคปฏิบัติการ	1(0-3-2)
01999111	ศาสตร์แห่งแผ่นดิน	2(2-0-4)
	วิชาภาษาต่างประเทศ 1 ภาษา	3(- -)
	วิชาศึกษาทั่วไปที่พัฒนาสมรรถนะทั้ง 3 ด้าน	1(- -)
	รวม	<u>17(- -)</u>

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2		จำนวนหน่วยกิต (ชม.บรรยาย-ชม.ปฏิบัติการ-ชม.ศึกษด้วยตนเอง)
01462011	สังคมวิทยาเบื้องต้น	3(3-0-6)
01462111	มานุษยวิทยาเบื้องต้น	3(3-0-6)
01999111	ศาสตร์แห่งแผ่นดิน	2(2-0-4)
	วิชาภาษาต่างประเทศ 1 ภาษา	3(- -)
	วิชาศึกษาทั่วไปที่พัฒนาสมรรถนะทั้ง 3 ด้าน	3(- -)
	วิชาศึกษาทั่วไปที่พัฒนาสมรรถนะตามที่ระบุ ในผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO)	<u>3(- -)</u>
	รวม	<u>17(- -)</u>

- **ระดับปริญญาตรี** –หากหลักสูตรกำหนดให้เรียน/เลือกเรียน “วิชาสหกิจศึกษา” ต้องเสนอตัวอย่างแผนการศึกษาแยกเป็น 2 แบบ ดังนี้–

3.9 ตัวอย่างแผนการศึกษา

3.9.1 ตัวอย่างแผนการศึกษาสำหรับนิสิตที่ไม่เลือกเรียนสหกิจศึกษา

...

3.9.2 ตัวอย่างแผนการศึกษาสำหรับนิสิตที่เลือกเรียนสหกิจศึกษา

...

- **ระดับระดับบัณฑิตศึกษา** –ให้แยกตัวอย่างแผนการศึกษาตามจำนวนแผนที่แตกต่างกัน ดังนี้–

3.9 ตัวอย่างแผนการศึกษา

3.9.1 แผน 1 แบบ ก 1

...

3.9.2 แผน 1 แบบ ก 2

...

3.9.3 แผน 2

...

หมายเหตุ : ให้ระบุตัวอย่างแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรในแต่ละภาคการศึกษา รหัสวิชา ชื่อวิชาและจำนวนหน่วยกิต (ชม.บรรยาย-ชม.ปฏิบัติการ-ชม.ศึกษด้วยตนเอง) โดยเรียงลำดับการพิมพ์ดังนี้

1) วิชาที่มีเลขรหัสครบแปดหลัก โดยพิมพ์เรียงเลขรหัสจากน้อยไปมาก (ระบุหน่วยกิตเป็น x(x-x-x))

2) วิชาที่มีเลขรหัสไม่ครบแปดหลัก โดยพิมพ์เรียงเลขรหัสจากน้อยไปมาก (ระบุหน่วยกิตเป็น x(- -))

3) วิชาที่ไม่มีเลขรหัส ให้เรียงตามลำดับหมวดวิชา เช่น วิชาศึกษาทั่วไป วิชาเฉพาะเลือก วิชาเลือกเสรี โดยให้เว้นว่างตรงที่รหัสวิชา (ระบุหน่วยกิตเป็น x(- -))

- วิธีการพิมพ์จำนวนหน่วยกิต ให้พิมพ์จำนวนหน่วยกิตหน้าวงเล็บ หลักหน่วยตรงกัน และขีดเส้นใต้ตามหลักคณิตศาสตร์ เช่น 16(16-0-32) 10(- -) 6 เป็นต้น

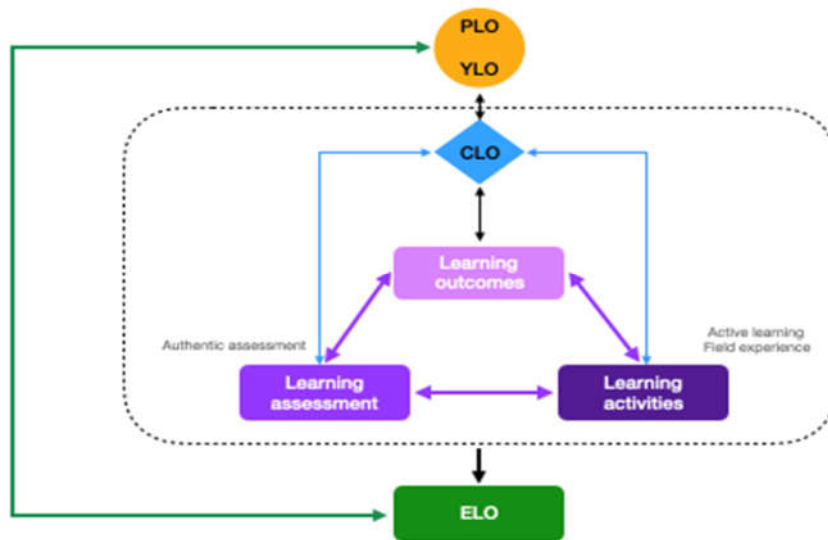
4. การจัดกระบวนการเรียนรู้

--อธิบายนการจัดกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตร ให้สอดคล้องกับปรัชญาการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่กำหนดว่า “เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง บูรณาการความรู้ เรียนรู้ตลอดชีวิต” ปรัชญา พันธกิจ วิสัยทัศน์ และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิสัยทัศน์ของคณะ รวมทั้งการประเมินผู้เรียน การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละชั้นปี ออกแบบการจัดการเรียนการสอน/ กิจกรรม และการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุ CLO YLO และ PLO ที่ทำให้เชื่อมั่นว่านิสิตทุกคนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ ที่คาดหวัง (Learning Outcome)---

ตัวอย่าง

4. การจัดกระบวนการเรียนรู้

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ได้ออกแบบมาเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ในเนื้อหาวิชาเฉพาะ มีความชำนาญในการจัดการเรียนรู้ ในเนื้อหาวิชาเฉพาะ และมีความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขา ครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. 2562 ได้แก่ 1) มีค่านิยมร่วม 2) เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม และยึดมั่นในวิชาชีพครู 3) เป็นผู้เรียนรู้ ฉลาดรู้ และมีปัญญา 4) เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม 5) เป็นผู้มีความสามารถสูงในการจัดการเรียนรู้ และ 6) เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และมีคุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพ ครู พ.ศ. 2561 ที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภากำหนด ได้แก่ 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 2) มาตรฐานการปฏิบัติตน และ 3) มาตรฐานการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วย การปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการเรียนรู้ และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน รวมถึงผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะสอดคล้องตามปรัชญาของ มหาวิทยาลัยที่กล่าวไว้ว่า มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นสถาบันที่มีปณิธานมุ่งมั่นในการสั่งสม เสาะแสวงหา และพัฒนาความรู้ให้เกิดความเจริญงอกงามทางภูมิปัญญา ที่เทียบพร้อมด้วย วิชาการ จริยธรรม และคุณธรรม ตลอดจนเป็นผู้ชี้นำทิศทางสืบทอดเจตนารมณ์ที่ดีของสังคม เพื่อความคงอยู่ ความเจริญ และความเป็นอารยะของชาติ วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่กำหนดไว้ว่า “มหาวิทยาลัยแห่งการเรียนรู้ วิจัย และสร้างนวัตกรรมระดับโลก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนบนพื้นฐานของศาสตร์ แห่งแผ่นดิน” วิสัยทัศน์ของคณะศึกษาศาสตร์ กล่าวคือเป็นผู้ที่มีทักษะการคิดและการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด ดังนั้น การออกแบบหลักสูตร/ รายวิชาจึงมีความเชื่อมโยงกันภายใต้กรอบแนวคิดการพัฒนานิสิตที่ประกอบด้วย คือ การจัดการเรียนรู้อย่างบูรณาการ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการจัด กิจกรรมพัฒนานิสิต เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรดังกล่าว กระบวนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผู้เรียนจึงมุ่งเน้นจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตาม ปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัยคือ “เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง บูรณาการความรู้ เรียนรู้ตลอดชีวิต” หลักสูตรดำเนินการโดยนำผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร มากระจายเป็นผลลัพธ์รายปี และนำไปสู่การจัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้รายวิชา จากนั้นออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อนำไปสู่ การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้การประเมินตามสภาพจริงเพื่อพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของ รายวิชาและผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการทำจุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมิน

***สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี ที่มีแผนการเรียนแบบปกติและแผนการเรียนแบบ CWIE (การจัดสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับ การทำงาน) และหลักสูตรปริญญาโท ที่มีทั้งแผนวิชาการ (แผน 1) และแผนวิชาชีพ (แผน 2) จะต้องจัดทำข้อ 4. โดยผลลัพธ์การเรียนรู้ ของหลักสูตร กลุ่มทฤษฎีและวิธีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ จะต้องระบุรายละเอียดให้ครอบคลุมทั้ง 2 แผน โดยเขียนแยกจากกันอย่าง ชัดเจน

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร กลยุทธ์และวิธีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

--อธิบายแสดงให้เห็นถึงกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้และวิธีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้บัณฑิตทุกคนบรรลุ PLO โดยเชื่อมโยงการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ การปลูกฝังให้มีทักษะ Lifelong Learning แนวคิดการเรียนรู้แบบ Growth Mindset และมีวิธีการวัดหรือประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้วิธีการต่าง ๆ อาทิ การประเมินนิสิตระหว่างเรียน (Formative Assessment) หรือการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และการทำ Feedback เพื่อการพัฒนาผู้เรียน (Assessment as Learning) ฯลฯ เป็นต้น--

***สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี ที่มีแผนการเรียนแบบปกติและแผนการเรียนแบบ CWIE (การจัดการสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน) และหลักสูตรปริญญาโท ที่มีทั้งแผนวิชาการ (แผน 1) และแผนวิชาชีพ (แผน 2) ให้อธิบายผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร กลยุทธ์และวิธีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ให้ระบุรายละเอียดให้ครอบคลุม โดยเขียนทั้ง 2 แผนแยกจากกันอย่างชัดเจน (ตามมติคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา (กมอ.) ในการประชุม ครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2567)--

ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร กลยุทธ์และวิธีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ผลลัพธ์การศึกษาระดับหลักสูตร (PLO)	กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้	วิธีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้
PLO1 ...	...	...
PLO2 ...	...	...
PLO3 ...	...	...
PLO4 ...	...	...
...	...	...

ตัวอย่างหลักสูตรระดับปริญญาตรี (ที่มี 2 แผนการเรียน ได้แก่ แผนปกติและแผนการเรียนแบบ CWIE)

ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร กลยุทธ์และวิธีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ แผนปกติ

ผลลัพธ์การศึกษาระดับหลักสูตร (PLO)	กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้	วิธีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้
PLO1 ...	...	...
PLO2 ...	...	...
PLO3 ...	...	...
...	...	...

(แผนการเรียนแบบ CWIE)

ผลลัพธ์การศึกษาระดับหลักสูตร (PLO)	กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้	วิธีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้
PLO1 ...	...	...
PLO2 ...	...	...
PLO3 ...	...	...
...	...	...
PLO .. สามารถปฏิบัติงานสหกิจศึกษา หรือนำความรู้ไปสู่ การปฏิบัติในการทำงานด้าน.....ในสถานประกอบการ โดยใช้องค์ความรู้ในสาขาวิชา..... ได้	...	...

ตัวอย่างหลักสูตรระดับปริญญาโท (ที่มี 2 แผนการเรียน ได้แก่ แผน 1 และแผน 2)

ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร กลยุทธ์และวิธีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

แผน 1 แบบ ก 1

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO)	กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้	วิธีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้
PLO 1 สามารถใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยได้	...	...
PLO 2 สามารถผลิตผลงานวิจัยที่เกิดจากการต่อยอดองค์ความรู้ได้ โดยคำนึงถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณนักวิจัย	...	...
PLO 3 สามารถปฏิบัติการวิจัยเพื่อนำเสนองานวิจัยด้าน.....โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา	...	...
PLO 4 สามารถปฏิบัติงานด้าน.....ที่ได้รับมอบหมาย ด้วยความรับผิดชอบ และจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมในการปฏิบัติงาน	...	...
PLO 5	...	...
...	...	...

ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร กลยุทธ์และวิธีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

แผน 2

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO)	กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้	วิธีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้
PLO 1 สามารถใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยได้	...	...
PLO 2 สามารถนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ.....โดยใช้องค์ความรู้ในสาขาวิชา.....ได้ โดยคำนึงถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณนักวิจัย	...	...
PLO 3 สามารถปฏิบัติการวิจัยเพื่อนำเสนองานด้าน.....โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา	...	...
PLO 4 สามารถปฏิบัติงานด้าน.....ที่ได้รับมอบหมาย ด้วยความรับผิดชอบ และจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมในการปฏิบัติงาน	...	...
PLO 5	...	...
...	...	...

ตัวอย่าง

ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร กลยุทธ์และวิธีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO)	กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้	วิธีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้
<p>PLO 1 สามารถออกแบบโครงการเชิงบูรณาการและสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาโดยใช้ฐานคิดทางวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการได้</p>	<p>จัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการรูปแบบ SIS Model (Subjects Integrated Synchronization) ที่มีการบูรณาการเนื้อหาความรู้ข้ามรายวิชา ในลักษณะของกิจกรรมเรียนรู้แบบบูรณาการและการทำโครงการเชิงบูรณาการ สอดคล้องกับปณิธานของหลักสูตร (เรียนสนุก จุดประกาย ทำทายคนกล้า สร้างฝันเป็นจริง) ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ออกแบบการเรียนการสอนในแต่ละภาคการศึกษาเป็นโมดูล โดยเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยกระบวนการ Constructive Alignment 2) กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละโมดูล (Module Learning Outcome) โดยเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะของผู้เรียนที่สูงขึ้นในแต่ละภาคการศึกษาตามบันไดผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - SLO1: ออกแบบโครงการโดยสามารถอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ในเชิงบูรณาการได้ - SLO2: ออกแบบโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยอาศัยความรู้ทางวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการได้ - SLO3: ประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และกระบวนการวิจัยในการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่คำนึงถึงวิถีชีวิตได้ - SLO4: ประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและบูรณาการความรู้ข้ามสาขาเพื่อแก้ปัญหาชุมชนหรือธุรกิจได้ 3) จัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของแต่ละโมดูล โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ SIS Model ที่มีการบูรณาการเนื้อหาข้ามรายวิชา รายวิชา ในลักษณะของกิจกรรมเรียนรู้แบบบูรณาการ (Active-based Learning) และการทำโครงการเชิงบูรณาการ (Project-based Learning) 4) การใช้เครื่องมือการเรียนรู้อื่นๆ เช่น การตอบคำถาม การอภิปรายกรณีศึกษา การทำแบบทดสอบในชั้นเรียน การค้นคว้า และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5) การค้นคว้า สืบค้น และการทดลอง การปฏิบัติเพิ่มเติม ทั้งในและนอกชั้นเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละภาคการศึกษา ได้แก่ การประเมินผลงาน/โครงการในรูปแบบการนำเสนอ (Pitching League) การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ด้วยคะแนนรูบริก การนำเสนอผลงานผ่านการจัดนิทรรศการ (SIS Exhibition) - การประเมินและวัดผลทั้งรูปแบบ Formative และ Summative การประเมิน 360 องศา นิสิตประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน อาจารย์ประเมินนิสิต และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เน้นการประเมินและการทำ Feedback เพื่อการพัฒนาผู้เรียน (Assessment as Learning)
<p>PLO 2 นำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องด้านวิทยาศาสตร์เชิงบูรณาการ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของแต่ละโมดูล โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ SIS Model ที่มีการบูรณาการเนื้อหาข้ามรายวิชา รายวิชา ในลักษณะของกิจกรรมเรียนรู้แบบบูรณาการ (Active-based Learning) และการทำโครงการเชิงบูรณาการ (Project-based Learning) 2) การใช้เครื่องมือการเรียนรู้อื่นๆ เช่น การตอบคำถาม การอภิปรายกรณีศึกษา การทำแบบทดสอบในชั้นเรียน การค้นคว้า และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3) การค้นคว้า สืบค้น และการทดลอง และการปฏิบัติเพิ่มเติม ทั้งในและนอกชั้นเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการประเมินการพัฒนาทักษะทางด้าน Soft Skill (21st Century Skill) ที่ออกแบบไว้ในผลลัพธ์การเรียนรู้ของแต่ละ SIS Module ของนิสิตเป็นรายบุคคล จากการใช้โปรแกรมด้านการพัฒนาศักยภาพบุคคล ประเมินโดยผู้สอน และการประเมินโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียน
<p>...</p>	<p>...</p>	<p>...</p>

5. ความพร้อมและศักยภาพของอาจารย์ และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

–อธิบายถึงสิ่งที่จะดำเนินการเพื่อช่วยให้คณาจารย์ได้พัฒนาศักยภาพในเชิงวิชาชีพ และการพัฒนาเชิงวิชาการที่จำเป็นสำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตรเพื่อให้บัณฑิตสามารถบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ได้—

5.1 ความพร้อมและศักยภาพของบุคลากร

5.1.1 อาจารย์

5.1.1.1 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้

–วิเคราะห์ความพร้อมของอาจารย์ และศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ เช่น ทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้—

5.1.1.2 ด้านวิชาการ ความเชี่ยวชาญ

–วิเคราะห์ความพร้อมด้านวิชาการและความเชี่ยวชาญของอาจารย์ ที่จะช่วยให้บัณฑิตในหลักสูตรบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLO)—

กรณีหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ให้วิเคราะห์ความพร้อมของอาจารย์ในการเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพิ่มเติมด้วย

5.1.1.3 แผนพัฒนาอาจารย์

–อธิบายแผนการพัฒนาอาจารย์ในภาพรวมของหลักสูตร รวมถึงแผนการพัฒนาอาจารย์ในเชิงวิชาการและวิชาชีพ ที่จะช่วยให้บัณฑิตในหลักสูตรบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLO)—

ตัวอย่าง

5. ความพร้อมและศักยภาพของอาจารย์

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มีการกำกับดูแลให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบ อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2565 ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2566 และข้อกำหนดของหน่วยงานทางวิชาชีพ ทั้งนี้หลักสูตรได้มีการวางแผนในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้อาจารย์มีศักยภาพโดยมีการสำรวจความต้องการของอาจารย์ประจำหลักสูตร จัดทำแผนการพัฒนาอาจารย์ ดำเนินการ ประเมินผลและนำผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีความเหมาะสมต่อไป

5.1 ความพร้อมและศักยภาพของบุคลากร

5.1.1 อาจารย์

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มีแผนในการส่งเสริมให้อาจารย์มีความพร้อมและศักยภาพในด้านต่าง ๆ ดังนี้

5.1.1.1 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้

- 1) ดำเนินการประชาสัมพันธ์/จัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน
- 2) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมกันจัดทำประมวลการสอนที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้
- 3) จัดกิจกรรมการถอดบทเรียนและแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่นำไปสู่การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน
- 4) กำหนดให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน วิเคราะห์ตนเองเพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ด้าน OBE สร้างเสริมประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้

5.1.1.2 ด้านวิชาการ ความเชี่ยวชาญ

- 1) ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ สร้างเสริมประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยอย่างต่อเนื่อง โดยมีการสนับสนุนทุนการศึกษาต่อ ฝึกอบรม สัมมนา ดูงานทางวิชาการและวิชาชีพในองค์กรต่าง ๆ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ หรือการลาเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์
- 2) ส่งเสริมทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้ทันสมัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์เข้าร่วมโครงการพัฒนาทักษะการสอนและการประเมินผลที่คณะ มหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น
- 3) แลกเปลี่ยนแนวทางการปฏิบัติที่ดีระหว่างอาจารย์ประจำหลักสูตร
- 4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้และคุณธรรม

5.1.1.3 แผนพัฒนาอาจารย์

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ได้มีแผนในการพัฒนาอาจารย์เพื่อให้จัดการเรียนการสอนให้กับนิสิตได้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร ดังนี้

- 1) การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่
  - 1.1 การปฐมนิเทศแนะนำการเป็นครูแก่อาจารย์ใหม่ ให้มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ รายละเอียดหลักสูตร รวมถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLO) การจัดทำประมวลการสอนรายวิชา และการประเมินผล

1.2 การฝึกอบรมคณาจารย์ใหม่ด้านศาสตร์วิชาชีพ การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลที่สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้

1.3 การพัฒนาด้านการวิจัย การจัดเงินทุนสำหรับนักวิจัยหน้าใหม่เพื่อผลิตผลงานวิจัยและการเข้าร่วมเป็นคณะผู้วิจัยกับนักวิจัยที่มีประสบการณ์

2) การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่อาจารย์ประจำหลักสูตร

2.1 การพัฒนาการเรียนการสอน โดยกำหนดแผนพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของอาจารย์ในแต่ละปีการศึกษา เช่น สมรรถนะการใช้เทคโนโลยี สมรรถนะการทำวิจัย สมรรถนะการสื่อสาร โดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนสามารถเข้าร่วมการอบรมความรู้ได้จากหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก รวมทั้งการประชุมสัมมนาวิชาต่าง ๆ ศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน

2.2 การพัฒนาด้านวิชาการ ส่งเสริมการจัดทำผลงานเพื่อพัฒนาเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ส่งเสริมให้คณาจารย์ไปศึกษาต่อ

2.3 การพัฒนาการวิจัยและสร้างนวัตกรรม การจัดเงินทุนเพื่อผลิตผลงานวิจัยเพื่อให้มีผลงานตีพิมพ์ในระดับชาติและนานาชาติ

2.4 การพัฒนาด้านบทบาทหน้าที่การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา โดยการเข้าร่วมโครงการสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรี

5.1.2 ชื่อ สกุล ตำแหน่งทางวิชาการและคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

–ให้แสดงรายละเอียดของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จัดพิมพ์เป็นตาราง (เรียงลำดับตามตัวอักษร)–

ลำดับ	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ -นามสกุล	คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษาจาก	
					สถาบัน	ปี พ.ศ.
1.	.....	.....	.....	.....	.....	25xx
			.....	.....	.....	25xx
			.....	.....	.....	25xx
2.						

คำแนะนำ : - ชื่อ - นามสกุล ให้ระบุค่านำหน้า (นาย/นาง/นางสาว)

- ตำแหน่งทางวิชาการ ให้ระบุ ศาสตราจารย์ / รองศาสตราจารย์ / ผู้ช่วยศาสตราจารย์ / อาจารย์

- ให้ระบุคุณวุฒิ (ชื่อย่อ) และสาขาวิชา ชื่อสถาบัน และปี พ.ศ. ที่สำเร็จการศึกษา**ทุกระดับ**

- หากจบสถาบันการศึกษาต่างประเทศ ให้ระบุคุณวุฒิ (สาขาวิชา) เป็นภาษาอังกฤษ และให้ระบุชื่อประเทศเป็นภาษาอังกฤษด้วย (ชื่อสถาบัน, ประเทศ) กรณีสำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนานาชาติในประเทศ สามารถระบุชื่อหลักสูตรเป็นภาษาอังกฤษได้ แต่ให้ระบุชื่อสถาบันเป็นภาษาไทย ยกเว้น Asian Institute of Technology (AIT)

--กรณีหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่มีวิชาเอก/แขนงวิชามากกว่า 1 วิชาเอก/แขนงวิชา ให้ระบุอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ 3 คน

โดยจัดพิมพ์รายชื่ออาจารย์จำแนกตามแต่ละวิชาเอก/แขนงวิชา ให้ชัดเจน—

ลำดับ	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ -นามสกุล	คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษาจาก	
					สถาบัน	ปี พ.ศ.
วิชาเอก						
1.	.....	.....	.....	.....	.....	25xx
			.....	.....	.....	25xx
			.....	.....	.....	25xx
2.						
3.						
วิชาเอก						
4.						
...						

ตัวอย่าง

5.1.2 ชื่อ สกุล ตำแหน่งทางวิชาการและคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับ	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-สกุล	คุณวุฒิปริญญา อุดมศึกษา	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษาจากสถาบัน	ปี พ.ศ.
1	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	นางสาวกรรณิการ์ วงษ์พานิชย์	วท.บ. วท.ม. Ph.D.	วิทยาศาสตร์สุขภาพสัตว์ กายวิภาคทางสัตวแพทย์ Animal Resource Science	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ The University of Tokyo, Japan	2542 2545 2552
2	อาจารย์	นางสาวชนนิกานต์ หลวงพิทักษ์	วท.บ. M.S. Ph.D.	พัฒนผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร Marketing and Distribution Sciences Marketing and Distribution Sciences	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ University of Marketing and Distribution Sciences, Japan University of Marketing and Distribution Sciences, Japan	2553 2556 2560
3	อาจารย์	นายธรรมบุญ ทวีชัย	วท.บ. วท.ม. ปร.ด.	เคมี เคมี เคมี	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	2550 2553 2561
4	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	นายมณฑล ฐานุดตมวงศ์	วศ.บ. M.Eng. Ph.D.	วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม Urban Engineering Urban Engineering	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ The University of Tokyo, Japan The University of Tokyo, Japan	2540 2543 2546
5	อาจารย์	นางสาวสรวิวัลย์ จึ้งเจริญนิรธร	วท.บ. M.Eng. Ph.D.	วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม Civil Engineering and Architecture Science and Advanced Technology	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Saga University, Japan Saga University, Japan	2555 2557 2560

**--อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2565
และข้อบังคับ มก. ฯ พ.ศ. 2566--**

“อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและ พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผลและการพัฒนา หลักสูตร ต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร เกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ ยกเว้น พหุวิทยาการหรือสหวิทยาการ ให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถซ้ำได้ไม่เกิน 2 คน”

กรณีมีความร่วมมือกับองค์กรภายนอก

บุคลากรในองค์กรภายนอกมหาวิทยาลัยที่มีข้อตกลงร่วมผลิต สามารถเป็นอาจารย์ประจำซึ่งปฏิบัติหน้าที่ เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบ ได้จำนวนไม่เกิน 2 คน

บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยสามารถเป็นอาจารย์ประจำซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบได้ตาม ประกาศของมหาวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์การเทียบเคียงกลุ่มประเภทบุคลากรที่มีตำแหน่งเทียบเท่าอาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

“การตกลงร่วมผลิต ” หมายถึง การทำข้อตกลงร่วมมือกันอย่างเป็นทางการระหว่างสถาบันอุดมศึกษา กับองค์กรภายนอกในการพัฒนาและบริหารหลักสูตร โดยผ่านความเห็นชอบของสภาสถาบันอุดมศึกษาและองค์กร ภายนอกนั้น ๆ

“องค์กรภายนอก ” หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาในหรือต่างประเทศที่ได้รับการรับรองจาก หน่วยงาน ที่รับผิดชอบการศึกษาของประเทศนั้น หรือเป็นหน่วยราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า หรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หรือองค์การมหาชน หรือบริษัทเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้น

หากเป็นบริษัทเอกชนที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้อยู่ในดุลยพินิจของ สภาสถาบันอุดมศึกษา โดยต้องแสดงศักยภาพและความพร้อมในการร่วมผลิตบัณฑิตของบริษัทดังกล่าว และต้อง ให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการอุดมศึกษา

(ทั้งนี้ หลักสูตรจะต้องแนบหลักฐานความร่วมมือทางวิชาการ/MOU กับสถาบันร่วมผลิต ที่ลงนาม เรียบร้อยแล้วมาด้วย เพื่อเสนอสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พิจารณารับทราบหลักสูตร ต่อไป)

• ปริญญาตรี: ไม่น้อยกว่า 5 คน (มีคุณสมบัติเช่นเดียวกันกับ “อาจารย์ประจำหลักสูตร”)

“อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และต้องมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 1 เรื่อง ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง”

หลักสูตรทางวิชาการ กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอก ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรจาก สถาบันอุดมศึกษาเจ้าของหลักสูตรนั้นเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 3 คน

กรณีที่หลักสูตร จัดให้มีวิชาเอกมากกว่า 1 วิชาเอก ให้จัดอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีคุณวุฒิและ คุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ 3 คน

หลักสูตรทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ กรณีที่หลักสูตรที่เน้นทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์ สาขาวิชานั้น อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 2 ใน 3 คนต้องมีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการ

กรณีที่หลักสูตรจัดให้มีวิชาเอกมากกว่า 1 วิชาเอก ให้จัดอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีคุณวุฒิและ คุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ 3 คน และต้องมีสัดส่วนอาจารย์ที่มี ประสบการณ์ด้านปฏิบัติการ 1 ใน 3

- **ประกาศนียบัตรบัณฑิต ไม่น้อยกว่า 3 คน**

“อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือชั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตน โดยเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง และอย่างน้อย 1 เรื่อง ต้องเป็นผลงานวิจัยที่ได้รับการเผยแพร่ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ หรือในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ หรือหนังสือรวมบทความวิจัย หรือรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ หรือหนังสือ (monograph)”

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอก ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรจากมหาวิทยาลัยเจ้าของหลักสูตรนั้น เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 2 คน

- **ปริญญาโท ไม่น้อยกว่า 3 คน**

“อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือชั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง โดยเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง และอย่างน้อย 1 เรื่อง ต้องเป็นผลงานวิจัยที่ได้รับการเผยแพร่ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ หรือในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ หรือหนังสือรวมบทความวิจัย หรือรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ หรือหนังสือ (monograph)”

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอก ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรจากมหาวิทยาลัยเจ้าของหลักสูตรนั้น เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 2 คน

- **ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ไม่น้อยกว่า 3 คน**

“อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือชั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง โดยเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 เรื่อง ต้องเป็นผลงานวิจัยที่ได้รับการเผยแพร่ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ หรือในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ หรือหนังสือรวมบทความวิจัย หรือรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ หรือหนังสือ (monograph)”

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอก ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรจากมหาวิทยาลัยเจ้าของหลักสูตรนั้น เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 2 คน

- **ปริญญาเอก ไม่น้อยกว่า 3 คน**

“อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือชั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง โดยเป็นผลงานทางวิชาการประเภทงานวิจัยที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยผลงานวิจัยต้องได้รับการเผยแพร่ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ หรือในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ หรือหนังสือรวมบทความวิจัย หรือรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ หรือหนังสือ (monograph)”

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอก ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรจากมหาวิทยาลัยเจ้าของหลักสูตรนั้น เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 2 คน

***กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน

มหาวิทยาลัยต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้น

ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาพิจารณาเป็นรายการนี้

5.1.3 ชื่อ สกุล ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิการศึกษา ผลงานทางวิชาการ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/
อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์พิเศษ

--อาจารย์ต้องมีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน และมีคุณสมบัติสอดคล้อง
ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565--

กรณีมีความร่วมมือกับองค์กรภายนอก

บุคลากรในองค์กรภายนอกมหาวิทยาลัยที่มีข้อตกลงร่วมผลิต สามารถเป็นอาจารย์ประจำซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็น
อาจารย์ผู้รับผิดชอบ ได้จำนวนไม่เกิน 2 คน

บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยสามารถเป็นอาจารย์ประจำซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบได้ตาม
ประกาศของมหาวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์การเทียบเคียงกลุ่มประเภทบุคลากรที่มีตำแหน่งเทียบเท่าอาจารย์ประจำ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สามารถดูได้จากเว็บไซต์สำนักบริหารการการศึกษา รวบรวมประกาศจากสภา

“การตกลงร่วมผลิต ” หมายถึง การทำข้อตกลงร่วมมือกันอย่างเป็นทางการระหว่างสถาบันอุดมศึกษา
กับองค์กรภายนอกในการพัฒนาและบริหารหลักสูตร โดยผ่านความเห็นชอบของสภาสถาบันอุดมศึกษาและองค์กร
ภายนอกนั้น ๆ

“องค์กรภายนอก ” หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาในหรือต่างประเทศที่ได้รับการรับรองจาก หน่วยงานที่
รับผิดชอบการศึกษาของประเทศนั้น หรือเป็นหน่วยราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า หรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หรือ
องค์การมหาชน หรือบริษัทเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทยเท่านั้น

หากเป็นบริษัทเอกชนที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้อยู่ในดุลยพินิจของ
สภาสถาบันอุดมศึกษา โดยต้องแสดงศักยภาพและความพร้อมในการร่วมผลิตบัณฑิตของบริษัท ดังกล่าว และต้อง
ให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการอุดมศึกษา

(ทั้งนี้ หลักสูตรจะต้องแนบหลักฐานความร่วมมือทางวิชาการ ความยินยอมให้บุคลากรเป็นอาจารย์ประจำ
หลักสูตรหรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรของสถาบันร่วมผลิต ที่ลงนามเรียบร้อยแล้วด้วย เพื่อป้องกันการ
ซ้ำซ้อนของอาจารย์กับสถาบันอื่น เพื่อแนบเป็นหลักฐานเสนอสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์
วิจัยและนวัตกรรม พิจารณารับทราบหลักสูตรต่อไป)

ให้พิมพ์ในรูปของตาราง เรียงลำดับตามตัวอักษร และให้ระบุเครื่องหมาย * ท้ายชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
** บุคลากรจากสถาบันร่วมผลิต ทั้งนี้ จำนวนและรายชื่อต้องสอดคล้องตรงกันกับที่ระบุในหมวดที่ 1 ข้อ 9 ด้วย
(ระบุท้ายตาราง “*อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร” “**บุคลากรจากสถาบันร่วมผลิต” ทุกหน้าที่ปรากฏ)

จำแนกออกเป็น 3 หัวข้อย่อยคือ

- 1) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร
- 2) อาจารย์ผู้สอน
- 3) อาจารย์พิเศษ

1) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ชื่อสถาบัน, ปี พ.ศ.ที่สำเร็จการศึกษา	ผลงานทางวิชาการ	ภาระงานสอน	
			ปัจจุบัน	หลักสูตรใหม่/ หลักสูตรปรับปรุง
1	นาย/นาง/นางสาว.....** ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ปริญาตรี ชื่อสถาบัน, 25.... คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ปริญาโท ชื่อสถาบัน, 25.... คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ปริญาเอก ชื่อสถาบัน, 25....	งานแต่งเรียบเรียง 1. ... , 25xx 2. ... , 25xx งานวิจัย 1. ... , 25xx 2. ... , 25xx	xxxxxxx xxxxxxx	xxxxxxx xxxxxxx
2	นาย/นาง/นางสาว..... * ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ปริญาตรี ชื่อสถาบัน, 25.... คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ปริญาโท ชื่อสถาบัน, 25.... คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ปริญาเอก ชื่อสถาบัน, 25....	งานแต่งเรียบเรียง 1. ... , 25xx 2. ... , 25xx งานวิจัย 1. ... , 25xx 2. ... , 25xx	xxxxxxx xxxxxxx	xxxxxxx xxxxxxx
...	...	...	...	...

หมายเหตุ * อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

** บุคลากรจากสถาบันร่วมผลิต

- คำแนะนำ :**
- ชื่อ-นามสกุล ให้ระบุ นาย/นาง/นางสาว
  - ตำแหน่งทางวิชาการ ให้ระบุ ศาสตราจารย์/รองศาสตราจารย์/ผู้ช่วยศาสตราจารย์/อาจารย์
  - ให้ระบุคุณวุฒิ (สาขาวิชา) ชื่อสถาบัน และปี พ.ศ.ที่สำเร็จการศึกษา**ทุกระดับ** (ให้พิมพ์ชื่อคุณวุฒิและชื่อสถาบันคนละ บรรทัด) หากจบจากสถาบันการศึกษาจากต่างประเทศ ให้ระบุคุณวุฒิ (สาขาวิชา) เป็นภาษาอังกฤษ และให้ระบุชื่อประเทศด้วย (ชื่อสถาบัน, ประเทศ, ปี พ.ศ.ที่สำเร็จการศึกษา)
  - ผลงานทางวิชาการ ให้ระบุเฉพาะ”ชื่อเรื่อง และปี พ.ศ. ที่ตีพิมพ์หรือเผยแพร่” (ทั้งนี้ ควรเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาของหลักสูตร และผลงานไม่เกิน 5 ปี) โดยจำนวนผลงานเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานฯ พ.ศ. 2565 กำหนด
  - ให้แนบบรรณานุกรมแสดงผลงานทางวิชาการของอาจารย์ ท้ายเล่มหลักสูตร ทั้งนี้ ผลงานฯ ในตารางอาจารย์ และในบรรณานุกรมต้องสอดคล้องสัมพันธ์กันด้วย
  - กรณีมีผลงานฯ (งานแต่งเรียบเรียงหรืองานวิจัย) เพียงหนึ่งรายการไม่ต้องใส่เลขลำดับข้อ กรณีมีผลงานทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้เรียงผลงานภาษาไทยไว้ก่อนผลงานภาษาอังกฤษ
  - ภาระงานสอนคอลัมน์ “หลักสูตรใหม่/หลักสูตรปรับปรุง” ให้ระบุเฉพาะรหัสวิชาของหลักสูตร คอลัมน์ “ปัจจุบัน” หากเป็นหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ระบุเฉพาะรายวิชาระดับบัณฑิตศึกษา หากเป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรี ระบุเฉพาะรายวิชาระดับปริญญาตรี
  - ระบุเครื่องหมาย * ท้ายรายชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ** ท้ายรายชื่อบุคลากรร่วมผลิต ด้วย

2) อาจารย์ผู้สอน

--หมายถึง อาจารย์ทั้งในและนอกสาขาวิชา/ภาควิชา/คณะ ที่สังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้พิมพ์ในแนวทางเดียวกัน
กับอาจารย์ประจำหลักสูตร--

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ชื่อสถาบัน, ปี พ.ศ. ที่สำเร็จการศึกษา	ผลงานทางวิชาการ	ภาระงานสอน	
			ปัจจุบัน	หลักสูตรใหม่/ หลักสูตรปรับปรุง
1	นาย/นาง/นางสาว..... ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ปริญญาตรี ชื่อสถาบัน, 25.... คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ปริญญาโท ชื่อสถาบัน, 25.... คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ปริญญาเอก ชื่อสถาบัน, 25....	งานแต่งเรียบเรียง 1. ... , 25xx 2. ... , 25xx งานวิจัย 1. ... , 25xx 2. ... , 25xx	xxxxxxx xxxxxxx	xxxxxxx xxxxxxx

3) อาจารย์พิเศษ

--หมายถึงอาจารย์ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ ปรับการพิมพ์ตามตัวอย่างต่อไปนี้-- (คอลัมน์ภาระงานสอนมี 1 คอลัมน์)

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ชื่อสถาบัน, ปี พ.ศ. ที่สำเร็จการศึกษา	ผลงานทางวิชาการ	ภาระงานสอนใน หลักสูตรใหม่/หลักสูตรปรับปรุง
1	...	งานแต่งเรียบเรียง ... งานวิจัย ...	xxxxxxx xxxxxxx

ตัวอย่าง กรณีหลักสูตรมีแผนการศึกษาที่เน้นการทำวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์อย่างเดียว (มีแผน 1 แบบ ก 1 (ระดับปริญญาโท) หรือแบบ 1.1 (ระดับปริญญาเอก)) หัวตารางคอลัมน์ที่ 2 ให้ระบุเพิ่ม “สาขาที่เชี่ยวชาญ” และให้ระบุสาขาที่เชี่ยวชาญของอาจารย์ให้ครบทุกคน

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ชื่อสถาบัน, ปี พ.ศ. ที่สำเร็จการศึกษา สาขาที่เชี่ยวชาญ	ผลงานทางวิชาการ	ภาระงานสอน	
			ปัจจุบัน	หลักสูตรใหม่/ หลักสูตรปรับปรุง
1	นาย/นาง/นางสาว..... ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ปริญญาตรี ชื่อสถาบัน, 25.... คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ปริญญาโท ชื่อสถาบัน, 25.... คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ปริญญาเอก ชื่อสถาบัน, 25.... สาขาที่เชี่ยวชาญ	งานแต่งเรียบเรียง ... , 25xx งานวิจัย ... , 25xx	xxxxxxx xxxxxxx	xxxxxxx xxxxxxx

กรณีหลักสูตรไม่มีรายชื่ออาจารย์ผู้สอน หรืออาจารย์พิเศษ ให้ระบุหัวข้อให้ครบถ้วนและพิมพ์ตามรูปแบบ ดังนี้

2) อาจารย์ผู้สอน

ไม่มี

3) อาจารย์พิเศษ

ไม่มี

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565

- “อาจารย์ประจำหลักสูตร” มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าหรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และต้องมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 1 เรื่อง ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง
- “อาจารย์ผู้สอน” อาจเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ ที่มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน
- กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอกที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็นที่บุคคลที่มาจากองค์กรนั้น อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโทและผลงานทางวิชาการ แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรและมีประสบการณ์การทำงานในองค์กรนั้น หรือการทำงานประเภทเดียวกันอย่างต่อเนื่องมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 6 ปี
- “อาจารย์พิเศษ” มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า กรณีอาจารย์พิเศษที่ไม่มีคุณวุฒิตามที่กำหนดข้างต้น ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และมีประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับรายวิชาที่สอน โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้ หากรายวิชาใดมีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์พิเศษ ต้องมีอาจารย์ประจำร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนานิสิตตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอนรายวิชานั้น ๆ ด้วย

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 (ประกาศนียบัตรบัณฑิต) และข้อบังคับ มก. ฯ พ.ศ. 2566

- “อาจารย์ประจำหลักสูตร” มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 เรื่อง ต้องเป็นผลงานวิจัยที่ได้รับการเผยแพร่ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ หรือในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ หรือหนังสือรวมบทความวิจัย หรือรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ หรือหนังสือ (monograph)”
- “อาจารย์ผู้สอน” อาจเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ ที่มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอน และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 1 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง
- “อาจารย์พิเศษ” กรณีอาจารย์พิเศษที่ไม่มีคุณวุฒิดังกล่าวข้างต้น ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และมีประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับรายวิชาที่สอน โดยผ่านความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย ทั้งนี้ หากรายวิชาใดมีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์พิเศษ ต้องมีอาจารย์ประจำร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนานิสิตตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอนรายวิชานั้น ๆ ด้วย
- “อาจารย์ใหม่” ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก แม้ยังไม่มียุทธศาสตร์ทางวิชาการหลังสำเร็จการศึกษา อนุโลมให้เป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตได้ แต่ทั้งนี้หากจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องมีผลงานทางวิชาการภายหลังสำเร็จการศึกษา อย่างน้อย 1 เรื่อง ภายใน 2 ปี หรือ 2 เรื่อง ภายใน 4 ปี หรือ 3 เรื่อง ภายใน 5 ปี

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท พ.ศ. 2565 และข้อบังคับ มก. ฯ พ.ศ. 2566

- “**อาจารย์ประจำหลักสูตร**” มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง โดยเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง และอย่างน้อย 1 เรื่อง ต้องเป็นผลงานวิจัยที่ได้รับการเผยแพร่ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ หรือในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ หรือหนังสือรวมบทความวิจัย หรือรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ หรือหนังสือ (monograph)”
- “**อาจารย์ผู้สอน**” ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ ที่มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอน และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 1 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง
- “**อาจารย์พิเศษ**” กรณีอาจารย์พิเศษที่ไม่มีคุณวุฒิตามที่กำหนดข้างต้น ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ เป็นที่ยอมรับซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับรายวิชาที่สอน โดยผ่านความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย ทั้งนี้ หากรายวิชาใดมีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์พิเศษ ต้องมีอาจารย์ประจำร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนานวัตกรรมตลอดการจัดการเรียนการสอนของรายวิชานั้น ๆ ด้วย
- “**อาจารย์ใหม่**” ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก แม้ยังไม่มีผลงานทางวิชาการหลังสำเร็จการศึกษา อนุมัติให้เป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาโทได้ แต่ทั้งนี้หากจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโท ต้องมีผลงานทางวิชาการภายหลังสำเร็จการศึกษา อย่างน้อย 1 เรื่อง ภายใน 2 ปี หรือ 2 เรื่อง ภายใน 4 ปี หรือ 3 เรื่อง ภายใน 5 ปี
- “**อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก**” ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 (ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง) และข้อบังคับ มก. ฯ พ.ศ. 2566

- “**อาจารย์ประจำหลักสูตร**” มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า ที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยและอย่างน้อย 1 เรื่อง ต้องเป็นผลงานวิจัยที่ได้รับการเผยแพร่ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ หรือในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ หรือหนังสือรวมบทความวิจัย หรือรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ หรือหนังสือ (monograph)”
- “**อาจารย์ผู้สอน**” อาจเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอน และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 1 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง
- “**อาจารย์พิเศษ**” กรณีอาจารย์พิเศษที่ไม่มีคุณวุฒิดังกล่าวข้างต้น ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และมีประสบการณ์ เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับรายวิชาที่สอน โดยผ่านความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย ทั้งนี้ หากรายวิชาใดมีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์พิเศษ ต้องมีอาจารย์ประจำร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนานวัตกรรมตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอนรายวิชานั้น ๆ ด้วย
- “**อาจารย์ใหม่**” ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก แม้ยังไม่มีผลงานทางวิชาการหลังสำเร็จการศึกษา อนุมัติให้เป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงได้ แต่ทั้งนี้หากจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องมีผลงานทางวิชาการภายหลังสำเร็จการศึกษา อย่างน้อย 1 เรื่อง ภายใน 2 ปี หรือ 2 เรื่อง ภายใน 4 ปี หรือ 3 เรื่อง ภายใน 5 ปี

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาเอก พ.ศ. 2565 และข้อบังคับ มก. ฯ พ.ศ. 2566

- “**อาจารย์ประจำหลักสูตร**” มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือชั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง โดยเป็นผลงานทางวิชาการประเภทงานวิจัยที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยผลงานวิจัยต้องได้รับการเผยแพร่ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ หรือในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ หรือหนังสือรวมบทความวิจัย หรือรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ หรือหนังสือ (monograph)
- “**อาจารย์ผู้สอน**” ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือชั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอน และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง
- “**อาจารย์พิเศษ**” กรณีอาจารย์พิเศษที่ไม่มีคุณวุฒิตามที่กำหนดข้างต้น ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับรายวิชาที่สอน โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้ หากรายวิชาใดมีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์พิเศษ ต้องมีอาจารย์ประจำร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนา นวัตกรรม ตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอนรายวิชานั้น ๆ ด้วย
- “**อาจารย์ใหม่**” ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก แม้ยังไม่มีผลงานทางวิชาการหลังสำเร็จการศึกษา อนุมัติให้เป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาเอกได้ แต่ทั้งนี้หากจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาเอก ต้องมีผลงานทางวิชาการภายหลังสำเร็จการศึกษา อย่างน้อย 1 เรื่อง ภายใน 2 ปี หรือ 2 เรื่อง ภายใน 4 ปี หรือ 3 เรื่อง ภายใน 5 ปี
- “**อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก**” ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร

ตัวอย่าง

1) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

ลำดับ ที่	ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิ(สาขาวิชา) ชื่อสถาบัน, ปี พ.ศ. ที่สำเร็จการศึกษา	ผลงานทางวิชาการ	ภาระงานสอน	
			ปัจจุบัน	หลักสูตร ปรับปรุง
1	นางสาวกรรณิการ์ วงษ์พานิชย์* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วท.บ. (วิทยาศาสตร์สุขภาพสัตว์) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล, 2542 วท.ม. (กายวิภาคศาสตร์ทางสัตวแพทย์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545 Ph.D.(Animal resources science) The University of Tokyo, Japan, 2552	งานวิจัย 1) Expression and localization of cellular FLICE-like inhibitory protein (CFLIP), an anti-apoptotic factor, in corpora lutea during the estrous cycle and pregnancy in thai swamp buffalo (bubalus bubalis), 2563 2) Elucidating structure and dynamics of glutathione S-transferase from Rhipicephalus (Boophilus) microplus, 2565	01682461	01682461
			01682462	01682462
			01682463	01682463
			01682464	01682464
2	นางสาวชนนิกานต์ ศรีภักยา อาจารย์ วท.บ. (พัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2555 ปร.ด. (พัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2561	งานวิจัย Effect of hydroxypropyl methylcellulose, protein and fat on predicted glycemic index and antioxidant property of gluten-free bread from rice flour, 2565	01680111	01680111
			01680211	01680211
			01680311	01680311
				01687490
				01689496
				01687497
3	นางสาวชนนิกานต์ หลวงพิทักษ์* อาจารย์ วท.บ. (พัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2553 M.S. (Marketing and Distribution Sciences) University of Marketing and Distribution Sciences, Japan, 2556 Ph.D. (Marketing and Distribution Sciences) University of Marketing and Distribution Sciences, Japan, 2560	งานวิจัย Model of Air Cargo Supply Chain Resilience: Way to Build by Knowing What Can Tear Your Supply Chain Apart. Global Air Transport Management and Reshaping Business Models for the New Era, 2565	01681311	01681311
			01681312	01681312
				01689490
				01689496
				01689497
				01689498
				01689499

หมายเหตุ * อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ตัวอย่าง

2) อาจารย์ผู้สอน

ลำดับ ที่	ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิ(สาขาวิชา) ชื่อสถาบัน, ปี พ.ศ. ที่สำเร็จการศึกษา	ผลงานทางวิชาการ	ภาระงานสอน	
			ปัจจุบัน	หลักสูตร ปรับปรุง
1	นางสาวเกตุณภัส ศรีไพโรจน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วท.บ. (ประมง) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543 วท.ม. (เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546 ปร.ด. (เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2551	งานวิจัย 1) ผลของการใช้กากมันสำปะหลังและเอนไซม์ย่อยเยื่อใยในสูตรอาหารปลานิลต่อประสิทธิภาพการย่อยได้และการเจริญเติบโต, 2563 2) An ancient truncated duplication of the anti-Müllerian hormone receptor type 2 gene is a potential conserved master sex determinant in the Pangasiidae catfish family, 2565		01682421
				01682422
				01682423
				01682424

ลำดับ ที่	ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิ(สาขาวิชา) ชื่อสถาบัน, ปี พ.ศ. ที่สำเร็จการศึกษา	ผลงานทางวิชาการ	ภาระงานสอน	
			ปัจจุบัน	หลักสูตร ปรับปรุง
2	นายเกรียงไกร พัทธการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วท.บ. (ชีววิทยา) มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2542 วท.ม. (เทคโนโลยีชีวภาพ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545 ปร.ด. (เทคโนโลยีชีวภาพ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2554	งานวิจัย 1) Antibiotic Resistance of Lactic Acid Bacteria Isolated from Cambodian Fish Paste Product, 2022 2) Phattayakorn K., Pheungsomphane S., Tayuan C.. Antidesma thwaitesianum Müll. Arg. Fruit Juice, Its Phytochemical Contents, Antimicrobial Activity, and Application in Chiffon Cake, 2565		01685481 01685482 01685483
3	นางสาวเมตตา เร่งชวนชวย อาจารย์ บธ.บ. (การตลาด) สถาบันเทคโนโลยีสังคม, 2537 วท.ม. (เกษตรศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544 ศศ.ด. (อาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2561	งานวิจัย 1) ความพร้อมในการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของศูนย์การเรียนรู้วิถีชีวิตชาวนา บ้านหอมชื่น อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี, 2562 2) แรงจูงใจในการท่องเที่ยวตลาดเกษตรย้อนยุคบ้านระจัน ตำบลบางระจัน อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี, 2562 3) แรงจูงใจในการปลูกหญ้าสนามของเกษตรกรหมู่ 16 แขวงแสนแสบ เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร, 2562	01682411 01682412 01682413 01682414	01682411 01682412 01682413 01682414
...	...	...	...	...
...	...	...	...	...

ตัวอย่างหลักสูตรระดับปริญญาตรี

3) อาจารย์พิเศษ

ลำดับ ที่	ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ชื่อสถาบัน, ปี พ.ศ. ที่สำเร็จการศึกษา	ผลงานทางวิชาการ	ภาระงานสอน หลักสูตรปรับปรุง
1.	นายครรชิต จุตประสงค์ รองศาสตราจารย์ วท.บ. (วิทยาศาสตร์ทั่วไป) วิทยาลัยครุชนบุรี, 2532 วท.ม. (วิทยาศาสตร์การอาหารเพื่อโภชนาการ) มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540 วท.ด. (เคมีวิเคราะห์) มหาวิทยาลัยมหิดล, 2550	งานวิจัย 1. Effect of Different Pre-Boiling Treatment on <i>in vitro</i> Protein and Amino Acid Digestibility of Mung Beans [<i>Vigna radiata</i> (L.) Wilczek], 2562 2. Key Organic Acids in Indigenous Plants in Thailand, 2562 3. Human Milk Intake of Thai Breastfed Infants During the First 6 Months using the Dose-to-Mother Deuterium Dilution Method, 2563 4. Nutritional Composition of Indigenous Durian Varieties, 2563 5. Association between Adiposity Indicators and Cardiorespiratory Fitness Among Rural Northeastern Thai Adolescents, 2563	01017222 01017322

ตัวอย่างหลักสูตรระดับปริญญาตรี (ต่อ)

3) อาจารย์พิเศษ

ลำดับ ที่	ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ชื่อสถาบัน, ปี พ.ศ. ที่สำเร็จการศึกษา	ผลงานทางวิชาการ	ภาระงานสอน หลักสูตรปรับปรุง
2.	นางสาวชนิดา ปิโชติการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วท.บ. (ชีววิทยา) มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2522 M.S. (Food Science and Technology) Mississippi State University, U.S.A., 2525 Ph.D. (Human Nutrition) Mississippi State University, U.S.A., 2528 M.P.H. (Master of Public Health) University of Alabama at Birmingham, U.S.A., 2533	บทความทางวิชาการ การดูแลภาวะโภชนาการในโรคไตเรื้อรัง, 2562	01017326
3.	พล.อ.ต.นพ. วิบูลย์ ตระกูลสุน พ.บ. คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล, 2516 วว. (ศัลยศาสตร์ทั่วไป) แพทยสภา, 2521 Research Physician (Critical care; Trauma; Nutrition) San Francisco General Hospital, U.S.A., 2531 วว. (เวชศาสตร์การบีน) สถาบันเวชศาสตร์การบีน, 2536	บทความทางวิชาการ 1. การประเมินคัดกรองภาวะทุพโภชนาการในผู้ป่วย (ผู้ใหญ่) ตามแนวความคิดเห็นใหม่ของสากลจากแบบฟอร์ม BNT 2000 เป็น NT 2013, 2556 2. A Recommended Nutrition Screening and Nutrition Format for Practical Clinical Use in Hospitalized Patients in Thailand, 2562 3. แนวทางปฏิบัติการประเมินภาวะทุพโภชนาการในผู้ป่วย (ผู้ใหญ่) ด้วยแบบฟอร์ม NT2013, 2563	01017326 01017427

5.1.4 บุคลากรสายสนับสนุน

-- ให้อธิบายความพร้อมของหลักสูตร โดยระบุจำนวนและรายละเอียดของบุคลากรสายสนับสนุนที่ช่วยสนับสนุนหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร ผู้ช่วยสอนในหลักสูตร (เช่น เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ นักวิจัย ผู้ช่วยนักวิจัย นักวิชาการศึกษานักวิชาการคอมพิวเตอร์ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป นักวิชาการโสตทัศนูปกรณ์ ฯลฯ เป็นต้น --

5.2 ความพร้อมด้านทรัพยากรการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้

--ให้อธิบายกระบวนการจัดหา และบริหารทรัพยากรการเรียนรู้ให้อยู่ในสภาพเหมาะสม พร้อมใช้งาน ระบุสถานที่จัดการเรียน การสอน (เช่น คณะวิศวกรรมศาสตร์ บางเขน) ห้องปฏิบัติการ เครื่องมือปฏิบัติการ อธิบายความพร้อมด้านเทคโนโลยี เช่น ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ ห้องสมุด สื่อการสอน--

6. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา แผนการรับนิสิต และงบประมาณ

6.1 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

ระดับปริญญาตรี ให้ระบุรายละเอียดให้สอดคล้องกับที่ปรากฏในข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่าง

6.1 คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา

ต้องสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

ตัวอย่าง

6.1 คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา

1. ต้องสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง
2. มีคุณสมบัติอื่น ๆ สอดคล้องกับข้อบังคับของสภามหาวิทยาลัยและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ ให้ระบุรายละเอียด (ถ้ามี)
3. ระเบียบปฏิบัติอื่น ๆ เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

—(กรณีหลักสูตร มีสาขาวิชาที่ควบคุม สามารถระบุคุณสมบัติผู้เข้าศึกษาให้สอดคล้องกับสาขาวิชาที่กำหนดได้)—

ตัวอย่าง

6.1 คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา

ผู้เข้าศึกษาต้องสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง มีค่านิยมเจตคติที่ดีและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับวิชาชีพครู สอบผ่านข้อสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู

ระดับปริญญาโท/ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ให้ระบุรายละเอียดให้สอดคล้องกับที่ปรากฏในข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่าง

6.1 คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา

1. จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (สาขาวิชา.....ระบุ (ถ้ามี).....หรือสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง)
2. มีคุณสมบัติอื่นตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร (ถ้ามีให้ระบุรายละเอียด ถ้าไม่มีให้ตัดข้อนี้ออก)
3. ระเบียบปฏิบัติอื่น ๆ เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ประกาศนียบัตรชั้นสูง ให้ระบุรายละเอียดให้สอดคล้องกับที่ปรากฏในข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่าง

6.1 คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา

1. จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า (สาขาวิชา.....ระบุ (ถ้ามี).....หรือสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง)
2. มีคุณสมบัติอื่นตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร (ถ้ามีให้ระบุรายละเอียด ถ้าไม่มีให้ตัดข้อนี้ออก)
3. ระเบียบปฏิบัติอื่น ๆ เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ระดับปริญญาเอก ให้ระบุรายละเอียดให้สอดคล้องกับที่ปรากฏในข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่าง

6.1 คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา

แผน 1.1 และ แผน 2.1

1. จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า (สาขาวิชา.....ระบุ (ถ้ามี).....หรือสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง) และมีผลการสอบภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด
2. มีคุณสมบัติอื่นตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร (ถ้ามีให้ระบุรายละเอียด ถ้าไม่มีให้ตัดข้อนี้ออก)
3. ระเบียบปฏิบัติอื่น ๆ เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

แผน 1.2 และแผน 2.2

1. ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (สาขาวิชา.....ระบุ (ถ้ามี).....หรือสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง) ที่มีผลการเรียนดีมาก และมีผลการสอบภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด
2. มีคุณสมบัติอื่นตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร (ถ้ามีให้ระบุรายละเอียด ถ้าไม่มีให้ตัดข้อนี้ออก)

3. ระเบียบปฏิบัติอื่น ๆ เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

-- หากมีคุณสมบัตินอกเหนือไปจากข้อบังคับฯ หรือต้องการระบุความชัดเจนในการรับเข้า สามารถระบุเพิ่มเติมได้ ทั้งนี้ การกำหนดคุณสมบัติเพิ่มเติม ให้บทความความเป็นไปได้ตามที่ได้ระบุเพิ่มเติมด้วย เพื่อที่จะได้ไม่ต้องปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร/จัดทำ สมอ. 08 (กรณีเสนอขอปรับคุณสมบัติผู้เข้าศึกษา) ในภายหลัง ซึ่งอาจไม่ทันกับการรับสมัครนิสิตใหม่--

6.2 แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี

--ให้ระบุจำนวนนิสิตให้ครบถ้วน ทั้งภาคปกติ ภาคพิเศษ ภาคภาษาอังกฤษ (ถ้ามี)--
(หากหลักสูตรมีหลายแผน ให้แยกตารางแสดงแต่ละแผน)

ตัวอย่างระดับปริญญาตรี 4 ปี (ระบุ 5 ปีการศึกษา)

6.2 แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี

ปีที่	ปีการศึกษา				
	2568	2569	2570	2571	2572
1	90	90	90	90	90
2	-	90	90	90	90
3	-	-	90	90	90
4	-	-	-	90	90
รวม	90	180	270	360	360
จำนวนนิสิตที่คาดว่าจะจบ	-	-	-	-	90

ตัวอย่างระดับปริญญาตรี 6 ปี (ระบุ 7 ปีการศึกษา)

6.2 แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี

ปีที่	ปีการศึกษา						
	2568	2569	2570	2571	2572	2573	2574
1	150	150	150	150	150	150	150
2	-	150	150	150	150	150	150
3	-	-	150	150	150	150	150
4	-	-	-	150	150	150	150
5	-	-	-	-	150	150	150
6	-	-	-	-	-	150	150
รวม	150	300	450	600	750	900	900
จำนวนนิสิตที่คาดว่าจะจบ	-	-	-	-	-	-	150

ตัวอย่างระดับปริญญาโท

6.2 แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี

แผน 1 แบบ ก 2

ปีที่	ปีการศึกษา				
	2568	2569	2570	2571	2572
1	30	30	30	30	30
2	-	30	30	30	30
รวม	30	60	60	60	60
จำนวนนิสิตที่คาดว่าจะจบ	-	-	30	30	30

ตัวอย่างระดับปริญญาเอก

6.2 แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี

แผน 2.1

ปีที่	ปีการศึกษา				
	2568	2569	2570	2571	2572
1	5	5	5	5	5
2	-	5	5	5	5
3	-	-	5	5	5
รวม	5	10	15	15	15
จำนวนนิสิตที่คาดว่าจะจบ	-	-	-	3	3

แผน 2.2

ปีที่	ปีการศึกษา					
	2568	2569	2570	2571	2572	2573
1	1	1	1	1	1	1
2	-	1	1	1	1	1
3	-	-	1	1	1	1
4	-	-	-	1	1	1
5	-	-	-	-	1	1
รวม	1	2	3	4	5	5
จำนวนนิสิตที่คาดว่าจะจบ	-	-	-	-	-	1

--หากมีเปิดรับนิสิตภาคปกติ/ภาคพิเศษ/ภาคภาษาอังกฤษ ให้จัดพิมพ์แยกตารางให้ชัดเจน--

6.3 งบประมาณ

--ควรระบุเป็นตารางแสดงตามปีงบประมาณ 5 ปี โดยแสดงงบประมาณเป็นภาพรวมทั้งหลักสูตร โดยจำแนกรายละเอียดตามหัวข้อการเสนอตั้งงบประมาณ รวมทั้งประมาณค่าใช้จ่ายต่อหัวในการผลิตบัณฑิตตามหลักสูตร โดยให้ครอบคลุม 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

- งบประมาณรายรับ

เช่น ค่าบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียมการศึกษาเหมาจ่าย ค่าลงทะเบียน งบประมาณแผ่นดิน รายได้อื่น ๆ เป็นต้น

- งบประมาณรายจ่าย

เช่น งบดำเนินการ : เงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าใช้จ่ายบุคลากร ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค ทุนการศึกษา ทุนวิจัย

งบลงทุน : ครุภัณฑ์ ค่าที่ดินสิ่งก่อสร้าง

เป็นต้น

- ค่าใช้จ่ายต่อหัวในการผลิตบัณฑิตตามหลักสูตร

แสดงให้เห็นค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิต ต่อปีหรือต่อหลักสูตร

--กรณีหลักสูตรมีเปิดสอนภาคพิเศษ/ภาคภาษาอังกฤษ ให้ระบุ “งบประมาณตามแผน” โดยจัดพิมพ์จำแนกภาคพิเศษ/ภาคภาษาอังกฤษ ที่เปิดสอน--

ตัวอย่าง

6.3 งบประมาณ

รายการ	ปี 2568	ปี 2569	ปี 2570	ปี 2571	ปี 2572
งบประมาณรายรับ					
ค่าธรรมเนียมการศึกษาเหมาจ่าย	1,055,000	2,030,000	2,030,000	2,030,000	2,030,000
รวมทั้งสิ้น	1,055,000	2,030,000	2,030,000	2,030,000	2,030,000
งบประมาณรายจ่าย					
งบบุคลากร	440,000	466,400	494,300	524,000	555,400
งบดำเนินการ	150,000	150,000	150,000	150,000	150,000
งบลงทุน	50,000	50,000	70,000	70,000	70,000
งบอุดหนุน	100,000	115,000	132,200	152,000	174,800
งบรายจ่ายอื่นๆ	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000
รวมทั้งสิ้น	840,000	881,400	946,500	996,000	1,050,200
จำนวนนิสิตต่อปีการศึกษา	25	50	50	50	50
ค่าใช้จ่ายต่อหัวในการผลิตบัณฑิตตามหลักสูตร	33,600	17,628	18,930	19,920	21,004

6.4 ระบบการรับสมัคร

--อธิบายกระบวนการรับสมัครของหลักสูตร--

6.5 ขั้นตอนการรับเข้าศึกษา

--อธิบายขั้นตอนการรับเข้าศึกษาของหลักสูตร--

6.6 ระบบการจัดการข้อร้องเรียนและการอุทธรณ์

--อธิบายระบบ กระบวนการจัดการข้อร้องเรียนและการอุทธรณ์ของหลักสูตร โดยแสดงให้เห็นถึงกระบวนการในการจัดการข้อร้องเรียนของนิสิต การแต่งตั้งคณะกรรมการที่ดูแลรับผิดชอบเรื่องร้องเรียนและอุทธรณ์ ช่องทางการรับข้อร้องเรียน กระบวนการคัดกรองเรื่องร้องเรียน การลำดับความเร่งด่วน/ความรุนแรงของข้อร้องเรียน การแก้ปัญหา การติดตามข้อร้องเรียน และความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อผลการจัดการข้อร้องเรียน--

ตัวอย่างระดับปริญญาตรี

6.4 ระบบการรับสมัคร

หลักสูตรมีกระบวนการบริหารจัดการรับนิสิต โดยผ่านระบบของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์มีคณะกรรมการหลักสูตรระดับปริญญาตรี ดำเนินการคัดเลือกนิสิตให้มีคุณสมบัติสอดคล้องกับเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และกำกับติดตามจำนวนการรับนิสิตให้เป็นไปตามแผนการรับนิสิต

6.5 ขั้นตอนการรับเข้าศึกษา

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มีแผนการรับนิสิตวิชาเอกตามที่ระบุในหลักสูตร ซึ่งมีกระบวนการรับนิสิตดังนี้

1. คณะศึกษาศาสตร์ โดยคณะกรรมการหลักสูตรระดับปริญญาตรี มีการประชุมเพื่อชี้แจงการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการรับเข้าศึกษาในระบบ TCAS ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในแต่ละปีการศึกษา และร่วมกันกำหนดคะแนนเพื่อพิจารณาในการคัดเลือกเข้าศึกษา จำนวนการรับเข้าศึกษา ในแต่ละสาขาวิชา และในแต่ละรอบ TCAS ให้ไม่เกินจำนวนแผนการรับในหลักสูตร
2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรแต่ละวิชาเอกประชุมพิจารณา กำหนดจำนวนรับนิสิตตามแผนการรับนิสิต และพิจารณาคณะสมบัติเฉพาะของผู้สมัคร และเกณฑ์การคัดเลือกนิสิตที่จะรับในแต่ละรอบของ TCAS
3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประสานแจ้งกับงานบริการการศึกษา เพื่อดำเนินการบันทึกคุณสมบัติเฉพาะของผู้สมัครและเกณฑ์การคัดเลือกในระบบรับเข้าศึกษาของสำนักบริหารการศึกษ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อจัดทำประกาศคุณสมบัติในแต่ละรอบ
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรพิจารณาเสนอรายชื่อกิจกรรมการสอนสัมภาษณ์ในแต่ละรอบ
5. ดำเนินการสอบสัมภาษณ์โดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จากนั้นแจ้งผลไปยังงานบริการการศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ และสำนักบริหารการศึกษ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประเมินผลการรับเข้าแต่ละรอบ และพิจารณาทบทวนจำนวนรับในรอบต่อไปที่สามารถรับเพิ่มได้
7. เมื่อสิ้นสุดกระบวนการรับระบบ TCAS ทุกรอบ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประเมินผลการรับเข้า และคุณสมบัติการรับผู้สมัครเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับในปีการศึกษาต่อไป

6.6 ระบบการจัดการข้อร้องเรียนและการอุทธรณ์

ระบบและกลไกการรับเรื่องร้องเรียนของนิสิต ดังนี้

- 1) ช่องทางการจัดการรับเรื่องร้องเรียนจากนิสิต โดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หรือหัวหน้าภาควิชา
- 2) เมื่อมีเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารหลักสูตร ประธานหลักสูตรจะนำเรื่องร้องเรียนเข้าหาหรือในที่ประชุมอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้รับทราบและพิจารณาหาทางแก้ไข หากข้อร้องเรียนที่เกี่ยวข้องระดับภาควิชาและคณะ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะดำเนินการมอบหมายให้ประธานหลักสูตรนำข้อร้องเรียนดังกล่าว ดำเนินการโดยนำเข้าประชุมเพื่อพิจารณาในระดับภาควิชา หรือระดับคณะต่อไป
- 3) มีการติดตามข้อร้องเรียน เพื่อรับฟังความพึงพอใจต่อผลการจัดการข้อร้องเรียนของนิสิต
ทั้งนี้หลักสูตรจะดำเนินการชี้แจงให้นิสิตรับทราบตั้งแต่วันปฐมนิเทศหรือวันเปิดภาคการศึกษาว่านิสิตสามารถส่งบันทึกเรื่องร้องเรียนได้ที่อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หรือหัวหน้าภาควิชา นอกจากนี้ คณะศึกษาศาสตร์ยังมีหน่วยงานกลางในการรับเรื่องร้องเรียนจากผู้เรียน ซึ่งก็จะเป็นอีกช่องทางในการแก้ปัญหา ในการจัดการเรื่องร้องเรียน โดยหลักสูตรได้ให้ความสำคัญกับการเคารพสิทธิส่วนบุคคล โดยการเก็บรักษาข้อมูลต่าง ๆ ของผู้เรียนไว้เป็นความลับ

7. การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

7.1 เกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน

--ให้ระบุรายละเอียดการประเมินผลการเรียน เกณฑ์การให้ระดับคะแนน จากข้อบังคับว่าด้วยการศึกษา ระดับปริญญาตรี/ระดับบัณฑิตศึกษา และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง--

- **ระดับปริญญาตรี** ให้ระบุรายละเอียดให้สอดคล้องตามที่ปรากฏในข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ **ข้อ 14 การวัดและประเมินผลการศึกษา** ให้ถูกต้องและครบถ้วน
- **ระดับบัณฑิตศึกษา** ให้ระบุรายละเอียดให้สอดคล้องตามที่ปรากฏในข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ **ข้อ 22 การวัดและประเมินผลการศึกษา** ให้ถูกต้องและครบถ้วน

ตัวอย่างระดับปริญญาตรี

7. การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

7.1 เกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังนี้

ข้อ 14 การวัดและประเมินผลการศึกษา

14.1 การประเมินผลการศึกษาของแต่ละรายวิชาจะกระทำโดยประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนตามรายวิชาที่กำหนดไว้ โดยเป็นระดับคะแนนต่าง ๆ ซึ่งมีความหมายและแต้มคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย	แต้มคะแนน
A	ดีเยี่ยม (excellent)	4.0
B+	ดีมาก (very good)	3.5
B	ดี (good)	3.0
...		

14.6 มหาวิทยาลัยอาจระงับการออกใบแสดงผลการศึกษา และใบรับรองใด ๆ ให้แก่นิสิต หากค้างชำระหนี้สินภายใน หรือภายนอกมหาวิทยาลัยที่เกิดจากการศึกษา ถึงแม้ได้มีการประกาศผลการศึกษาไปแล้วก็ตาม

ตัวอย่างระดับบัณฑิตศึกษา

7. การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

7.1 เกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังนี้

ข้อ 22 การวัดและการประเมินผลการศึกษา

22.1 ระดับคะแนน ความหมาย และแต้มระดับคะแนนมีดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย	แต้มคะแนน
A	ดีเยี่ยม (excellent)	4.0
B+	ดีมาก (very good)	3.5
B	ดี (good)	3.0

...

22.3 การแก้ไขระดับคะแนนต้องมีเหตุผลความจำเป็นพร้อมเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณา โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา คณะกรรมการประจำส่วนงานเจ้าสังกัดรายวิชานั้น และได้รับอนุมัติจากรองอธิการบดีที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลงานด้านวิชาการ

22.4 คะแนนสอบได้ สอบตก

22.4.1 นิสิตประกาศนียบัตรบัณฑิต นิสิตประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และนิสิตปริญญาโทที่เรียนนิวิชาระดับปริญญาตรี ถ้าได้ระดับคะแนน F ต้องเรียนซ้ำ ส่วนวิชาที่นับเป็นวิชาระดับบัณฑิตศึกษาทุกรายวิชา ถ้าได้ระดับคะแนนต่ำกว่า C ถือว่าต่ำกว่ามาตรฐานและต้องเรียนซ้ำ

...

22.5.5 มหาวิทยาลัยอาจจะจับหรือเพิกถอนการออกไปแสดงผลการศึกษา และใบรับรองใด ๆ ให้แก่นิสิตหากนิสิตค้างชำระหนี้สินภายในหรือภายนอกมหาวิทยาลัยที่เกิดจากการศึกษา ถึงแม้จะได้มีการประกาศผลการศึกษาไปแล้วก็ตาม ระเบียบปฏิบัติอื่น ๆ เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

7.2 เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

–ให้ระบุรายละเอียดการประเมินผลการเรียน และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี/ระดับบัณฑิตศึกษา และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง–

- **ระดับปริญญาตรี** (มีรายละเอียดตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ข้อ 28 การขอลงและอนุมัติปริญญา หรืออนุปริญญา)
- **ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง** (มีรายละเอียดตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ข้อ 30 เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา ข้อ (30.1))
- **ระดับบัณฑิตศึกษา** (มีรายละเอียดตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ข้อ 30 เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา ข้อ 30.2/ข้อ 30.3 ตามระดับปริญญาของหลักสูตร)

ตัวอย่างหลักสูตรระดับปริญญาตรี ให้ระบุรายละเอียดดังต่อไปนี้

7.2 เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.00

จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และบรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

และตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ฉบับที่ใช้อยู่ปัจจุบัน รวมทั้งระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่างหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้ระบุรายละเอียดดังต่อไปนี้

7.2 เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ดังนี้

1) ประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่าและบรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา

2) ระเบียบปฏิบัติอื่น ๆ เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ตัวอย่างหลักสูตรระดับปริญญาโท ให้ระบุรายละเอียดดังต่อไปนี้

7.2 เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังนี้

แผน 1 (แผน 1 แบบ ก 1 และแผน 1 แบบ ก 2)

1) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร (ถ้ามี) โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า

2) ผ่านภาษาอังกฤษตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดโดยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3) เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย จนบรรลุผลลัพท์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา โดยคณะกรรมการสอบที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง และเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

4) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการเผยแพร่ในรูปแบบบทความหรือนวัตกรรม หรือสิ่งประดิษฐ์ หรือผลงานทางวิชาการอื่น ซึ่งสามารถสืบค้นได้ตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

5) ระเบียบปฏิบัติอื่น ๆ เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

แผน 2

1) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตรโดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า

2) สอบผ่านการสอบประมวลความรู้ ด้วยข้อเขียนและ/หรือปากเปล่าในสาขาวิชานั้น

3) ผ่านภาษาอังกฤษตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดโดยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4) เสนอรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระและสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย จนบรรลุผลลัพท์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา โดยคณะกรรมการสอบที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง และเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

5) รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ หรือส่วนหนึ่งของรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการเผยแพร่ในรูปแบบบทความ หรือนวัตกรรม หรือสิ่งประดิษฐ์ หรือผลงานทางวิชาการอื่น ซึ่งสามารถสืบค้นได้ตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

6) ระเบียบปฏิบัติอื่น ๆ เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ตัวอย่างหลักสูตรระดับปริญญาเอก ให้ระบุรายละเอียดดังต่อไปนี้

7.2 เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังนี้

แผน 1.1 และแผน 1.2

1) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ เพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอทำวิทยานิพนธ์

2) ผ่านภาษาอังกฤษตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดโดยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3) เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายจนบรรลุผลลัพท์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สำหรับการสอบปากเปล่าให้ดำเนินการโดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้เกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์ในการสอบประกอบด้วยองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งพิจารณาจากข้อความแห่งการริเริ่ม และความรู้ความเข้าใจในวิทยานิพนธ์ของนิสิต

4) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนดอย่างน้อย 2 เรื่อง

หรือผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนด อย่างน้อย 1 เรื่อง และเป็นผลงานนวัตกรรม หรือผลงานสร้างสรรค์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เชิงสังคมและเศรษฐกิจ อย่างน้อย 1 เรื่อง หรือได้รับสิทธิบัตร อย่างน้อย 1 สิทธิบัตร

กรณีผลงานนวัตกรรม หรือผลงานสร้างสรรค์ วิทยานิพนธ์ต้องได้รับการประเมินจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกในสาขาเดียวกัน หรือเกี่ยวข้องอย่างน้อย 3 คน ที่เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ โดยได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย

สำหรับนิสิตระดับปริญญาเอกกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์อาจเผยแพร่ในวารสารระดับชาติที่มีคุณภาพตามที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนด

5) ระเบียบปฏิบัติอื่น ๆ เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

แผน 2.1 และแผน 2.2

1) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตรโดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า

2) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ เพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอทำวิทยานิพนธ์

3) ผ่านภาษาอังกฤษตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดโดยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4) เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย จนบรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สำหรับการสอบปากเปล่า ให้ดำเนินการโดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยและต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้เกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์ในการสอบประกอบด้วยองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งพิจารณาจากข้อความแห่งการริเริ่ม และความรู้ความเข้าใจในวิทยานิพนธ์ของนิสิต

5) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนด หรือได้รับสิทธิบัตร หรือเป็นผลงานนวัตกรรม หรือผลงานสร้างสรรค์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์เชิงสังคมและเศรษฐกิจ

กรณีผลงานนวัตกรรม หรือผลงานสร้างสรรค์ วิทยานิพนธ์ต้องได้รับการประเมินจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกในสาขาเดียวกัน หรือเกี่ยวข้องอย่างน้อย 3 คน ที่เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ โดยได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย

สำหรับนิสิตระดับปริญญาเอกกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์อาจเผยแพร่ในวารสารระดับชาติที่มีคุณภาพตามที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนด

6) ระเบียบปฏิบัติอื่น ๆ เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

7.3 กระบวนการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนิสิต

คำแนะนำ : การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่ครอบคลุมผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ทุกด้าน เช่น

- ให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัย
- มีคณะกรรมการทวนสอบที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ฯลฯ เป็นต้น

ให้ระบุรายละเอียดจำแนกเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้

7.3.1 การทวนสอบระดับรายวิชา และหลักสูตร ขณะนิสิตยังไม่สำเร็จการศึกษา

- ทวนสอบจากอะไร โดยใคร ใช้วิธีอย่างไร เช่น
  - มีคณะกรรมการ กำกับ ติดตามความเหมาะสมของวิธีและเครื่องมือการประเมินที่สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่ระดับรายวิชา
  - มีการทวนสอบกระบวนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนในระดับชั้นปี หรือหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา
  - ทวนสอบผลสัมฤทธิ์ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โดยอาจารย์และนิสิต
  - ทวนสอบในระดับหลักสูตร ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ฯลฯ เป็นต้น

7.3.2 การทวนสอบระดับหลักสูตร หลังจากนิสิตสำเร็จการศึกษา

- ทวนสอบจากอะไร โดยใคร ใช้วิธีอย่างไร เช่น
  - การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร โดย นายจ้างหรืออาจารย์ที่แหล่งฝึกสหกิจศึกษาศิษย์เก่า และบัณฑิต โดยใช้แบบประเมิน PLO
  - การนำผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการทวนสอบและการประเมินความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิตมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการ ปรับปรุงหลักสูตร/รายวิชา ตามหลักการ PDCA อย่างไร

ตัวอย่างระดับปริญญาตรี

7. การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

7.1 เกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน

การประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน มีการออกแบบการวัดและประเมินที่หลากหลาย รวมทั้งกำหนดเกณฑ์การตัดสินให้มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่หลักสูตรคาดหวัง ทั้งระดับรายวิชา (CLO) และหลักสูตร (PLO) ที่กำหนดไว้ โดยให้เป็นไปตามกฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- 1) การประเมินผลการศึกษาของแต่ละรายวิชาจะกระทำให้เป็นระดับคะแนนต่าง ๆ ซึ่งมีความหมาย และแต้มคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย	แต้มคะแนน
A	ดีเยี่ยม (excellent)	4.0
B+	ดีมาก (very good)	3.5
B	ดี (good)	3.0
C+	ค่อนข้างดี (fairly good)	2.5
C	พอใช้ (fair)	2.0
D+	อ่อน (poor)	1.5
D	อ่อนมาก (very poor)	1.0
F	ตก (fail)	0.0
I	ยังไม่สมบูรณ์ (incomplete)	-
S	พอใจ (satisfactory)	-
U	ไม่พอใจ (unsatisfactory)	-
P	ผ่าน (passed)	-
NP	ไม่ผ่าน (not passed)	-
N	ยังไม่ทราบระดับคะแนน (grade not reported)	-

ระดับคะแนน I ใช้เฉพาะกรณีที่นิสิตมีงานบางส่วนในวิชานั้นยังไม่สมบูรณ์ แต่มีการวัดผลอย่างอื่นของวิชานั้นตลอดภาคการศึกษา และเป็นพอใจของอาจารย์ผู้สอน

ระดับคะแนน S และ U ใช้สำหรับรายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนเรียนประเภทไม่นับหน่วยกิต (audit)

ระดับคะแนน P และ NP ใช้สำหรับรายวิชาที่ไม่นำค่าของหน่วยกิตมาคำนวณแต้มคะแนนเฉลี่ยสะสม การฝึกงานที่ไม่มีหน่วยกิต หรือรายวิชาที่มีการเทียบโอนจากการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบัน

ระดับคะแนน N ใช้เฉพาะกรณีที่ยังไม่ได้รับรายงานการประเมินผลการศึกษา

2) นิสิตต้องดำเนินการขอแก้ไขระดับคะแนน I และ N ให้เสร็จสิ้นภายใน 30 วันหลังจากวันส่งคะแนน วันสุดท้ายของภาคการศึกษานั้น การผ่อนผันต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา และได้รับอนุมัติจากคณบดีเจ้าสังกัดรายวิชานั้น ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิ้นภาคการศึกษาปกติถัดไป หากไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าว ให้ถือว่านิสิตผู้นั้นได้ระดับคะแนน F หรือ U ในรายวิชานั้น

3) การแก้ไขระดับคะแนนต้องมีเหตุผลความจำเป็นพร้อมเอกสารประกอบการพิจารณา โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา คณะกรรมการประจำส่วนงานเจ้าสังกัดรายวิชานั้น และได้รับอนุมัติจากรองอธิการบดีที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลงานด้านวิชาการ

- 4) การคิดแต้มคะแนนเฉลี่ยสะสม

4.1 การคิดแต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมของนิสิต ให้คิดจากแต้มคะแนนทุกรายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนเรียนประเภทนับหน่วยกิต (credit) ทั้งรายวิชาที่สอบได้ และรายวิชาที่สอบตก

4.2 การคิดแต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมของนิสิตที่ย้ายสาขาวิชาเอก ย้ายหลักสูตร หรือย้ายคณะ ให้คิดแต้มคะแนนของทุกรายวิชาที่มีปรากฏในหลักสูตรสาขาวิชาเอกที่รับเข้า ไม่ว่าจะป็นรายวิชาที่เทียบให้ หรือไม่ก็ตาม ส่วนรายวิชาที่ไม่ปรากฏในหลักสูตรสาขาวิชาเอกที่รับเข้า ไม่สามารถนำมาคิดแต้มคะแนนเฉลี่ยสะสม

4.3 การคิดแต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมของนิสิตที่โอนมาจากสถานศึกษาอื่น และนิสิต ที่จบอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และได้รับอนุมัติให้เข้าศึกษาต่อ ให้คิดเฉพาะแต้มคะแนนของรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนใหม่เท่านั้น

4.4 การคิดแต้มคะแนนเฉลี่ยสะสม เพื่อพิจารณาสถานภาพทางการศึกษาของนิสิตตามเกณฑ์ในข้อบังคับฯ ข้อ 26.3.9 และ ข้อ 26.3.10 นั้น ให้คิดปีละสองครั้ง คือ เมื่อสิ้นสุดการศึกษาระดับปริญญาตรี และภาคปลาย ส่วนผลการศึกษาในภาคฤดูร้อน ให้นำไปนับรวมกับผลการศึกษาภาคต้นถัดไป เว้นแต่กรณีผู้จบการศึกษาในภาคฤดูร้อน

7.2 เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และบรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

และตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ฉบับที่ใช้อยู่ปัจจุบัน รวมทั้งระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

7.3 กระบวนการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ผลลัพ์การเรียนรู้ของนิสิต

7.3.1 การทวนสอบระดับรายวิชา และหลักสูตร ขณะนิสิตยังไม่สำเร็จการศึกษา

- 1) มีกระบวนการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ผลลัพ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาในทุกวิชาของหลักสูตร โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการทวนสอบของหลักสูตรทำหน้าที่ทวนสอบในแต่ละรายวิชาที่เปิดสอน
- 2) มีการกำหนดสิ่งที่ต้องการทวนสอบ ได้แก่ กลยุทธ์การสอน การวัดผลประเมินผล การประเมินผลลัพ์การเรียนรู้กลยุทธ์การสอน ที่ต้องการทวนสอบ เช่น เทคนิควิธีการสอน /กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล เครื่องมือ การประเมิน ที่ต้องการทวนสอบ เช่น ข้อสอบ แบบประเมิน การปฏิบัติการ รายงานโครงการ การให้คะแนน ที่มาของเกณฑ์การประเมินผลลัพ์การเรียนรู้ เช่น การประเมินโดยนิสิต แบบประเมินการสอน การสัมภาษณ์ การสังเกต
- 3) กำหนดวิธีการทวนสอบระดับรายวิชา เช่น การประเมินตามผลลัพ์การเรียนรู้ โดยนิสิต สังเกตการสอน กิจกรรมการเรียนรู้สัมภาษณ์ นิสิตการประเมินการสอนโดยนิสิตวิเคราะห์ ความสอดคล้อง/เกณฑ์การประเมิน ตามแผนการสอน/ผลการสอน การประเมินข้อสอบ การปฏิบัติงาน และรายงาน การประเมินการจัดการเรียนการสอน โดยอาจารย์/กรรมการ/ผู้ทรงคุณวุฒิ
- 4) รายงานผลการทวนสอบต่อกรรมการผู้รับผิดชอบ/ กรรมการบริหารหลักสูตร/สาขาวิชา/ภาควิชา
- 5) นำผลการทวนสอบไปรายงานผลการสอนและจัดทำแผนปรับปรุง แผนการสอนรวมทั้งการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
- 6) การประเมินหลักสูตรโดยนิสิตปีสุดท้าย
- 7) นำผลการประเมินตนเองและคณะกรรมการประเมินคุณภาพหลักสูตร มาปรับปรุงและบริหารหลักสูตร ในแต่ละปีการศึกษา

7.3.2 การทวนสอบระดับหลักสูตรหลังจากนิสิตสำเร็จการศึกษา

- 1) นำผลการประเมินตนเอง และคณะกรรมการประเมินคุณภาพหลักสูตร มาปรับปรุงและบริหารหลักสูตร ในแต่ละปีการศึกษา
- 2) ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต/บัณฑิตที่เป็นผู้ประกอบการ
- 3) ตรวจสอบความสำเร็จจากการประกอบอาชีพ
- 4) ความสามารถเป็นที่ยอมรับแก่สังคมหรือวงการวิชาชีพ
- 5) การสร้างผลงานจนได้รับรางวัล
- 6) การเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน/สถานประกอบการ

8. การประกันคุณภาพหลักสูตร

ให้หลักสูตรระบุรูปแบบการประกันคุณภาพที่ใช้ เช่น AUN-QA หรือ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในในระดับหลักสูตรของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (TQF-PLUS) ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนสาระของเกณฑ์การประเมินในตัวบ่งชี้ที่ 5

– ให้หลักสูตรอธิบายวิธีการบริหารหลักสูตร การกำกับมาตรฐานหลักสูตร คุณภาพบัณฑิต การพัฒนาศักยภาพอาจารย์ ที่ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านต่าง ๆ โดยใช้แนวทาง PDCA (Plan, Do, Check, Act) โดยเริ่มต้นจากการระบุเป้าหมาย ในด้านต่าง ๆ ที่หลักสูตรต้องการให้บรรลุ

Plan คือ หลักสูตรเขียนผลการวิเคราะห์การดำเนินงานของหลักสูตรในประเด็นต่างๆ เพื่อนำไปสู่การวางแผน เพื่อออกแบบขั้นตอนหรือกำหนดวิธีทำงาน เพื่อแก้ปัญหา โดยกำหนดระยะเวลาดำเนินการ และกำหนดผู้รับผิดชอบ

Do คือ การลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

Check คือ คือการพิจารณาว่าหลักสูตรบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ในกรณีที่ไม่สามารถบรรลุได้ ให้ร่วมกันค้นหาปัญหาที่เป็นสาเหตุให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์

Act คือ การพิจารณาเพื่อปรับปรุงกระบวนการ

การกำกับมาตรฐาน

–อธิบายกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง–

*** กรณีที่หลักสูตรใช้เกณฑ์ประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของ สป.อว. ให้รายงานตามข้อ 1-6

*** กรณีที่หลักสูตรใช้เกณฑ์ประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรอื่น เช่น AUN-QA ให้รายงานตามเกณฑ์ AUN-QA

1. บัณฑิต

–อธิบายกระบวนการประเมินคุณภาพบัณฑิต ตามผลลัพ์การเรียนรู้ของหลักสูตร และการนำผลการประเมินมาปรับปรุง กระบวนการจัดการเรียนการสอน–

2. นิสิต

–อธิบายกระบวนการรับนิสิตและการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา การควบคุมการดูแล การให้คำปรึกษาวิชาการและ แนวแนะ การคงอยู่ การสำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจและผลการจัดการข้อร้องเรียนของนิสิต–

2.1 การรับนิสิต

--อธิบายกระบวนการรับนิสิตที่สอดคล้องตามแผนการรับนิสิตเข้าศึกษา--

2.2 การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา

--อธิบายกระบวนการเตรียมความพร้อมของนิสิตที่สมัครเข้าเรียนในหลักสูตร เพื่อปรับความรู้พื้นฐานในการเรียน ทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือ ภาษา คณิตศาสตร์ หรือการปรับตัวในการเรียน สำหรับนิสิตแรกเข้าศึกษา--

2.3 การควบคุมการดูแลการให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนวแก่นิสิต

--อธิบายกระบวนการดูแล การดูแลให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนวทางการศึกษาแก่นิสิต--

(กรณีหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ให้เพิ่มรายละเอียดการดูแลให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ IS--)

2.4 การคงอยู่และการสำเร็จการศึกษา

--อธิบายกระบวนการติดตามจำนวนนิสิตคงอยู่ในแต่ละชั้นปี การนำอัตราการคงอยู่มาวิเคราะห์ เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและการปรับปรุงหลักสูตร และติดตามจำนวนนิสิตที่สำเร็จการศึกษาและนำมาวิเคราะห์ปัจจัยผลกระทบต่อการสำเร็จการศึกษา--

2.5 ความพึงพอใจและผลการจัดการข้อร้องเรียนของนิสิต

--อธิบายวิธีการสำรวจความพึงพอใจของนิสิตต่อการศึกษาในหลักสูตร และระบบการจัดการข้อร้องเรียนและการอุทธรณ์ โดยแสดงให้เห็นถึงกระบวนการในการจัดการข้อร้องเรียนของนิสิต การแต่งตั้งคณะกรรมการที่ดูแลรับผิดชอบเรื่องร้องเรียนและอุทธรณ์โดยเฉพาะ ช่องทางการรับข้อร้องเรียน กระบวนการคัดกรองเรื่องร้องเรียน การลำดับความเร่งด่วน/ความรุนแรงของข้อร้องเรียน การติดตามการแก้ปัญหาให้ผู้ร้องเรียน และความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อผลการจัดการข้อร้องเรียน --

3. อาจารย์

--อธิบายกระบวนการรับและแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร วิธีการบริหารอาจารย์ประจำหลักสูตร ระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ประจำหลักสูตร--

4. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

--กรณีที่หลักสูตรใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ขอให้ใช้ตัวบ่งชี้ที่ 5.1-5.3 ของ TQF-PLUS มาแสดง--

* หลักสูตรสามารถศึกษาแนวทางการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ได้จากวิดิทัศน์โครงการอบรมการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ประจำปี 2567 เรื่อง “ระบบการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา” โดย รศ.ดร.คณิตา ตั้งคณานุกรักษ์ ได้ที่เว็บไซต์ของสำนักบริหารการศึกษา <https://registrar.ku.ac.th/67outcome> หรือหลักสูตรสามารถศึกษาสาระของเกณฑ์ฯ ได้จากเอกสารประกอบการบรรยายต่อไปนี้

TQF-Plus	
ตัวบ่งชี้	ผลการดำเนินงาน
5.1 สาระของรายวิชาในหลักสูตร (กระบวนการ) 	- การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes ,PLOs)
	- การออกแบบหลักสูตรและสาระรายวิชาในหลักสูตรที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้
	- การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา (Course Learning Outcomes, CLOs)
	- การปรับปรุงหลักสูตรและสาระรายวิชาให้ทันสมัยตามความก้าวหน้าในศาสตร์สาขานั้น ๆ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
	- การประเมินระบบและกลไกในการปรับปรุงหลักสูตร

ที่มา : รศ.ดร.คณิตา ตั้งคณานุกรักษ์ โครงการอบรมการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ประจำปี 2567 (OBE) วันที่ 13-17 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

ตัวบ่งชี้	TQF-Plus	ผลการดำเนินงาน
5.2 การวางระบบ ผู้สอนและ กระบวนการจัดการ เรียนการสอน		<ul style="list-style-type: none"> - การพิจารณากำหนดผู้สอน - การกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการจัดทำแผนการเรียนรู้ (รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) และรายละเอียดของ ประสพการณ์ภาคสนาม (มคอ.4))ให้สอดคล้องกับCLOs
		<ul style="list-style-type: none"> - การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนและผลลัพธ์การ เรียนรู้ของรายวิชา
		<ul style="list-style-type: none"> - การจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีที่มีการบูรณาการ กับการวิจัย การบริการวิชาการทางสังคม และการทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม
		<ul style="list-style-type: none"> - การกำกับและการประเมินกระบวนการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนและผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา - การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชาและความต้องการของผู้มี ส่วนได้ส่วนเสีย

TQF-Plus

5.3 การ ประเมิน ผู้เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - การประเมินผลสัมฤทธิ์ผลลัพธ์การเรียนรู้ในระดับรายวิชาที่ สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา(CLO)
	<ul style="list-style-type: none"> - การตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิต - การกำกับการประเมินการจัดการเรียนการสอนและประเมิน หลักสูตร (มคอ.5 มคอ.6 และ มคอ.7) - การปรับปรุงการประเมินผู้เรียนที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ ของรายวิชาและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
	<ul style="list-style-type: none"> - การประเมินวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระในระดับบัณฑิตศึกษา
	<ul style="list-style-type: none"> - การประเมินผลสัมฤทธิ์ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร(PLOs)และ/ หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ และการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน (ทั้งระดับป.ตรี และ บัณฑิตศึกษา)

ที่มา : รศ.ดร.คณิตา ตังคณานุรักษ์ โครงการอบรมการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ประจำปี 2567 (OBE) วันที่ 13-17 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

5. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

—อธิบายบทบาทของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ร่วมกับการดำเนินการของภาควิชาหรือคณะหรือมหาวิทยาลัย ในการจัดให้มี สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้—

6. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน

–ให้พิมพ์ในรูปของตารางแสดงตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน ให้ระบุตัวบ่งชี้ให้ตรงกับเกณฑ์การประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา จำนวน 10 ตัวบ่งชี้ ก่อน หากมีตัวบ่งชี้เพิ่มเติมให้ระบุต่อท้าย และให้แสดงผลการดำเนินงาน 5 ปีการศึกษา (ยกเว้นหลักสูตรระดับปริญญาเอกแผน 1.2 และแผน 2.2 ให้แสดง 6 ปีการศึกษา)–

ตามเกณฑ์การประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีการปรับปรุงตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา จำนวน 10 ตัวบ่งชี้ เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารหลักสูตรและการประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุม ครั้งที่ 4/2567 เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. 2567) โดยให้มีผลเริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2567 เป็นต้นไป

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน

1. มีแผนการสอนของรายวิชา (Course Syllabus) ก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา
2. จัดทำรายงานผลการดำเนินการที่สะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ของผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา
3. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ที่ประกอบด้วยข้อมูลพัฒนาการของผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตในหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา
4. มีการทวนสอบกระบวนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลลัพธ์ผู้เรียนในระดับชั้นปีหรือหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา และให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียน
5. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการทวนสอบหรือผลการดำเนินงานในปีการศึกษาที่ผ่านมา ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำหลักสูตร/ภาควิชา
6. อาจารย์ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร โดยเฉพาะอาจารย์ใหม่ ต้องได้รับการชี้แนะให้มีความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร
7. อาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ที่สอนหรือเทคนิคการเรียนการสอนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
8. บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอนทุกคน ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้กับนิสิต (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ภายใต้อาการรับผิดชอบของส่วนงานต้นสังกัด
9. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพการบริหารหลักสูตรโดยรวม เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0
10. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0

- การระบุเครื่องหมาย “✓” หรือ “X”

- กรณีหลักสูตรใหม่ ตัวบ่งชี้ที่ 3 ในปีที่ 1 ไม่ต้องระบุเครื่องหมาย “✓” หรือ “X”

- ตัวบ่งชี้ที่ 9 และตัวบ่งชี้ที่ 10 รับการระบุเครื่องหมาย “✓” “X” หรือ “✓*” “X*” และให้ระบุ

ความหมายของ * ท้ายตาราง ดังนี้ “* เป็นการประเมินตัวชี้วัดต่อเนื่องจากหลักสูตรเล่มก่อนหน้า” ตามตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างหลักสูตรระดับปริญญาตรี

กรณีหลักสูตรใหม่

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีการศึกษา				
	2568	2569	2570	2571	2572
1. ...	X	X	X	X	X
...	X	X	X	X	X
3. ...		X	X	X	X
...	X	X	X	X	X
9.				X	X
10.					X

กรณีหลักสูตรปรับปรุง

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีการศึกษา				
	2568	2569	2570	2571	2572
1. ...	X	X	X	X	X
...	X	X	X	X	X
3. ...	X	X	X	X	X
...	X	X	X	X	X
9.	X*	X*	X*	X	X
10.	X*	X*	X*	X*	X

* เป็นการประเมินตัวชี้วัดต่อเนื่องจากหลักสูตรเล่มก่อนหน้า

ตัวอย่างหลักสูตรระดับปริญญาโท

กรณีหลักสูตรใหม่

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีการศึกษา				
	2568	2569	2570	2571	2572
1. ...	X	X	X	X	X
...	X	X	X	X	X
3. ...		X	X	X	X
...	X	X	X	X	X
9.		X	X	X	X
10.			X	X	X

กรณีหลักสูตรปรับปรุง

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีการศึกษา				
	2568	2569	2570	2571	2572
1. ...	X	X	X	X	X
...	X	X	X	X	X
3. ...	X	X	X	X	X
...	X	X	X	X	X
9.	X*	X	X	X	X
10.	X*	X*	X	X	X

* เป็นการประเมินตัวชี้วัดต่อเนื่องจากหลักสูตรเล่มก่อนหน้า

ตัวอย่างหลักสูตรระดับปริญญาเอก แผน 1.1 และ แผน 2.1

กรณีหลักสูตรใหม่

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีการศึกษา				
	2568	2569	2570	2571	2572
1. ...	X	X	X	X	X
...	X	X	X	X	X
3. ...		X	X	X	X
...	X	X	X	X	X
9.			X	X	X
10.				X	X

กรณีหลักสูตรปรับปรุง

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีการศึกษา				
	2568	2569	2570	2571	2572
1. ...	X	X	X	X	X
...	X	X	X	X	X
3. ...	X	X	X	X	X
...	X	X	X	X	X
9.	X*	X*	X	X	X
10.	X*	X*	X*	X	X

* เป็นการประเมินตัวชี้วัดต่อเนื่องจากหลักสูตรเล่มก่อนหน้า

ตัวอย่างหลักสูตรระดับปริญญาเอก แผน 1.2 และ แผน 2.2 (แสดง 6 ปีการศึกษา)

กรณีหลักสูตรใหม่

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีการศึกษา					
	2568	2569	2570	2571	2572	2573
1. ...	X	X	X	X	X	X
...	X	X	X	X	X	X
3. ...		X	X	X	X	X
...	X	X	X	X	X	X
9.					X	X
10.						X

กรณีหลักสูตรปรับปรุง

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีการศึกษา					
	2568	2569	2570	2571	2572	2573
1. ...	X	X	X	X	X	X
...	X	X	X	X	X	X
3. ...	X	X	X	X	X	X
...	X	X	X	X	X	X
9.	X*	X*	X*	X*	X	X
10.	X*	X*	X*	X*	X*	X

* เป็นการประเมินตัวชี้วัดต่อเนื่องจากหลักสูตรเล่มก่อนหน้า

ตัวอย่าง

6. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน

หลักสูตรมีการบริหารหลักสูตร โดยใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่สอดคล้องตามเกณฑ์การประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีผลการดำเนินงานตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา 10 ตัวบ่งชี้ ตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) การประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุม ครั้งที่ 4/2567 เมื่อวันที่จันทร์ที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2567) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2565 ดังนี้

ตารางตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีการศึกษา				
	2568	2569	2570	2571	2572
1. มีแผนการสอนของรายวิชา (Course Syllabus) ก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
2. จัดทำรายงานผลการดำเนินการที่สะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ของผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
3. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ที่ประกอบด้วยข้อมูลพัฒนาการของผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตในหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	X	X	X	X	X
4. มีการทวนสอบกระบวนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลลัพธ์ผู้เรียนในระดับชั้นปีหรือหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา และให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียน	X	X	X	X	X
5. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการทวนสอบหรือผลการดำเนินงานในปีการศึกษาที่ผ่านมา ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำหลักสูตร/ภาควิชา	X	X	X	X	X
6. อาจารย์ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร โดยเฉพาะอาจารย์ใหม่ ต้องได้รับการชี้แนะให้มีความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร	X	X	X	X	X
7. อาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ที่สอนหรือเทคนิคการเรียนการสอนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	X	X	X	X	X
8. บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอนทุกคน ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้กับนิสิต (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ภายใต้ความรับผิดชอบของส่วนงานต้นสังกัด	X	X	X	X	X
9. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพการบริหารหลักสูตรโดยรวม เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0	X*	X*	X*	X	X
10. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0	X*	X*	X*	X*	X

หมายเหตุ * เป็นการประเมินตัวชี้วัดต่อเนื่องจากหลักสูตรเล่มก่อนหน้า

ตัวอย่างหลักสูตรระดับปริญญาตรี

8. การประกันคุณภาพหลักสูตร

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ใช้รูปแบบประกันคุณภาพ AUN-QA ซึ่งมีการบริหารจัดการหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่ประกาศใช้และตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ตลอดระยะเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร โดยมีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน เป็นผู้บริหารหลักสูตร

การกำกับมาตรฐาน

หลักสูตรมีการดำเนินการดังนี้

- 1) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตร โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการดำเนินงาน ทำหน้าที่กำกับนโยบาย วางแผน และกำกับติดตามการดำเนินงานของหลักสูตร
- 2) คณะกรรมการดำเนินงานและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ทำหน้าที่วางแผนการจัดการเรียนการสอน ติดตามและประเมินผลการเรียนการสอน สำหรับใช้ในการปรับปรุงรายวิชาและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บัณฑิตบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้และหลักสูตรมีความทันสมัย
- 3) คณะกรรมการดำเนินงานและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ทำหน้าที่กำกับและติดตามการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของรายวิชาของอาจารย์ผู้สอน/กลุ่มอาจารย์ผู้สอน
- 4) คณะกรรมการดำเนินงานและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรดูแลรับผิดชอบการบริหารจัดการการเรียนการสอนให้เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักสูตร การออกแบบสาระของรายวิชาในหลักสูตรและกิจกรรมในแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ รวมถึงมีการปรับปรุงให้ทันสมัย
- 5) คณะกรรมการดำเนินงานและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ประชุมพิจารณาการวางระบบผู้สอน และกระบวนการจัดการเรียนการสอน
- 6) คณะกรรมการดำเนินงานและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรกำกับ ติดตามการประเมินผลการสอนของอาจารย์เป็นรายวิชาเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา

- 7) คณะกรรมการดำเนินงานและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรรวบรวมการประเมินผลความพึงพอใจผลการเรียนรู้ของนิสิต ซึ่งเป็นการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตให้เป็นไปตามผลลัพธ์การเรียนรู้
- 8) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนประชุมร่วมกัน เพื่อทบทวนนำผลการประเมินการสอนมาปรับปรุงการสอนและวางแผนปรับปรุงกลยุทธ์การสอน รวมทั้งปรับปรุงทักษะการสอนของผู้สอน สำหรับภาคการศึกษาถัดไป
- 9) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรติดตามประเมินผลความพึงพอใจของหลักสูตรและการเรียนการสอน จากนิสิตปีสุดท้าย นายจ้างผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ที่ทำโดยมหาวิทยาลัยเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตรให้มีคุณภาพ
- 10) คณะกรรมการดำเนินงานและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจัดการประชุมอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 2 ครั้งต่อปี
- 11) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรติดตามให้มีการจัดการเรียนการสอนตามแผนการศึกษาที่กำหนด
- 12) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยภายในรอบระยะเวลา 5 ปี

1. บัณฑิต

- 1) หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิต หรือการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะตามหลักสูตรที่กำหนดของบัณฑิตระดับอุดมศึกษา ซึ่งจะต้องเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบ มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา เพื่อมุ่งเน้นเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ผลการเรียนรู้ของนิสิต ซึ่งเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒิแต่ละคุณวุฒิและสื่อสารให้สังคม ชุมชน รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้เชื่อมั่นถึงคุณภาพของบัณฑิตที่ผลิตออกมาเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในผลลัพธ์การเรียนรู้ บัณฑิตที่จบการศึกษามีงานทำทั้งในหน่วยงานราชการและเอกชน โดยจะทำการสำรวจถึงจำนวนร้อยละของบัณฑิตที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี
- 2) ในทุกปีการศึกษาที่มีบัณฑิต ทางหลักสูตรจะทำการประเมินบัณฑิตโดยใช้บัณฑิตที่ครอบคลุมตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือ (1) ด้านจริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะ (4) ด้านลักษณะบุคคล เพื่อนำผลการประเมินมาวิเคราะห์และปรับปรุงการพัฒนาหลักสูตรและบัณฑิตต่อไปอีกทั้งมีการวิจัยสถาบันในทุกรอบการปรับปรุงหลักสูตร มีการสอบถามกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตั้งแต่ต้นปีสุดท้าย บัณฑิต อาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้สอน ผู้ใช้บัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อผลการวิจัยมาปรับปรุงหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการ

2. นิสิต

2.1 การรับนิสิต

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มีระบบการรับนิสิตที่สอดคล้องกับนโยบายการรับนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้สมัครเข้าเรียนในหลักสูตรและคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระบุไว้อย่างชัดเจนในรายละเอียดหลักสูตร โดยมีขั้นตอนการรับนิสิตดังนี้

- 1) มีการกำหนดเป้าหมายจำนวนรับนิสิตในแต่ละปีการศึกษาตามแผนการรับนิสิตของหลักสูตร
- 2) มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรและผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชาเอก
- 3) มหาวิทยาลัยดำเนินการประกาศรับสมัครตามเกณฑ์ที่กำหนดและดำเนินการคัดเลือก ตามระบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- 4) มหาวิทยาลัยดำเนินการประกาศผลการคัดเลือกตามระบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด

2.2 การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา

1) หลักสูตรสนับสนุนให้นิสิตใหม่ได้รับการเตรียมความพร้อมในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุข ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการของมหาวิทยาลัย และคณะ โดยทางมหาวิทยาลัยได้ส่งเสริมให้นิสิตร่วมโครงการปฐมนิเทศของนิสิตใหม่ เพื่อเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ทั้งการเรียนและการใช้ชีวิต เพื่อให้บัณฑิตใหม่ของหลักสูตรได้มีโอกาสรู้จักอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน โดยประธานหลักสูตรแนะนำแนวทางการศึกษา การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับแผนการเรียนและข้อกำหนดต่างๆ

2) หลักสูตรมีการจัดโครงการเตรียมความพร้อมสู่การเรียนรู้ด้วยการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการปลูกจิตสำนึกของความเป็นครูที่ดี

2.3 การควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนวแก่นิสิตปริญญาตรี

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ใช้ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาในการดูแลนิสิต และอาจารย์ที่ปรึกษาเปิดโอกาสให้นิสิตในความดูแลปรึกษาทางด้านวิชาการ และการใช้ชีวิต โดยนิสิตสามารถนัดหมายได้หลายช่องทางเพื่อการปรึกษา หลักสูตรมีระบบติดตาม ดูแลนิสิตโดยใช้รูปแบบการติดตามแบบระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อนตามเพื่อนภายในรุ่นของนิสิตเอง ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการเข้าถึงนิสิต เป็นการกระตุ้นให้นิสิตดำเนินการตามขั้นการศึกษาที่หลักสูตรได้จัดทำขึ้น ในส่วนของการพัฒนาศักยภาพนิสิตและการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หลักสูตรได้จัดทำโดยผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาในหลักสูตร และกิจกรรมพัฒนานิสิตตามที่กำหนดและจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อให้บัณฑิตมีความสุขในการเรียนตลอดหลักสูตร มีอัตราการคงอยู่สูง สามารถจบการศึกษาได้ตามความต้องการ และมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ โดยมีกระบวนการดูแลดังนี้

- 1) มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา โดยกำหนดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษา 1 คน ต่อจำนวนนิสิตไม่เกิน 35 คน ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาทั้งด้านวิชาการ และวิชาชีพ โดยมีคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาของมหาวิทยาลัย เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่และแนะนำแนวทางการศึกษา การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ให้คำแนะนำแผนการเรียน และระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ของมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้อง

- 2) หลักสูตรมีการประเมินระบบการให้คำปรึกษาโดยมีการจัดทำแบบประเมินอาจารย์ที่ปรึกษาโดยนิสิต เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการให้คำปรึกษาให้ตรงตามเป้าหมายและความต้องการต่อไป
- 3) คณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาระดับปริญญาตรีมีการสัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพทุกปี

2.4 การคงอยู่และการสำเร็จการศึกษา

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน ร่วมกันวางแผนประชุม ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ด้านการคงอยู่ของนิสิต และการสำเร็จการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ โดยผ่านระบบอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำอัตราคงอยู่มาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการปรับปรุงการสอนและการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้บัณฑิตเรียนอย่างมีความสุข สามารถปฏิบัติงานได้จริง ช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ จนสามารถสำเร็จการศึกษาตามที่ต้องการ และติดตามจำนวนนิสิตที่สำเร็จการศึกษาและนำมาวิเคราะห์ปัจจัยผลกระทบต่อการสำเร็จการศึกษา

2.5 ความพึงพอใจและผลการจัดการข้อร้องเรียนของนิสิต

หลักสูตรได้สอบถามและให้นิสิตประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับหลักสูตรในด้านต่าง ๆ เป็นประจำทุกปี เช่น การรับนิสิต การส่งเสริมและพัฒนานิสิต การจัดการข้อร้องเรียนต่าง ๆ ของนิสิต เพื่อนำมาพัฒนาและควบคุมการบริหารหลักสูตรให้มีคุณภาพ โดยมีระบบและกลไกการรับเรื่องร้องเรียนของนิสิต ดังนี้

- 1) ช่องทางการจัดการรับเรื่องร้องเรียนจากนิสิต โดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา หรืออาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หรือหัวหน้าภาควิชา ทั้งในรูปแบบปกติและรูปแบบออนไลน์
- 2) เมื่อมีเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารหลักสูตร ประธานหลักสูตรจะนำเรื่องร้องเรียนเข้าหาหรือในที่ประชุมอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้รับทราบและพิจารณาหาทางแก้ไข หากข้อร้องเรียนที่เกี่ยวข้องระดับภาควิชาและคณะ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะดำเนินการมอบหมายให้ประธานหลักสูตรนำข้อร้องเรียนดังกล่าว ดำเนินการโดยนำเข้าสู่ประชุมเพื่อพิจารณาในระดับภาควิชา หรือระดับคณะต่อไป
- 3) มีการติดตามข้อร้องเรียน เพื่อรับฟังความพึงพอใจต่อผลการจัดการข้อร้องเรียนของนิสิต

3. อาจารย์

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มีการกำกับดูแลให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบ อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน ที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2566 และข้อกำหนดของหน่วยงานทางวิชาชีพ ดังนี้

1. ตรวจสอบให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบ อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2566 และข้อกำหนดของหน่วยงานทางวิชาชีพ
2. วางแผนอัตราค่าจ้างให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2566 โดยจัดทำฐานข้อมูลการเกษียณอายุการทำงาน และอัตราค่าจ้างทดแทน
3. วางแผน มอบหมาย กำกับดูแล และติดตามภาระงานของอาจารย์ผู้รับผิดชอบ อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนให้มีการกระจายภาระงานอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความเชี่ยวชาญและความถนัด
4. วางแผนในการส่งเสริมและพัฒนาให้อาจารย์มีความเชี่ยวชาญโดยมีการสำรวจความต้องการของอาจารย์ประจำหลักสูตร จัดทำแผนการพัฒนาอาจารย์ ดำเนินการประเมินผลและนำผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีความเหมาะสมต่อไป
5. ส่งเสริมความก้าวหน้า สร้างแรงจูงใจ ชื่นชมยินดีอาจารย์ที่มีความก้าวหน้าทางด้านวิชาการและผลงานเป็นที่ประจักษ์

4. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

1. หลักสูตรมีกระบวนการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่กล่าวไว้ว่า *มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นสถาบันที่มีปณิธานมุ่งมั่นในการส่งเสริม เสริมสร้าง และพัฒนาความรู้ให้เกิดความเจริญงอกงามทางภูมิปัญญาที่เทียบพร้อมด้วย วิชาการ จริยธรรม และ คุณธรรม ตลอดจนเป็นผู้ชี้นำทิศทางสืบทอดเจตนารมณ์ที่ดีของสังคม เพื่อความคงอยู่ ความเจริญ และความเป็นอารยะของชาติ วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่กำหนดไว้ว่า “มหาวิทยาลัยแห่งการเรียนรู้ วิจัย และสร้างนวัตกรรมระดับโลก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนบนพื้นฐานของศาสตร์แห่งแผ่นดิน” วิสัยทัศน์ของคณะศึกษาศาสตร์* กล่าวคือเป็นผู้ที่มีทักษะการคิดและการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด ดังนั้น การออกแบบหลักสูตร/รายวิชาจึงมีความเชื่อมโยงกันภายใต้กรอบแนวคิด การพัฒนานิสิตที่ประกอบด้วย คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิต ตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อหลักสูตร เพื่อทำให้รายวิชามีความทันสมัยและได้มาตรฐานทางวิชาการ
2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรกำหนดอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในรายวิชาที่สอน กำกับติดตาม และตรวจสอบการจัดทำประมวลการสอนกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินให้สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด
3. หลักสูตรมีการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก (Active Learning) ให้เป็นไปตามปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัยคือ “เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง บูรณาการความรู้ เรียนรู้ตลอดชีวิต” หลักสูตรดำเนินการโดยนำผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรมากระจายเป็นผลลัพธ์เรียนรู้รายปี และนำไปสู่การจัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้รายวิชา จากนั้นออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อนำไปสู่การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้การประเมินตามสภาพจริงเพื่อพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชาและผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ผ่านการเรียนรู้ในรายวิชาการฝึกปฏิบัติงานในสถานศึกษา และกิจกรรมเสริมหลักสูตร

4. หลักสูตรกำกับติดตามประเมินผู้เรียนให้สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ และใช้การประเมินตามสภาพจริงด้วยมีวิธีการประเมินที่หลากหลาย เพื่อให้มั่นใจได้ว่านิสิตบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้

5. หลักสูตรใช้กระบวนการทวนสอบในแขนงวิชาต่าง ๆ เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและบริหารหลักสูตรให้มีความทันสมัยในแต่ละปีการศึกษา และมั่นใจได้ว่ากระบวนการเรียนการสอนทำให้นิสิตบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

5. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

หลักสูตรมีการสำรวจความต้องการและความจำเป็นด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของนิสิต ทั้งในภาพรวมของนิสิตในคณะศึกษาศาสตร์และภาควิชา รวมถึงสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของนิสิตแต่ละแขนงวิชา โดยมีการจัดทำแผนการจัดการและติดตามการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ หนังสือ เอกสาร และวัสดุอุปกรณ์ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของนิสิตในแต่ละแขนงวิชาให้เพียงพอต่อความจำเป็นในการใช้ของนิสิตและอาจารย์ อีกทั้งยังมีการกำกับ ติดตาม และประเมินความเพียงพอ และความพึงพอใจของนิสิตและอาจารย์ในหลักสูตรที่มีต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ทางคณะกรรมการบริหารจัดการหลักสูตรร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์ ได้จัดเตรียมไว้

6. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มีการบริหารหลักสูตรโดยใช้ระบบการประกันคุณภาพศึกษาภายในระดับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) การประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุม ครั้งที่ 4/2567 เมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2567) ดังนี้

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีการศึกษา				
	2568	2569	2570	2571	2572
1. มีแผนการสอนของรายวิชา (Course Syllabus) ก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา ให้ครบทุกรายวิชา	✓	✓	✓	✓	✓
2. จัดทำรายงานผลการดำเนินการที่สะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ของผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอน ให้ครบทุกรายวิชา	✓	✓	✓	✓	✓
3. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ที่ประกอบด้วยข้อมูลพัฒนาการของผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตในหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
4. มีการทวนสอบกระบวนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนในระดับชั้นปีหรือหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา และให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	✓
5. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการทวนสอบหรือผลการดำเนินงานในปีการศึกษาที่ผ่านมา ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำหลักสูตร/ภาควิชา	✓	✓	✓	✓	✓
6. อาจารย์ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร โดยเฉพาะอาจารย์ใหม่ ต้องได้รับการชี้แนะให้มีความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓
7. อาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ที่สอนหรือเทคนิคการเรียนการสอนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	✓	✓	✓	✓	✓
8. บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอนทุกคน ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้กับนิสิต (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ภายใต้ความรับผิดชอบของส่วนงานต้นสังกัด	✓	✓	✓	✓	✓
9. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพการบริหารหลักสูตร โดยรวม เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0	✓*	✓*	✓*	✓	✓
10. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0	✓*	✓*	✓*	✓*	✓
11. นิสิตได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมความเป็นครูครบถ้วนทุกกิจกรรมที่กำหนดและเป็นประจำทุกปี**	✓	✓	✓	✓	✓
12. มีการจัดประสบการณ์บูรณาการเรียนรู้ออกไปปฏิบัติงานวิชาชีพครูในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา**	✓	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ * เป็นการประเมินตัวชี้วัดต่อเนื่องจากหลักสูตรเล่มก่อนหน้า

** ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานข้อ 11. และข้อ 12. เป็นตัวบ่งชี้ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ และองค์การวิชาชีพ

9. ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร และการบริหารคุณภาพ

9.1 ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร

--อธิบายการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง การออกแบบหลักสูตร ควบคุม กำกับ การจัดทำรายวิชา การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา การประเมินผู้เรียน การกำกับให้มีการประเมินตามสภาพจริง มีวิธีการประเมินที่หลากหลาย การประเมินกลยุทธ์การสอน (อธิบายเกี่ยวกับ การประเมินผลการสอนของอาจารย์ แต่ละรายวิชา โดยนิสิต และนำผลการประเมินมาปรับกลยุทธ์การสอนให้เหมาะสม การประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตโดยอาจารย์ผู้สอน และระบุผลการประเมินมาปรับกลยุทธ์การสอนให้เหมาะสมกับนิสิต) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนการสอน (อธิบายกระบวนการที่ใช้ในการประเมินทักษะของคณาจารย์ในการใช้กลยุทธ์ตามที่ได้วางแผนไว้)--

9.2 แผนการบริหารคุณภาพ

เพื่อให้มีการประกันคุณภาพเชิงผลลัพธ์และมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกกระบวนการจัดการศึกษาตามวงจรคุณภาพ PDCA (Plan, Do, Check, Act)

โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ นิสิตทุกคนที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรสามารถบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรได้ทุกคน ให้หลักสูตรเขียนแผนการบริหารคุณภาพ ในกระบวนการจัดการศึกษา (ไม่จำเป็นต้องทำเป็นตาราง)

กระบวนการจัดการศึกษา	การวางแผนคุณภาพ	ความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยง	จุดควบคุมคุณภาพ
กระบวนการออกแบบหลักสูตรและสาระรายวิชา			
กระบวนการจัดการเรียนการสอน			
กระบวนการวัดและประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้			
กระบวนการบริหารและพัฒนาอาจารย์			
กระบวนการบริหารทรัพยากรการเรียนรู้			

การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ (อธิบายถึงการนำผลการดำเนินการที่ผ่านมา ผลการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ผลจากการตรวจสอบจุดควบคุมคุณภาพ ผลการทวนสอบ และผลประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรการศึกษา)

การออกแบบการบริหารคุณภาพ

สถาบันอุดมศึกษาออกแบบการบริหารคุณภาพ เพื่อให้มีการประกันคุณภาพเชิงผลลัพธ์และมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกกระบวนการจัดการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาควรอธิบายและแสดงให้เห็นว่าออกแบบในเรื่องต่อไปนี้อย่างไร

- **การวางแผนคุณภาพ (Quality Planning; QP)** มีการกำหนดกลุ่มและสำรวจความต้องการของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสียอย่างไร มีการนำความต้องการดังกล่าวมากำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้และตัววัดผลลัพธ์ดังกล่าวอย่างไร ตลอดจนมีการออกแบบหลักสูตร และกระบวนการที่เกี่ยวข้องอย่างไร เพื่อสร้างความมั่นใจว่าหลักสูตรจะสามารถดำเนินการได้ตามจุดประสงค์คุณภาพที่กำหนดไว้และสร้างความพึงพอใจต่อผู้เรียน และผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ
- **การรักษาคุณภาพ (Quality Maintenance; QM)** มีการกำหนดวิธีการในการประเมินความรู้และทักษะของบุคคล ตลอดจนความเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความมั่นใจได้อย่างไรว่า ระเบียบวิธีปฏิบัติ (procedure) ต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้ จะได้มีการดำเนินการอย่างเคร่งครัด ตามที่กำหนดไว้ก่อนการดำเนินการ และในกรณีที่พบว่าอาจจะมีความเสี่ยง หรือความรู้และทักษะของบุคลากรไม่เพียงพอต่อการดำเนินการ มีการแก้ไขเพื่อป้องกันปัญหาในการดำเนินการอย่างไร
- **การควบคุมคุณภาพ (Quality Control; QC)** มีการกำหนดแผนการควบคุม (control plan) จุดควบคุม (control point) และจุดตรวจสอบ (check point) ตลอดจนกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างไร เพื่อให้มั่นใจว่ามีการตรวจสอบและติดตาม (monitoring) กระบวนการ เพื่อการบ่งชี้ความผิดปกติของกระบวนการ และมีการปรับแก้ (adjustment) ให้กระบวนการได้มีการดำเนินการเป็นไปตามที่ได้รับวางแผนไว้แต่แรก
- **การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ (Quality Improvement; QI)** มีการกำหนดวิธีการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ตลอดจนความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสียอย่างต่อเนื่องอย่างไร เพื่อกำหนดปัญหาความบกพร่องของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการบริหารคุณภาพเพื่อดำเนินการเปลี่ยนแปลงให้กระบวนการดังกล่าวมีความสามารถในการบรรลุผลต่อความต้องการเพื่อการลดและกำจัดความบกพร่องที่เกิดขึ้น สำหรับการลดความไม่พึงพอใจ ตลอดจนสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสีย

ตัวอย่างระดับปริญญาตรี

9. ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร และการบริหารคุณภาพ

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ใช้รูปแบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA ซึ่งมีการบริหารจัดการหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่ประกาศใช้และตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ พ.ศ. 2561 ตลอดระยะเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร โดยมีคณะกรรมการพัฒนาและบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน เป็นผู้บริหารหลักสูตรให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด หลักสูตรหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ จึงมีระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารคุณภาพให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

9.1 ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร

9.1.1 การออกแบบหลักสูตร ควบคุม กำกับการจัดทำรายวิชาต่าง ๆ ให้มีเนื้อหาและการปฏิบัติที่ทันสมัย

การออกแบบหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มุ่งเน้นการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชาที่สัมพันธ์กับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรอาศัยข้อมูลที่ได้จากทวิเคราะห์ความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียกับหลักสูตรอย่างรอบด้าน และอาศัยแนวคิดการออกแบบหลักสูตรแบบย้อนกลับ (Backward Curriculum Design) เพื่อนำไปสู่การออกแบบ PLO และ CLO ร่วมกันในคณะกรรมการการพัฒนาหลักสูตรฯ และผ่านกระบวนการปรับปรุงจากข้อมูลการสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อกรอบโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชาจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาวิชาชีพครูทั้งในแต่ละวิชาเฉพาะและวิชาชีพครูจากหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีกระบวนการออกแบบหลักสูตรดังนี้

1. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและวิชาชีพครู เพื่อดำเนินการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรและรายวิชาชีพครูให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 มาตรฐานวิชาชีพครูตามที่คุรุสภาได้กำหนด วิสัยทัศน์ของคณะศึกษาศาสตร์ และพันธกิจของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รวมถึงให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและอนาคต

2. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการวิจัยสถาบัน เพื่อจัดทำรายงานวิจัยสถาบันสำหรับการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ โดยศึกษาข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรฯ อย่างรอบด้าน

3. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ร่วมกันวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ออกแบบและประเมินผลผลิตในหลักสูตรเดิม และนำอ้างอิงข้อมูลจากรายงานวิจัยสถาบัน รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ทั้ง 4 ด้าน คือ (1) ด้านความรู้ (Knowledge) (2) ด้านทักษะ (Skills) (3) ด้านจริยธรรม (Ethics) และ (4) ด้านลักษณะบุคคล (Character) รวมถึงรายละเอียดมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา มาใช้เป็นกรอบแนวคิดสำหรับการพัฒนาและออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร กำหนดรายวิชา เนื้อหาสาระรายวิชา และการปฏิบัติตามวิชาชีพครูในหลักสูตรและแผนการเรียนของแต่ละแขนงวิชา

4. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรประชุมร่วมกันและพิจารณาความสอดคล้องระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ผลลัพธ์ของหลักสูตร มาตรฐานวิชาชีพครูสภา รายวิชาวิชาชีพ รายวิชาเอกเฉพาะ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกลยุทธ์การประเมิน เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปจัดแผนการเรียนสำหรับนิสิตแต่ละแขนงวิชา แต่ละชั้นปีต่อไป

5. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรยกร่างหลักสูตรฉบับปรับปรุงและจัดการวิพากษ์หลักสูตรโดยมีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียพิจารณาและวิพากษ์หลักสูตร ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในแขนงวิชา ซึ่งมีตัวแทนจากสภาวิชาชีพ ผู้ใช้บัณฑิต เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และลักษณะของรายวิชาที่ทันสมัย รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา

6. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรร่วมกันปรับปรุงหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนำหลักสูตรเสนอความเห็นชอบตามลำดับขั้นตอนในคณะกรรมการภายในคณะศึกษาศาสตร์ และคณะกรรมการระดับมหาวิทยาลัย ก่อนนำไปให้ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) รับทราบหลักสูตร

7. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรประชาสัมพันธ์ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรไปยังกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบในรูปแบบต่าง ๆ เช่น คู่มือนิสิต คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ เว็บไซต์คณะ โครงการปฐมนิเทศนิสิตและผู้ปกครอง การประชุมอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร การประชุมสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษา การประชุมอาจารย์ผู้สอนรายวิชาชีพครู การประชุมสัมมนาอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษา

8. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนนำหลักสูตรไปจัดการเรียนการสอนให้แก่ นิสิต ควบคุมกับการประเมินผลจากข้อมูลและหลักฐานการเรียนรู้ออกนิตินิสิต เพื่อดำเนินการกำกับและติดตามการจัดการเรียนการสอนในทุกรายวิชาตามหลักสูตร

9. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนดำเนินการสรุปและรายงานผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรประจำปี เพื่อประกันคุณภาพหลักสูตรและนำผลการประเมินจากนิตินิสิตไปใช้ประกอบการตัดสินใจปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผลผู้เรียนในปีการศึกษาต่อไป

9.1.2 การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มีการวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา โดยมีกรอบการพิจารณาอาจารย์ผู้สอนจากความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครูของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร สำหรับบางวิชาอาจมีผู้สอนมากกว่า 1 ท่าน จึงมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออกแบบการสอนร่วม เพื่อให้ได้แก่นักวิชาการและประสบการณ์จริงที่หลากหลายครอบคลุมจากคณะอาจารย์ผู้สอน นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนและผู้รับผิดชอบรายวิชาต่าง ๆ ต้องมีการประชุมร่วมกันเพื่อจัดทำแผนการสอนแต่ละรายวิชาก่อนเปิดภาคการศึกษา และดำเนินการชี้แจงแผนการจัดการเรียนการสอน เกณฑ์การวัดและการประเมินผลให้นิสิตทราบในวันแรกของการเรียนการสอน อีกทั้งมีระบบการประเมินการสอนของอาจารย์ผู้สอนทั้งในช่วงระหว่างและหลังการจัดการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชา เพื่อนำข้อมูลการประเมินการสอนในรายวิชาต่าง ๆ จากนิตินิสิต มาร่วมกันกำหนดแนวทางการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนในปีการศึกษาถัดไป

9.1.3 การประเมินผู้เรียน การกำกับให้มีการประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลาย

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มีการกำหนดวิธีการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลและหลักฐานการเรียนรู้ออกนิตินิสิตมาใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การประเมินการปฏิบัติการสอนของนิสิตขณะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยใช้การสังเกตและรูบริกการให้คะแนน การประเมินผลงานที่ได้รับมอบหมาย การนำเสนอผลงาน หรือการประเมินจากปฏิบัติการสอนแบบจุลภาคในชั้นเรียน การประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะความเป็นครูและสมรรถนะที่พึงประสงค์ต่าง ๆ ในรูปแบบของการประเมินโดยผู้สอน การประเมินตนเอง หรือเพื่อนประเมินเพื่อนตามความเหมาะสมของงานที่ได้รับมอบหมาย มีการให้ข้อมูลย้อนกลับจากผู้สอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ออกนิตินิสิต

นอกจากนี้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นผู้รับผิดชอบร่วมกันในกระบวนการทวนสอบมาตรฐานตามผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO) และผลสัมฤทธิ์ของนิสิต ดังนี้

- 1) ชี้แจงผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรและวางแผนการพัฒนาบัณฑิตให้บรรลุตามผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละรายวิชาร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
- 2) ออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา และการพัฒนาศักยภาพของนิสิตเป็นรายบุคคลโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 3) กำกับและประเมินกิจกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชาโดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ไม่ใช่ผู้สอนประชุมร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา ร่วมกับการประเมินและตรวจสอบพัฒนาการของนิสิตในระหว่างการเรียนรู้
- 4) ทบทวนและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ของอาจารย์เพื่อพัฒนาศักยภาพของนิสิตให้ดียิ่งขึ้น โดยมีการทวนสอบระดับรายวิชา เช่น การทวนสอบในระดับรายวิชาโดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร การทวนสอบในระดับรายวิชาโดยนิสิตประเมินการเรียนการสอนรายวิชาผ่านเว็บไซต์ และการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการให้คะแนนงานที่มอบหมายให้นิสิตทำและคะแนนที่ได้จากการทดสอบ จากการสอบถามนิสิตหรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ไม่ใช่ผู้สอน
- 5) ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อร่วมกันประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้รายปีจากรายงานผลการทวนสอบและการประเมินตนเองของนิสิต จากนั้นจัดทำแผนการปรับปรุงรายวิชา ผลลัพธ์การเรียนรู้รายวิชา รวมถึงประมวลการสอนเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

9.2 แผนการบริหารคุณภาพ

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาให้นิสิตทุกคนที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรสามารถบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรได้ทุกคน หลักสูตรฯ จึงมีการกำหนดแผนการบริหารคุณภาพในกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการประกันคุณภาพเชิงผลลัพธ์และมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกกระบวนการ ดังตารางต่อไปนี้

กระบวนการจัดการศึกษา	การวางแผนคุณภาพ	ความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยง	จุดควบคุมคุณภาพ
กระบวนการออกแบบหลักสูตรและสาระรายวิชา	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดกลุ่มเป้าหมายของหลักสูตร 2. สืบหาความต้องการของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเลือกสำรวจจากกลุ่มเป้าหมายของหลักสูตร 3. นำความต้องการจากการสำรวจความต้องการของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มากำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs) และตัวชี้วัดผลลัพธ์การเรียนรู้ 4. ออกแบบโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs) 5. กำหนดรายวิชาที่จะสอนตามหมวดต่าง ๆ ในหลักสูตร ให้สอดคล้องกับหน่วยกิตรวมที่กำหนด และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง 	<p>ความเสี่ยง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเปลี่ยนแปลงไป เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลง ทำให้ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรเปลี่ยนแปลง ไม่ตอบสนองความต้องการ ทำให้ผู้เรียนหรือผู้ต้องการใช้บัณฑิตลดลง <p>การบริหารความเสี่ยง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้รับผิดชอบหลักสูตรติดตามการเปลี่ยนแปลงของศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ วิธีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย รวมถึงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำข้อมูลการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการหลักสูตร เพื่อใช้สำหรับการปรับปรุงผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา การจัดการเรียนการสอน และการประเมินให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความต้องการของผู้เรียนและผู้ใช้บัณฑิตให้มากที่สุด โดยอาจเพิ่มวิชาเลือกหรือวิชาบังคับที่เหมาะสมและทันสมัยให้มากขึ้น ทำให้หลักสูตรตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและผู้ใช้บัณฑิตมากขึ้น โดยไม่ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างหลักของหลักสูตร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. หลักสูตรมีการกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักที่ครอบคลุมกับการให้ข้อมูลเพื่อพัฒนาหลักสูตร โดยมีวิธีการคัดเลือกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่รัดกุมและเหมาะสม จึงทำให้หลักสูตรได้ข้อมูลด้านความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตมากำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs) ที่สะท้อนความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากที่สุด และครอบคลุมเกณฑ์มาตรฐานของบัณฑิต 2. หลักสูตรมีการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างรายวิชาและสาระรายวิชาผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา กระบวนการจัดการเรียนรู้และการวัดและการประเมินผลกับผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs) 3. นิสิตได้เรียนรู้ตามลำดับขั้นการเรียนรู้ของอนุกรมวิธานการเรียนรู้ได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการกำกับติดตาม ประเมินผล และสนับสนุนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และผู้เรียนได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด

กระบวนการจัดการศึกษา	การวางแผนคุณภาพ	ความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยง	จุดควบคุมคุณภาพ
		<p>ความเสี่ยง</p> <p>2. หลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิดขั้นสูงและการบูรณาการความรู้ทางทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา ซึ่งนิสิตอาจมีทัศนคติทางลบต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร เช่น การเรียนในหลักสูตรมีภาระงานที่ยากเกินไป มีรายวิชาที่เรียนค่อนข้างยาก และอาจไม่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตบางส่วน</p> <p>การบริหารความเสี่ยง</p> <p>2. จัดทำระบบอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสิทธิภาพ ให้กับนิสิตทุกคน เพื่อให้คำปรึกษาในปัญหาด้านการเรียน วิจัย และการใช้ชีวิตในสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งมอบหมายอาจารย์ผู้สอนให้หาเทคนิค กลยุทธ์ในการเรียนการสอนที่เข้าใจได้ง่าย เน้นการปฏิบัติคู่ไปกับภาคทฤษฎี การส่งเสริมให้นักศึกษามีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth mindset) ในการเรียน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การทำวิจัย ปฏิบัติการในชั้นเรียนให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด</p>	
กระบวนการจัดการเรียนการสอน	<p>1. กำหนดอาจารย์ผู้สอนตามคุณวุฒิ คุณสมบัติ และประสบการณ์สอนให้สอดคล้องกับรายวิชาที่สอน</p> <p>2. มอบหมายอาจารย์ผู้สอนเขียนคำอธิบายรายวิชาและให้กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา (CLOs) โดยให้ตอบสนองต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs)</p> <p>3. มอบหมายอาจารย์ผู้สอนจัดทำประมวลการสอนที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ และกระบวนการเรียนการสอน</p> <p>4. จัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร</p>	<p>ความเสี่ยง</p> <p>1. การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตในปัจจุบันที่ไม่สอดคล้องกับวิธีการสอนแบบเดิม</p> <p>การบริหารความเสี่ยง</p> <p>1. อาจารย์ผู้สอนมีการติดตามและพัฒนาตนเองให้มีความรู้และประสบการณ์การสอนด้วยเทคนิคเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตแต่ละบุคคล</p> <p>ความเสี่ยง</p> <p>2. อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนบางท่านมีความรู้ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการเรียนการสอนที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตตามบริบทของหลักสูตร จึงส่งผลกระทบต่อ การดำเนินการให้สำเร็จตามที่ได้รับมอบหมายในส่วนที่เกี่ยวข้อง</p> <p>การบริหารความเสี่ยง</p> <p>2. ประชาสัมพันธ์ และจัดประชุมเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้</p>	<p>1. สมรรถนะการสอนของอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความเชี่ยวชาญของผู้สอน</p> <p>2. การกำกับติดตามการทำประมวลการสอนให้สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs) ของหลักสูตรและรายวิชา</p> <p>3. การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา และระดับหลักสูตร</p> <p>4. การประเมินความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอน</p> <p>5. จำนวนนิสิตที่สำเร็จการศึกษาตามแผน</p> <p>6. ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน</p>

กระบวนการจัดการศึกษา	การวางแผนคุณภาพ	ความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยง	จุดควบคุมคุณภาพ
กระบวนการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> มอบหมายอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชากำหนดกระบวนการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตาม CLOs ที่กำหนด ประชาสัมพันธ์เพื่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ให้นิสิตทราบผ่านทางช่องทางต่าง ๆ ที่สามารถเข้าถึงได้ ให้นิสิตประเมินรายวิชา ประเมินผู้สอน และประเมินตนเองในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนิสิต 	<p>ความเสี่ยง</p> <p>อาจารย์ผู้สอนเก็บข้อมูลจากการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ได้ไม่ครบถ้วนตาม CLOs ที่กำหนด</p> <p>การบริหารความเสี่ยง</p> <p>อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรดำเนินการกำกับ ติดตาม และประเมินผลโดยใช้การทวนสอบกระบวนการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในระหว่างภาคเรียนอย่างต่อเนื่อง และนำผลการทวนสอบนั้นมาปรับปรุงกระบวนการหรือวิธีการวัดและประเมินให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสอดคล้องกับ CLOs และบริบทการเรียนการสอนในหลักสูตร โดยอาจดำเนินการเป็นวาระพิเศษโดยมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ</p>	<ol style="list-style-type: none"> สมรรถนะการประเมินของอาจารย์ มีการกำกับติดตามการออกแบบการประเมินผลผู้เรียนให้สอดคล้องกับ PLOs ของหลักสูตรและรายวิชา การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาและระดับหลักสูตร การประเมินความพึงพอใจของนิสิตต่อรูปแบบการประเมินผลในรายวิชา การตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า จำนวนนิสิตที่สำเร็จการศึกษาตามแผน ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการประเมินการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียน
กระบวนการบริหารและพัฒนาอาจารย์	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดจำนวนอาจารย์เพื่อรับผิดชอบสอนในแต่ละรายวิชา มีกระบวนการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนตามคุณวุฒิ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ กำหนดให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการเรียนการสอน การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู 	<p>ความเสี่ยง</p> <p>จำนวนอาจารย์ในแต่ละแขนงวิชาที่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษามีโอกาสที่จะดูแลนิสิตได้ไม่ทั่วถึง เนื่องจากมีจำนวนนิสิตเพิ่มขึ้นทุกปี และมีอาจารย์บางส่วนที่จะเกษียณอายุการทำงาน</p> <p>การบริหารความเสี่ยง</p> <p>อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรร่วมกันวางแผนอัตรากำลังและจัดทำแผนการบริหารภาระงานของอาจารย์ที่ต้องรับผิดชอบนิสิตให้เหมาะสม</p>	<ol style="list-style-type: none"> สมรรถนะของอาจารย์ผู้สอน ผลการประเมินการสอน
กระบวนการบริหารทรัพยากรการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> จัดให้มีทรัพยากรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่จำเป็นในการเรียนรู้ให้แก่อาจารย์ นิสิต และเจ้าหน้าที่ โดยวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรของหลักสูตร สำรวจความต้องการและจัดหาทรัพยากรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้เพิ่มเติมแก่อาจารย์ นิสิต และบุคลากรของหลักสูตร 	<p>ความเสี่ยง</p> <p>การจัดสรรงบประมาณประจำปีในการจัดหาทรัพยากรการเรียนรู้และเทคโนโลยีทางการศึกษาไม่เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากทรัพยากรการเรียนรู้และเทคโนโลยีทางการศึกษาบางประเภทมีมูลค่าสูง และการจัดหาทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษาดังกล่าวไม่สอดคล้องกับระยะเวลาที่จำเป็นต้องใช้สำหรับการเรียนการสอนและการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา</p>	<ol style="list-style-type: none"> แผนงบประมาณสำหรับสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ผลการประเมินความพึงพอใจต่อทรัพยากรการเรียนรู้ของผู้เรียน อาจารย์ ศิษย์เก่า ผลการสำรวจความต้องการ ความเพียงพอความพร้อมใช้งานของทรัพยากรการเรียนรู้

กระบวนการจัดการศึกษา	การวางแผนคุณภาพ	ความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยง	จุดควบคุมคุณภาพ
กระบวนการบริหารทรัพยากรการเรียนรู้ (ต่อ)		การบริหารความเสี่ยง จัดทำแผนงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ และจัดหาทรัพยากรการเรียนรู้และเทคโนโลยีทางการศึกษาตามความจำเป็นก่อนหลังอย่างเหมาะสม ตลอดจนบริหารจัดการทรัพยากรการเรียนรู้และเทคโนโลยีทางการศึกษาเดิมที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	

ภาคผนวก

ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา

รหัสวิชาและชื่อวิชา	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLO)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO)					
		PLO1	PLO2	PLO3	PLO4	...	PLO6
วิชาเฉพาะเลือก/วิชาเอกเลือก							
01XXXXXX	1. .... 2. .... 3.	...					
01XXXXXX	1. .... 2. .... 3.	...					
...	...	...					

--ให้ระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาในหลักสูตร (วิชาเฉพาะเลือก/วิชาเอกเลือก) โดยเชื่อมโยงผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา ไปสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร เมื่อนิสิตสำเร็จการศึกษาระบุผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับหลักสูตร--

ตัวอย่างหลักสูตรระดับปริญญาตรี

ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา

รหัสวิชาและชื่อวิชา	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLO)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO)					
		PLO1	PLO2	PLO3	PLO4	...	PLO6
วิชาเฉพาะเลือก							
01306461 วนวัฒนเขตเมือง	1. สามารถอธิบายและวิเคราะห์ถึงความสำคัญของต้นไม้ในเขตเมือง 2. สามารถจำแนกและเลือกชนิดไม้ที่เหมาะสมต่อการเพิ่มและออกแบบพื้นที่สีเขียวในเมือง 3. สามารถอธิบาย และเลือกเทคนิคการปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้ในเมืองได้อย่างเหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเมือง 4. สามารถปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อนร่วมกลุ่มที่หลากหลาย รวมถึงวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง	✓					
...	...	...					
01241494 แนวคิดเชิงวิพากษ์และการออกแบบงานวิจัยทางภูมิสถาปัตยกรรม	1. สามารถวิพากษ์งานภูมิสถาปัตยกรรมได้ 2. สามารถออกแบบงานวิจัยทางภูมิสถาปัตยกรรมได้ 3. สามารถอภิปราย แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับงานทางภูมิสถาปัตยกรรม 4. ให้ความเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	✓					
01XXXXXX	1. .... 2. .... 3.	✓			✓		
01XXXXXX	1. .... 2.		✓		✓		
...	...	...					
...	...	...					

ตัวอย่างหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

ตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา

รหัสวิชาและชื่อวิชา	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLO)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO)					
		PLO1	PLO2	PLO3	PLO4	...	PLO6
วิชาเอกเลือก							
01386531 ดนตรีปฏิบัติขั้นสูง I	1. สามารถวิเคราะห์หลักวิธีการ และทฤษฎีของการปฏิบัติเครื่องดนตรีได้ 2. สามารถปฏิบัติเครื่องดนตรีในบทเพลงขั้นสูงได้			✓			
01XXXXXX	1. .... 2. .... 3.		✓		✓		
...	...	...					
01386559 การสอนเปียโนขั้นสูง	1. สามารถถ่ายทอดความรู้ในการสอนเปียโนขั้นสูงได้ 2. สามารถวิเคราะห์ห้วงค์ความรู้ตามหลักทฤษฎี และออกแบบการสอนรายบุคคลได้			✓			
01XXXXXX	1. .... 2.		✓		✓		
...	...	...					
...	...	...					

หมายเหตุ กรณีหลักสูตรมีรายวิชาเอกบังคับจำนวนไม่มาก หลักสูตรสามารถนำตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (วิชาเอกเลือก) ไปต่อท้ายตารางแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (วิชาเอกบังคับ)

บรรณานุกรมผลงานทางวิชาการ

- อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องระบุ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และ อาจารย์ประจำหลักสูตร
  - อาจารย์ประจำหลักสูตร ให้ระบุ อาจารย์ประจำหลักสูตร เพียงอย่างเดียว โดยให้เว้นว่าง อาจารย์ผู้สอน
  - ตรวจสอบการระบุ ให้ตรงประเภท ตรวจสอบชื่อ-นามสกุล ปีที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท/ปริญญาเอก
- จำนวนผลงานทางวิชาการ ชื่อเรื่อง ปีที่ระบุให้ตรงกับเล่มหลักสูตร ให้สอดคล้องกันระหว่างในตารางหัวข้อ 5.1.3
ในเล่มหลักสูตรและแบบฟอร์มบรรณานุกรม

1) วารสาร (Journal) ฉบับตีพิมพ์

ชื่อผู้แต่ง. ปีที่ตีพิมพ์. ชื่อเรื่อง. ชื่อวารสาร. ปีที่ (ฉบับที่): เลขหน้า/จำนวนหน้า (ชื่อฐานข้อมูล: กลุ่มที่ (ถ้ามี))

2) วารสาร (Journal) ฉบับออนไลน์/วารสารออนไลน์ที่ออกล่วงหน้า (มีเลข Article number และ/หรือเลข DOI)

ชื่อผู้แต่ง. ปีที่ตีพิมพ์. ชื่อเรื่อง. ชื่อวารสาร. ปีที่ (ฉบับที่) (ถ้ามี): Article Number. (ถ้ามี): เลขหน้า/
จำนวนหน้า. DOI (ถ้ามี). (ชื่อฐานข้อมูล: กลุ่มที่ (ถ้ามี))

3) รายงานการประชุมวิชาการ (Proceeding)

ชื่อผู้แต่ง. ปีที่ตีพิมพ์. ชื่อเรื่อง, เลขหน้า. ใน ชื่อการประชุม. ครั้งที่ (ถ้ามี). สถานที่จัดประชุม.
วันที่จัดงานประชุม. (ชื่อสมาคม)

4) การระบุฐานข้อมูล และ Peer reviewer

- กรณีเผยแพร่ก่อน วันที่ 8 มกราคม 2565 ระบุได้ดังนี้ TCI: กลุ่มที่ 1 หรือ TCI: กลุ่มที่ 2
- กรณีเผยแพร่หลัง วันที่ 8 มกราคม 2565 ระบุได้ดังนี้ TCI: กลุ่มที่ 1 : Peer reviewer 3 คน
หรือ TCI: กลุ่มที่ 2 : Peer reviewer 3 คน (วารสารจัดต่อเนื่อง 3 ปี : Peer reviewer 3 คน)

ตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรม

บรรณานุกรมผลงานทางวิชาการ

- อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร   อาจารย์ประจำหลักสูตร
- อาจารย์ผู้สอน   อาจารย์พิเศษ

ชื่อ-นามสกุล รองศาสตราจารย์ชลาธิป สมานิติโต

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก พ.ศ. 2544

บรรณานุกรม	ระดับคุณภาพผลงาน	ค่าน้ำหนัก
1) ผลงานแต่งหรือเรียบเรียง ตำรา หนังสือหรือบทความทางวิชาการ ไม่มี		
2) ผลงานวิจัย 1. รัตติกาล จตุพรเทียนชัย, ชลาธิป สมานิติโต, และ อรพรรณ บุตรกตัญญู. 2565. ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การคิดเชิงคำนวณที่มีต่อความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนระดับปฐมวัย. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย. 6(2): 366-380. (TCI กลุ่มที่ 1: Peer Reviewer 3 คน)	N	0.8
2. ชนาภา ทรัพย์เจริญ, ปิยะนันท์ หิรัญย์ชโลทร, และ ชลาธิป สมานิติโต. 2565. การใช้ชุดการเรียนรู้ "หนูน้อย ฉลาดรู้ ฉลาดใช้" เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ในเด็กปฐมวัย. สักทอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 28 (4): 176-193. (TCI กลุ่มที่ 1: Peer Reviewer 3 คน)	N	0.8
3. เน็ตทรียา ชาวทะเล, ปิยะนันท์ หิรัญย์ชโลทร, และ ชลาธิป สมานิติโต. 2565. ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 22(1): 136-149. (TCI กลุ่มที่ 2: Peer Reviewer 3 คน)	J	0.6
4. ภาวิดา บุญช่วย, อรพรรณ บุตรกตัญญู, และ ชลาธิป สมานิติโต. 2565. การพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยจัดกิจกรรมการเล่นวัสดุสร้างสรรค์ประกอบวรรณกรรม. วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 5(15): 178-189. (TCI กลุ่มที่ 2: Peer Reviewer 3 คน)	J	0.6
5. พัฒนารี เพชรเครือ, ชลาธิป สมานิติโต, และ อรพรรณ บุตรกตัญญู, 2566. ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมภูมิศิลป์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนบ้านตลิ่งชัน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. 34(4): 105-120. (TCI กลุ่มที่ 1: Peer Reviewer 3 คน)	N	0.8
3) ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่นๆ ไม่มี		
4) ผลงานทางวิชาการรับใช้สังคม ไม่มี		

ภาคผนวก

คู่มือแนะนำการจัดทำหลักสูตรใหม่/

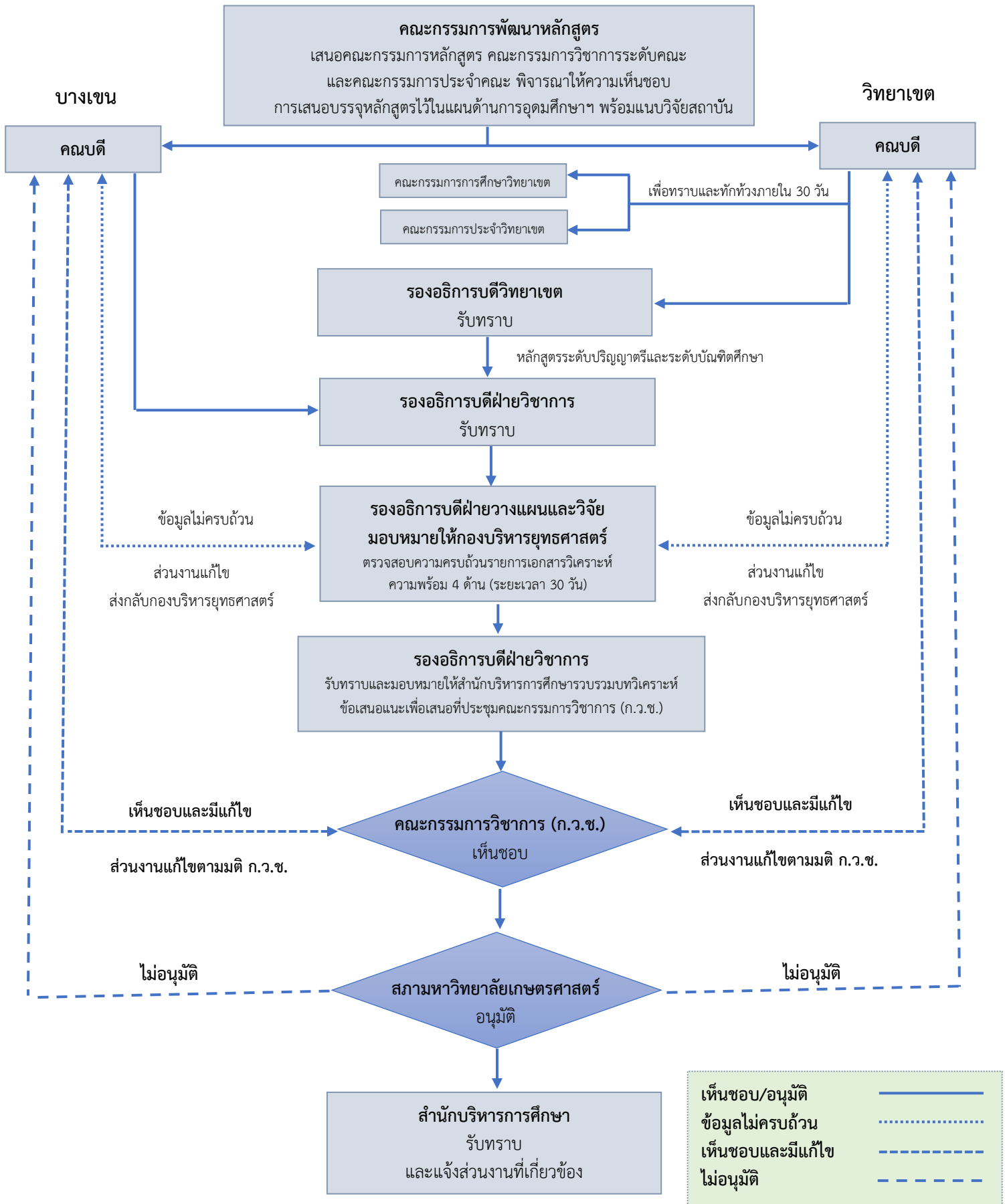
หลักสูตรปรับปรุง

ขอมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขั้นตอนการดำเนินงาน
ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

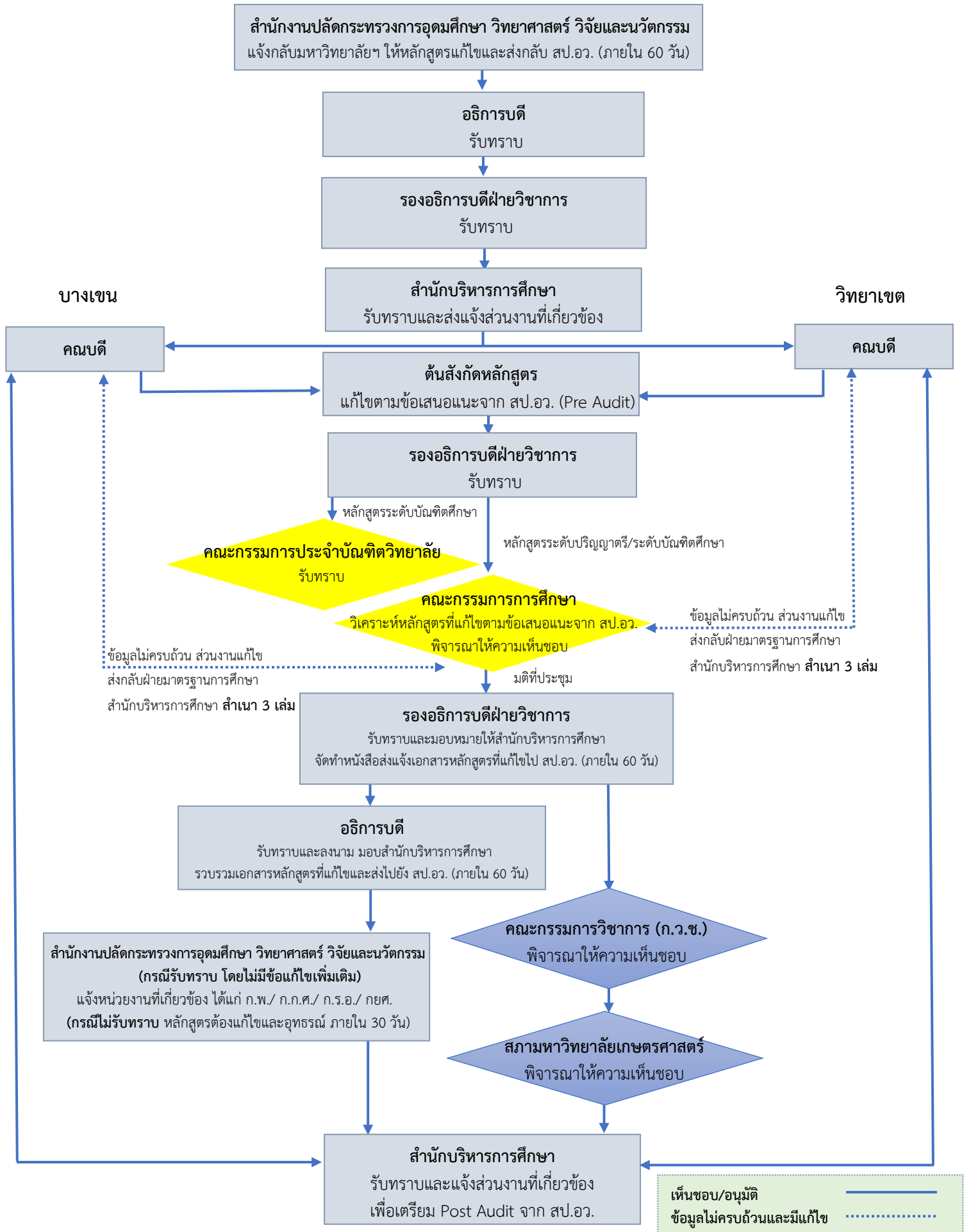
แผนภาพขั้นตอนการเสนอขอบรรจุหลักสูตรใหม่เข้าสู่แผนด้านการอุดมศึกษา
เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564-2570

หมายเหตุ : ต้นสังกัดหลักสูตรต้องแนบเอกสารวิจัยสถาบันเพื่อประกอบการพิจารณา กรณีคณะกรรมการวิชาการ (ก.ว.ช.) มีมติเห็นชอบและมีแก้ไข
ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกองบริหารยุทธศาสตร์ ต้องส่งกลับกองบริหารยุทธศาสตร์ ดำเนินการวิเคราะห์ตามมติคณะกรรมการวิชาการ (ก.ว.ช.)

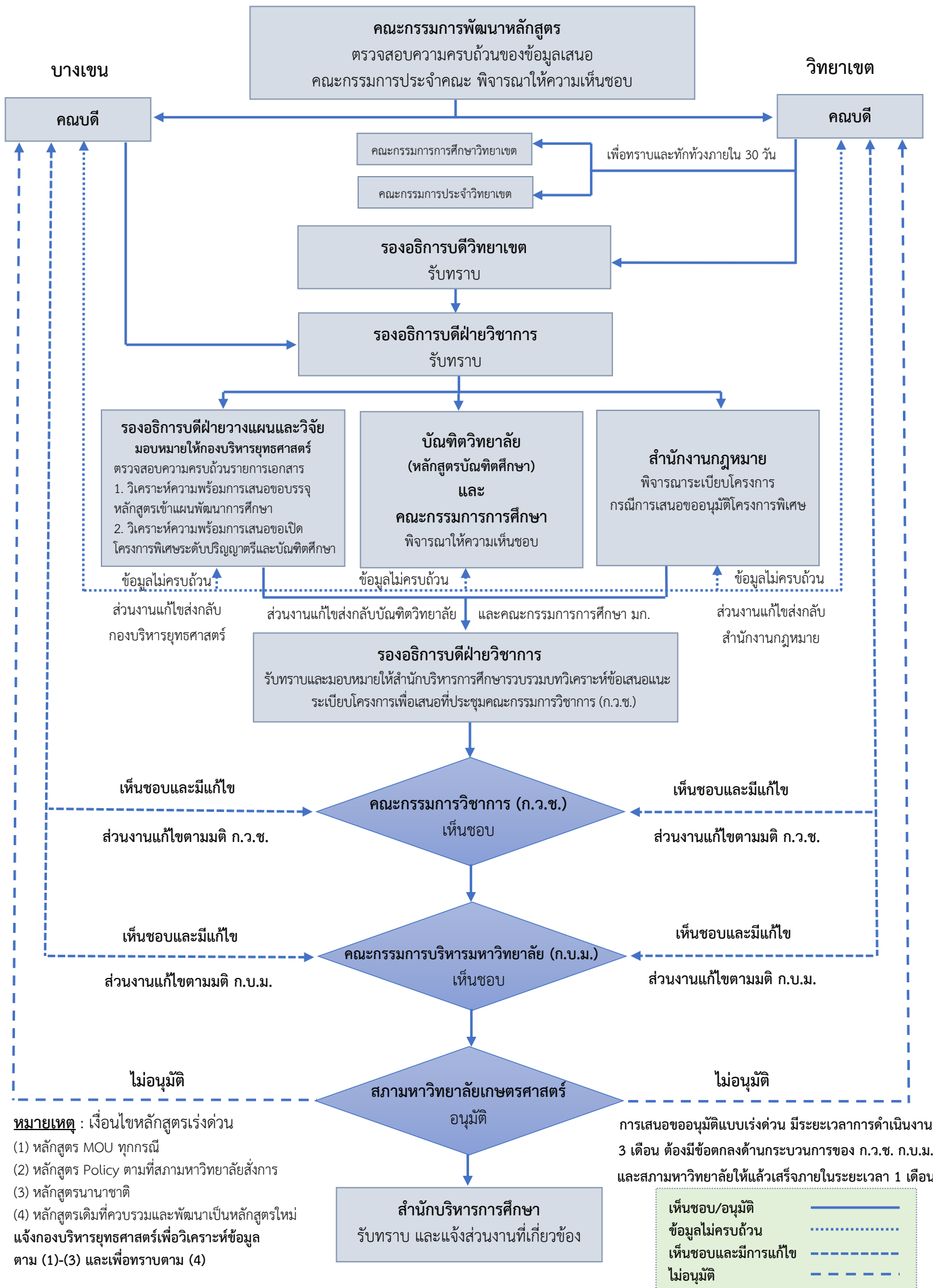

กรณีสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ตรวจสอบหลักสูตรฯ มีข้อเสนอแนะให้แก่ไขหลักสูตรและส่งกลับ สป.อว. (ภายใน 60 วัน)

หมายเหตุ : ต้นสังกัดหลักสูตรต้องแนบเอกสารวิจัยสถาบันเพื่อประกอบการพิจารณาในคณะกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรฯ ตามประกาศมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ฯ ลงวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2566
ภาคผนวก คู่มือแนะนำการจัดทำหลักสูตรใหม่/หลักสูตรปรับปรุงของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 7)

แผนภาพขั้นตอนการเสนอขออนุมัติแบบเร่งด่วน (FAST TRACK)

หมายเหตุ : เจ็อนไขหลักสูตรเร่งด่วน
 (1) หลักสูตร MOU ทุกกรณี
 (2) หลักสูตร Policy ตามที่สภามหาวิทยาลัยสั่งการ
 (3) หลักสูตรนานาชาติ
 (4) หลักสูตรเดิมที่ควรรวมและพัฒนาเป็นหลักสูตรใหม่
 แจ้งกองบริหารยุทธศาสตร์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตาม (1)-(3) และเพื่อทราบตาม (4)

การเสนอขออนุมัติแบบเร่งด่วน มีระยะเวลาการดำเนินงาน 3 เดือน ต้องมีข้อตกลงด้านกระบวนการของ ก.ว.ช. ก.บ.ม. และสภามหาวิทยาลัยให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 1 เดือน

เห็นชอบ/อนุมัติ	—————
ข้อมูลไม่ครบถ้วน	.....
เห็นชอบและมีแก้ไข	- - - - -
ไม่อนุมัติ	- - - - -

ขั้นตอนและการกำกับระยะเวลาการขออนุมัติหลักสูตรเพื่อให้ กยศ. และ ก.ค.ศ. หรือสภาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ในการรับรองคุณวุฒิและวุฒิการศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(ผ่านความเห็นชอบตามมติที่ประชุมคณะกรรมการวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ก.ว.ช.) ในการประชุมครั้งที่ 10/2564 เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2564
และที่ประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ก.บ.ม.) ในการประชุมครั้งที่ 10/2564 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2564)

ลำดับ	ขั้นตอน	ระยะเวลาเสร็จสิ้น	ผู้รับผิดชอบ
1	การอนุมัติหลักสูตรจากสภามหาวิทยาลัยฯ	ภายในเดือนธันวาคมของแต่ละปี	คณะ / วิทยาลัย / วิทยาเขต
2	การกรอกข้อมูลหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยฯ ลงในระบบ CHECO พร้อมแนบเอกสารที่เกี่ยวข้อง	หลังจากได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยฯ ภายใน 30 วัน * กรณีมีแก้ไข ขอให้ดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร คณะ / วิทยาลัย / วิทยาเขต
3	การตรวจสอบและกดยืนยันหลักสูตรในระบบ CHECO	ภายใน 30 วัน หลังจากคณะ / วิทยาลัย / วิทยาเขต ได้นำข้อมูลหลักสูตรเข้าระบบ CHECO แล้ว	ฝ่ายมาตรฐานการศึกษา สบศ.
4	การส่งข้อมูลและติดตามผลหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติในการกู้ยืมเพื่อการศึกษาจาก กยศ. / กรอ.		กองกิจการนิสิต / กองบริหารกิจการนิสิตประจำวิทยาเขต
5	การส่งข้อมูลหลักสูตรที่ได้รับการอนุมัติหลักสูตรจากสภามหาวิทยาลัยฯ และติดตามผลการรับรองคุณวุฒิหลักสูตรจากคุรุสภาและสภาวิชาชีพ		คณะหรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
6	การติดตามผลจาก ก.ค.ศ. / คุรุสภา / สภาวิชาชีพต่างๆ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรับรองคุณวุฒิ		คณะ/ วิทยาลัย / วิทยาเขต
7	การรวบรวมสรุป / ประชาสัมพันธ์ / เผยแพร่และแจ้งข้อมูลหลักสูตรที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิหรือวุฒิการศึกษา ภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย	เมื่อได้รับแจ้งจากหน่วยงานที่รับรองคุณวุฒิหรือวุฒิการศึกษา ต้องทำการประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ให้ส่วนงานภายในรับทราบภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 เดือน	คณะ/ วิทยาลัย / วิทยาเขต

ทั้งนี้ หลักสูตรต้องผ่านการรับทราบจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) ภายในเดือนเมษายนของทุกปี ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ ขอให้คณะหรือภาควิชาเป็นผู้จัดสรรทุนสนับสนุนหรือเยียวยาช่วยเหลือกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการกู้ยืมจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

ประกาศ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เรื่อง ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐาน

คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. 2565

ประกาศมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เรื่อง ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๕

ตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณวุฒิแต่ละระดับ ต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตรสถาบันอุดมศึกษา วิชาชีพ ประเทศชาติ และบริบทโลก ประกอบด้วยอย่างน้อย ๔ ด้าน ได้แก่

๑) ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้าหรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ หรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคม และพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

๒) ทักษะ (Skills) หมายถึง ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกฝนปฏิบัติให้เกิดความแคล่วคล่อง ว่องไว และชำนาญ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการ พัฒนาดิน และพัฒนาสังคมสำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

๓) จริยธรรม (Ethics) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม ศีลธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตน ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

๔) ลักษณะบุคคล (Character) หมายถึง บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และค่านิยมที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะศาสตร์ วิชาชีพ และสถาบัน โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้ และการฝึกประสบการณ์จากหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาต้องแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในการผลิตบัณฑิตให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร โดยออกแบบและพัฒนาระบบและกลไก หรือวิธีการ พร้อมหลักฐานเชิงประจักษ์ สำหรับการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตรการศึกษา

เพื่อให้บริหารจัดการหลักสูตรเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมาตรฐานผลการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สอดคล้องตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละด้านตามคุณวุฒิแต่ละระดับเป็นไปตามเอกสารแนบท้ายประกาศฉบับนี้ และมีผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายกฤษฎพงษ์ กิริติกร)

นายกสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2565

(มติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุม ครั้งที่ 9/2565 วันจันทร์ที่ 26 กันยายน พ.ศ.2565)

ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565	ระดับปริญญาโท พ.ศ. 2565	ระดับปริญญาเอก พ.ศ. 2565
จริยธรรม (Ethics) 1. นิสิตสามารถแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ทางวิชาการ 2. นิสิตสามารถแสดงออกถึงการเคารพกฎระเบียบและค่านิยมอันดีงามของสังคม และจรรยาบรรณวิชาการหรือวิชาชีพ	จริยธรรม (Ethics) 1. นิสิตสามารถแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ทางวิชาการ 2. นิสิตสามารถแสดงออกถึงการเคารพกฎระเบียบและค่านิยมอันดีงามของสังคม และจรรยาบรรณวิชาการหรือวิชาชีพ	จริยธรรม (Ethics) 1. นิสิตสามารถแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ทางวิชาการ 2. นิสิตสามารถแสดงออกถึงการเคารพกฎระเบียบและค่านิยมอันดีงามของสังคม และจรรยาบรรณวิชาการหรือวิชาชีพ
ความรู้ (Knowledge) 1. นิสิตสามารถวิเคราะห์และแก้ปัญหาโดยใช้ความรู้เฉพาะสาขาวิชาได้	ความรู้ (Knowledge) 1. นิสิตสามารถประมวลแนวคิด ทฤษฎี และงานวิชาการที่เกี่ยวข้องเพื่อออกแบบและพัฒนางานวิจัย 2. นิสิตสามารถต่อยอดงานวิจัยเพื่อการปรับปรุงหรือพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง	ความรู้ (Knowledge) 1. นิสิตสามารถสร้างแนวคิด ทฤษฎี หรือสาระความรู้ใหม่ ที่นำไปสู่การแก้ปัญหาแบบองค์รวมซึ่งเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชา 2. นิสิตสามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้ในบริบทอื่นได้
ทักษะ (Skills) 1. นิสิตสามารถแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการในสาขาวิชา 2. นิสิตสามารถสื่อสารองค์ความรู้กับบุคคลที่หลากหลายได้ 3. นิสิตสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการแสวงหาข้อมูลและนำเสนอได้	ทักษะ (Skills) 1. นิสิตสามารถวิพากษ์งานวิจัยและเสนอกรอบแนวคิดในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างมีวิจารณญาณในทางสร้างสรรค์ 2. นิสิตสามารถใช้เครื่องมือในการทำวิจัยในสาขาวิชาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ถูกต้อง 3. นิสิตสามารถสื่อสารองค์ความรู้กับบุคคลที่หลากหลายได้ 4. นิสิตสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการแสวงหาและประมวลข้อมูลเพื่อนำเสนอได้	ทักษะ (Skills) 1. นิสิตสามารถวิพากษ์งานวิจัยและเสนอกรอบแนวคิดในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างมีวิจารณญาณในทางสร้างสรรค์ 2. นิสิตสามารถใช้เครื่องมือในการทำวิจัยในสาขาวิชาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ถูกต้อง 3. สามารถสังเคราะห์และบูรณาการองค์ความรู้เชิงวิชาการหรือวิชาชีพ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ 4. นิสิตสามารถสื่อสารองค์ความรู้กับบุคคลที่หลากหลายได้ 5. นิสิตสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการแสวงหาและประมวลข้อมูลเพื่อนำเสนอได้
ลักษณะบุคคล (Character) 1. นิสิตแสดงออกถึงความมุ่งมั่น ตั้งใจ สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ สร้างสรรค์ และสามัคคี (IDKU) ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2. นิสิตแสดงออกถึงการมีภาวะผู้นำ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตระหนักรู้ทางสังคม และวัฒนธรรม (Social Awareness) 3. สามารถเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้ 4. นิสิตแสดงออกถึงแนวคิดของการเป็นผู้ประกอบการ ในด้านการเห็นคุณค่าของการใช้ทรัพยากร กล้าตัดสินใจ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	ลักษณะบุคคล (Character) 1. นิสิตแสดงออกถึงความมุ่งมั่น ตั้งใจ สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ สร้างสรรค์ และสามัคคี (IDKU) ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2. นิสิตแสดงออกถึงการมีภาวะผู้นำ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตระหนักรู้ทางสังคม และวัฒนธรรม (Social Awareness) 3. สามารถเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้ 4. นิสิตสามารถแสดงออกถึงกระบวนการคิดตามแนวทางการวิจัย	ลักษณะบุคคล (Character) 1. นิสิตแสดงออกถึงความมุ่งมั่น ตั้งใจ สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ สร้างสรรค์ และสามัคคี (IDKU) ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2. นิสิตแสดงออกถึงการมีภาวะผู้นำ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตระหนักรู้ทางสังคม และวัฒนธรรม (Social Awareness) 3. สามารถเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้ 4. นิสิตสามารถมองเห็นปัญหา และแก้ไขปัญหาโดยใช้กระบวนการวิจัยได้ด้วยตนเอง

ประกาศ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เรื่อง แนวปฏิบัติในการบรรจุหลักสูตรใหม่
ไว้ในแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิต
และพัฒนากำลังคนของประเทศ
การเปิดหลักสูตรใหม่ การปรับปรุงหลักสูตร
และการปิดหลักสูตร
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประกาศมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เรื่อง แนวปฏิบัติในการบรรจุหลักสูตรใหม่ไว้ในแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ
การเปิดหลักสูตรใหม่ การปรับปรุงหลักสูตรและการปิดหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อให้การบรรจุหลักสูตรใหม่ไว้ในแผนฯ การเปิดหลักสูตรใหม่ การปรับปรุงหลักสูตรและการปิดหลักสูตร
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ จึงได้กำหนดแนวปฏิบัติในการพิจารณาและกลั่นกรองหลักสูตรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังนี้

การดำเนินการบรรจุหลักสูตรใหม่ไว้ในแผนฯ การเปิดหลักสูตรใหม่ การปรับปรุงหลักสูตรและการปิดหลักสูตร

๑. คณะ วิทยาลัย วิทยาเขต ที่ประสงค์จะบรรจุหลักสูตรใหม่ไว้ในแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและ
พัฒนากำลังคนของประเทศ และเปิดหลักสูตรใหม่ ต้องคำนึงถึงประเด็น ดังต่อไปนี้

๑.๑ ผลการวิจัยสถาบันที่แสดงถึงความต้องการกำลังคนของประเทศในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน
ความสามารถในการแข่งขันของหลักสูตร ความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ
ความคาดหวังของผู้เรียน

๑.๒ ความพร้อมของอาจารย์ ด้านคุณวุฒิการศึกษา ผลงานวิชาการและตำแหน่งทางวิชาการของ
อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตร

๑.๓ สัดส่วนภาระงานสอนของอาจารย์ต่อนิสิตเต็มเวลา (FTES) และความสามารถในการรองรับ
วิชาพื้นฐานของคณะ วิทยาลัย ที่เกี่ยวข้อง

๑.๔ อาคารสถานที่ และปัจจัยเกื้อหนุน

๒. การบรรจุหลักสูตรไว้ในแผนฯ การเปิดหลักสูตรใหม่ และการปรับปรุงหลักสูตร คณะ วิทยาลัย
วิทยาเขต ต้องเสนอรายงานการวิจัยสถาบันให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และผลลัพธ์การ
เรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยคำนึงถึงความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้
ส่วนเสีย นโยบายและยุทธศาสตร์และการพัฒนากำลังคนของประเทศ พันธกิจและยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ ความเสี่ยงและผลกระทบจากภายนอก มาตรฐานสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง หรือมาตรฐานระดับนานาชาติ
ดังมีรายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายประกาศ

๓. คณะ วิทยาลัย วิทยาเขต ต้องกำกับ ติดตามการเปิดและปรับปรุงหลักสูตร ให้เป็นไปตามแผน
ที่กำหนด โดยต้องได้รับการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยฯ ภายในเดือนธันวาคม ก่อนการเปิดสอนในปีการศึกษาถัดไป
ทั้งนี้ หลักสูตรต้องผ่านการรับทราบจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
(สป.อว.) ภายในเดือนเมษายนของปีที่เปิดสอน

ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่กำหนดจนเป็นเหตุให้นิสิตไม่สามารถกู้ยืมจาก
กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ได้ ขอให้คณะหรือภาควิชาเป็นผู้จัดสรรทุนสนับสนุนหรือเยียวยาช่วยเหลือนิสิต

๔. หลักสูตรที่มีจำนวนนิสิตรับเข้าศึกษาน้อยลงอย่างต่อเนื่องในช่วง ๓ ปีซ้อนหลัง จนส่งผลกระทบต่อ
การบริหารจัดการหลักสูตร หรือในกรณีหลักสูตรใหม่ที่ไม่ได้มีผู้สมัครเรียนติดต่อกัน ๒ ปี ให้คณะ วิทยาลัย วิทยาเขต
ดำเนินการเสนอแผนปรับปรุง ควบรวมหรือปิดหลักสูตร

ระบบและกลไกการเปิดหลักสูตรใหม่ การปรับปรุงหลักสูตรและการปิดหลักสูตร

๑. สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทำหน้าที่พิจารณาเสนอแนะการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาทางวิชาการของมหาวิทยาลัยต่ออธิการบดี กำหนดและกำกับดูแลคุณภาพและมาตรฐานวิชาการของมหาวิทยาลัย เสนอแนะต่อสภามหาวิทยาลัยในการอนุมัติหลักสูตรการศึกษา และการเปิดสอน รวมทั้งปรับปรุง การยุบรวม การยกเลิกหลักสูตรการศึกษาและเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. มหาวิทยาลัย โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๒.๑ พิจารณาการเปิดหลักสูตรใหม่ การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ ฉบับปัจจุบัน และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

๒.๒ กำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตร กลไกและมาตรการในการกำกับดูแลหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและระเบียบการศึกษาทุกระดับ ในทุกวิทยาเขต รวมทั้งประสานงานกับวิทยาเขต คณะ วิทยาลัย ภาควิชา และคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ในด้านการจัดทำหลักสูตรและกลั่นกรองให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับอุดมศึกษาของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงศึกษาธิการ และข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

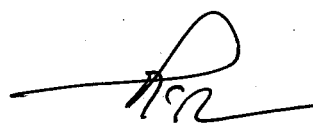
๒.๓ วิเคราะห์หลักสูตรในประเด็นทางวิชาการ โดยอาจแต่งตั้งคณะทำงาน ซึ่งประกอบด้วยกรรมการการศึกษาที่อยู่ในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวนอย่างน้อย ๒ คน และคณะกรรมการการศึกษาที่มาจากต้นสังกัดหลักสูตร จำนวน ๑ คน โดยมีบุคลากรจากสำนักบริหารการศึกษา ทำหน้าที่เป็นเลขานุการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

๓. มหาวิทยาลัย แต่งตั้งคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย โดยมีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ว่าด้วยคณะกรรมการประจำส่วนงาน ฉบับที่ใช้ปัจจุบัน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเปิด/ปรับปรุง/ปิดหลักสูตร/รายวิชา ในระดับบัณฑิตศึกษา

๔. ในการบริหารคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร โดยให้มีหน้าที่ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร ให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย และข้อกำหนดของคณะกรรมการวิชาการ วางนโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดควบคุม กำกับ ติดตาม การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร เพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร ต่อคณะกรรมการวิชาการ อย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายจรงค์ วัชรินทร์รัตน์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขั้นตอนการจัดทำรายงานการวิจัยสถาบันการบรรจุหลักสูตรไว้ในแผนฯ /การเปิดหลักสูตรใหม่/
การปรับปรุงหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา
และผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

*****

1) จำแนกและกำหนดลำดับความสำคัญของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ของหลักสูตรแต่ละกลุ่ม
(ประเทศ สังคม มหาวิทยาลัย ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิ
ศิษย์เก่า อาจารย์ผู้สอน นิสิต องค์กรวิชาชีพ (ถ้ามี))

2) อธิบายวิธีการที่ได้มาซึ่งความต้องการและความคาดหวัง
ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่ม

3) วิเคราะห์ความต้องการและความคาดหวัง
ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยเน้นสมรรถนะที่บัณฑิต
ควรมีเมื่อสำเร็จการศึกษา

3.1) วิเคราะห์ความต้องการ
กำลังคนของประเทศหรือ
นานาชาติโดยคำนึงถึง
ยุทธศาสตร์ชาติ แผนด้านการ
อุดมศึกษา แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมที่
เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

3.2) วิเคราะห์ความเสี่ยงและ
ผลกระทบจากภายนอกที่มีต่อ
หลักสูตร เช่น คู่แข่งในการ
ผลิตบัณฑิต การเป็นที่ยอมรับ
ของสังคม จำนวนผู้เรียน
สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ
และสังคม เป็นต้น

3.3) วิเคราะห์ความ
เชื่อมโยงกับ วิสัยทัศน์
พันธกิจ ปรัชญาของ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.4) วิเคราะห์และสรุป
ข้อมูลความต้องการและ
ความคาดหวังที่สำคัญของ
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ
หลักสูตรแต่ละกลุ่ม

3.5) **กรณีหลักสูตรปรับปรุง**
ขอให้วิเคราะห์ในประเด็น
เพิ่มเติมดังต่อไปนี้
1. ผลการดำเนินงานของ
หลักสูตรที่ผ่านมา (อัตราการ
สำเร็จการศึกษา ระยะเวลา
เฉลี่ยในการสำเร็จการศึกษา
อัตราการได้งานทำ)
2. ความพึงพอใจของผู้ใช้
บัณฑิตและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
3. ข้อร้องเรียนต่าง ๆ (ถ้ามี)
4. ผลการประเมินคุณภาพ
ภายนอกระดับหลักสูตร (ถ้ามี)

4) กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO)
ที่ครอบคลุมมาตรฐานคุณวุฒิ 4 ด้าน ตามที่กระทรวง อว. กำหนด

5) วิเคราะห์ความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่ผลักดันผู้เรียนให้
บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ ดังนี้
5.1 ความพร้อมและศักยภาพของอาจารย์ เช่น คุณสมบัติน
ของอาจารย์ที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
ความเชี่ยวชาญของอาจารย์ ภาระงานปัจจุบัน (FTES)
5.2 ความพร้อมด้านทรัพยากรการเรียนรู้
5.3 ความพร้อมด้านระบบการให้บริการผู้เรียน
5.4 ความพร้อมของคณะ/หน่วยงานอื่นที่ให้บริการจัดการ
เรียนการสอนในหลักสูตร (รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาบริการ ฝึกงาน
สหกิจศึกษา เป็นต้น)

ฯลฯ

ประกาศคณะกรรมการ
มาตรฐานการอุดมศึกษา
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๑ แห่งกฎกระทรวงมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๕ (นัดพิเศษ) เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงมีมติออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

๑. ประกาศนี้ เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕”

๒. ให้ใช้ประกาศนี้สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีทุกสาขาวิชา โดยใช้สำหรับหลักสูตรที่จะเปิดใหม่และหลักสูตรปรับปรุงของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน และให้ใช้บังคับหลังจากประกาศในราชกิจจานุเบกษา และตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

๓. ในประกาศนี้

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

“อาจารย์ประจำ” หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ และตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่าในสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้นตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด หรือบุคคลในองค์กรภายนอกที่มีการตกลงร่วมผลิต ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษา และมีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

สำหรับอาจารย์ประจำที่สถาบันอุดมศึกษาเริ่มใหม่ตั้งแต่เกณฑ์มาตรฐานนี้เริ่มใช้บังคับต้องมีคะแนนทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

“อาจารย์ประจำหลักสูตร” หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่สภาสถาบันอุดมศึกษาเห็นชอบหรืออนุมัติ มีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน

“คุณวุฒิที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร” หมายถึง คุณวุฒิที่กำหนดไว้ในมาตรฐานสาขาวิชา หากสาขาวิชาใดยังไม่มีประกาศมาตรฐานสาขาวิชา หรือประกาศมาตรฐานสาขาวิชาไม่ได้กำหนดเรื่องนี้ไว้ ให้หมายถึงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาการหรือวิชาชีพของหลักสูตร หรือคุณวุฒิอื่นแต่มีประสบการณ์ตรงที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรเป็นที่ประจักษ์ที่จะส่งเสริมให้การเรียนการสอนในหลักสูตรสาขานั้นบรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาได้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยการพิจารณาคุณวุฒิที่สัมพันธ์กันให้อยู่ในดุลยพินิจของสภาสถาบันอุดมศึกษา

“อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร” หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า ๑ หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ ยกเว้นหลักสูตรพหุวิทยาการหรือสหวิทยาการ ให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตรในกรณีนี้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถซ้ำได้ไม่เกิน ๒ คน

“อาจารย์พิเศษ” หมายถึง ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ

“การตกลงร่วมผลิต” หมายถึง การทำข้อตกลงร่วมมือกันอย่างเป็นทางการระหว่าง สถาบันอุดมศึกษากับองค์กรภายนอกในการพัฒนาและบริหารหลักสูตร โดยผ่านความเห็นชอบของ สภาสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรภายนอกนั้น ๆ

“องค์กรภายนอก” หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาในหรือต่างประเทศที่ได้รับการรับรอง จากหน่วยงานที่รับผิดชอบการศึกษาของประเทศนั้น หรือเป็นหน่วยราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า หรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หรือองค์การมหาชน หรือบริษัทเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทยเท่านั้น

หากเป็นบริษัทเอกชนที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้อยู่ใน ดุลยพินิจของสภาสถาบันอุดมศึกษา โดยต้องแสดงศักยภาพและความพร้อมในการร่วมผลิตบัณฑิตของบริษัท ดังกล่าว และต้องให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการอุดมศึกษา

“ประสบการณ์ด้านปฏิบัติการ” หมายถึง การทำงานร่วมกับสถานประกอบการโดยมี หลักฐานรับรองผลการปฏิบัติงานที่เกิดประโยชน์กับสถานประกอบการ หรือหลักฐานรับรองมาตรฐานฝีมือ แรงงาน หรือมีผลงานทางวิชาการประเภทการพัฒนาเทคโนโลยี หรือผลงานสร้างสรรค์ด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรมเผยแพร่มาแล้ว

๔. ชื่อปริญญา สถาบันอุดมศึกษาที่มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาไว้แล้ว ให้ใช้ชื่อปริญญาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกานั้น ในกรณีที่ปริญญาใด ยังมีได้กำหนดชื่อไว้ในพระราชกฤษฎีกา หรือกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาใดไม่มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย ปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ให้ใช้ชื่อปริญญาตามหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา ที่คณะกรรมการกำหนด

๕. ปรัชญา และวัตถุประสงค์

มุ่งให้การผลิตบัณฑิตมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล ให้การผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษาอยู่บนฐานความเชื่อที่กำลังคนที่มีคุณภาพ ต้องเป็นบุคคลที่มีจิตสำนึก ของความเป็นพลเมืองดีที่สร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคม และมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองบนฐานภูมิปัญญาไทย ภายใต้อารมณ์ธรรมจรรยาอันดีงาม เพื่อนำพาประเทศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและทัดเทียมมาตรฐานสากล

ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำกับส่งเสริมกระบวนการผลิตบัณฑิตที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน ให้มีลักษณะของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ที่มีการสื่อสารแบบไร้พรมแดน มีศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ ตามกรอบมาตรฐานและจรรยาบรรณที่กำหนด สามารถสร้างสรรค์งานที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่นและสากล โดยแบ่งหลักสูตรเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

๕.๑ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ แบ่งเป็น ๒ แบบ ได้แก่

๕.๑.๑ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยอาจมีการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ เน้นความรู้และทักษะ ด้านวิชาการ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างสร้างสรรค์

๕.๑.๒ หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งเป็นหลักสูตรปริญญาตรี สำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถระดับสูง โดยใช้หลักสูตรปกติ

ที่เปิดสอนอยู่แล้ว แต่ให้เสริมศักยภาพของผู้เรียนโดยกำหนดให้ผู้เรียนได้ศึกษาบางรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาที่เปิดสอนอยู่แล้วและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ทำวิจัยทางวิชาการที่ลุ่มลึก หลักสูตรกำหนดแบบวิชาการต้องมีการเรียนรายวิชาระดับบัณฑิตศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๕.๒ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ แบ่งเป็น ๒ แบบ ได้แก่

๕.๒.๑ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เน้นความรู้ สมรรถนะและทักษะด้านวิชาการและวิชาชีพ หรือมีสมรรถนะและทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้น ๆ โดยผ่านการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

หลักสูตรแบบนี้เท่านั้นที่จัดหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ได้ โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาตรีและจะต้องสะท้อนปรัชญาและเนื้อหาสาระของหลักสูตรปริญญาตรีนั้น ๆ โดยครบถ้วน และให้ระบุคำว่า “ต่อเนื่อง” ในวงเล็บต่อท้ายชื่อหลักสูตร

สถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการผลิตบุคลากรในระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องมียุทธประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีทักษะการปฏิบัติการหรือทักษะวิชาชีพอยู่แล้วให้มีความรู้ด้านวิชาการมากยิ่งขึ้น รวมทั้งได้รับการฝึกปฏิบัติขั้นสูงเพิ่มเติม เพื่อให้บัณฑิตจบไปเป็นนักปฏิบัติเชิงวิชาการ โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมระหว่างสถานประกอบการกับสถาบันอุดมศึกษา และการบริหารจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการภาคทฤษฎีและปฏิบัติในบริบทของการทำงานตามสภาพจริง เพื่อให้นักศึกษาบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการนักปฏิบัติขั้นสูงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

ในด้านอาจารย์ผู้สอนจำนวนหนึ่งต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการมาแล้ว และหากเป็นผู้สอนจากสถานประกอบการต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

๕.๒.๒ หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ซึ่งเป็นหลักสูตรสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ สมรรถนะทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการขั้นสูง โดยใช้หลักสูตรปกติที่เปิดสอนอยู่แล้วให้รองรับศักยภาพของผู้เรียน โดยกำหนดให้ผู้เรียนได้ศึกษาบางรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาที่เปิดสอนอยู่แล้ว และทำวิจัยที่ลุ่มลึกหรือได้รับการฝึกปฏิบัติขั้นสูงในองค์กรหรือสถานประกอบการ หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการต้องมีการเรียนรายวิชาระดับบัณฑิตศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๖. ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค โดย ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ หรือเทียบเคียงได้ไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อน ให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิต โดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบอื่น ให้มีการนับระยะเวลาในการศึกษาเทียบเคียงได้กับระบบทวิภาค โดยให้สภาสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้กำหนด ซึ่งจะต้องแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระบบการศึกษานั้นไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจน ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาของหน่วยการเรียนรู้เทียบเคียงกับหน่วยกิตในระบบทวิภาค รายวิชาภาคทฤษฎีและรายวิชาภาคปฏิบัติการฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม การทำโครงงานหรือกิจกรรมอื่นใดที่เสริมสร้างการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับระบบการจัดการศึกษาที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

๗. การคิดหน่วยกิตตามระบบทวิภาค

๗.๑ รายวิชาภาคทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๓. การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๔ การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๕ กิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดที่สร้างการเรียนรู้นอกเหนือจากรูปแบบที่กำหนดข้างต้น การนับระยะเวลาในการทำกิจกรรมนั้นต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต ให้เป็นไปตามที่สถานบันอุดมศึกษาที่กำหนด

สถานบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบอื่นที่ไม่ใช่ระบบทวิภาค ให้นับระยะเวลาการศึกษาและการคิดหน่วยกิตเทียบเคียงได้กับระบบทวิภาค โดยให้สถานบันอุดมศึกษาดังกล่าวเป็นผู้กำหนด

๘. จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาการศึกษา

๘.๑ หลักสูตรปริญญาตรีที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติ ๔ ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต

๘.๒ หลักสูตรปริญญาตรีที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติ ๕ ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๕๐ หน่วยกิต

๘.๓ หลักสูตรปริญญาตรีที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติไม่น้อยกว่า ๖ ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๘๐ หน่วยกิต

๘.๔ หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต

๙. โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้

๙.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง หมวดวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ให้พร้อมสำหรับโลกในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้เป็นบุคคลผู้ใฝ่รู้และมีทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ อย่างครบถ้วน เป็นผู้ตระหนักรู้ถึงการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา เป็นผู้ที่สามารถสร้างโอกาสและคุณค่าให้ตนเองและสังคม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก เป็นบุคคลที่ดำรงตนเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีจริยธรรมและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง รู้คุณค่าและรักษาชาติกำเนิด ร่วมมือร่วมพลังเพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม

สถานบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใด ๆ ก็ได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต และต้องแสดงการวัดและประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปได้อย่างชัดเจน

การจัดการวิชาศึกษาทั่วไปสำหรับหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) อาจได้รับการยกเว้นรายวิชาที่ได้ศึกษามาแล้วในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือระดับอนุปริญญา

๙.๒ หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพและวิชาชีพ ที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานได้ โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมของหมวดวิชาเฉพาะ ดังนี้

๙.๒.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ทางวิชาการ ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชา เฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต

๙.๒.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ให้มีจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต โดยต้องเรียนวิชาทางปฏิบัติการไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และทางทฤษฎีไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๔๒ หน่วยกิต ในจำนวนนั้นต้องเป็นวิชาทางทฤษฎีไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต

๙.๒.๓ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวม ไม่น้อยกว่า ๙๐ หน่วยกิต

๙.๒.๔ หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า ๖ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชา เฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๑๐๘ หน่วยกิต

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดหมวดวิชาเฉพาะในลักษณะวิชาเอกเดี่ยว วิชาเอกคู่ หรือวิชาเอกและวิชาโทก็ได้ โดยวิชาเอกต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต และวิชาโทต้องมี จำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๑๕ หน่วยกิต ในกรณีที่จัดหลักสูตรแบบวิชาเอกคู่ต้องเพิ่มจำนวนหน่วยกิต ของวิชาเอกอีกไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต และให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๕๐ หน่วยกิต สำหรับหลักสูตร ปริญญาตรีแบบก้าวหน้า ผู้เรียนต้องเรียนรายวิชาระดับบัณฑิตศึกษาในหมวดวิชาเฉพาะไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๙.๓ หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ตามที่ ตนเองถนัดหรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีตามที่ สถาบันอุดมศึกษากำหนด และให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

สถาบันอุดมศึกษาอาจยกเว้นหรือเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี ให้กับนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ ที่สามารถวัดมาตรฐานได้ โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการเทียบโอนหน่วยกิตและผลการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่คณะกรรมการ กำหนด ทั้งนี้ นักศึกษาต้องศึกษาให้ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตรที่เข้าศึกษา

๑๐. คุณวุฒิ คุณสมบัติ และจำนวนอาจารย์

๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ ประกอบด้วย

๑๐.๑.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และต้องมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๑ เรื่อง ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอกที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็นบุคคลที่มาจากองค์กรนั้นอาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโทและผลงานทางวิชาการ แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรและมี ประสบการณ์การทำงานในองค์กรแห่งนั้น หรือการทำงานประเภทเดียวกันอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ ปี

๑๐.๑.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิและคุณสมบัติเช่นเดียวกับ อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย ๕ คน

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอก ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรจากสถาบันอุดมศึกษาเจ้าของหลักสูตรนั้นเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๓ คน

กรณีที่หลักสูตรจัดให้มีวิชาเอกมากกว่า ๑ วิชาเอก ให้จัดอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ ๓ คน

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีน้ำหนักคณะกรรมการพิจารณาเป็นรายการนี้

๑๐.๑.๓ อาจารย์ผู้สอน อาจเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันหรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน

ในกรณีที่ไม่มีอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนก่อนที่เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ จะประกาศใช้ ให้สามารถทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนต่อไปได้

สำหรับหลักสูตรที่มีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอกที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็นบุคคลที่มาจากองค์กรนั้น อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโท แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและมีประสบการณ์การทำงานในองค์กรแห่งนั้นหรือการทำงานประเภทเดียวกันอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ ปี

กรณีอาจารย์พิเศษที่ไม่มีคุณวุฒิตามที่กำหนดข้างต้น ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับรายวิชาที่สอน โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น ทั้งนี้ หากรายวิชาใดมีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์พิเศษ ต้องมีอาจารย์ประจำร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนานักศึกษา ตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอนรายวิชานั้น ๆ ด้วย

๑๐.๒ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ และหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ประกอบด้วย

๑๐.๒.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และต้องมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๑ เรื่อง ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอกที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็นบุคคลที่มาจากองค์กรนั้น อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโทและผลงานทางวิชาการ แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรและมีประสบการณ์การทำงานในองค์กรแห่งนั้นหรือการทำงานประเภทเดียวกันอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ ปี

๑๐.๒.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิและคุณสมบัติเช่นเดียวกับอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย ๕ คน

ในกรณีของหลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการที่เน้นทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้น อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๒ ใน ๕ คน ต้องมีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการ

กรณีที่มีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอก ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรจากสถาบันอุดมศึกษาเจ้าของหลักสูตรนั้นเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๓ คน

กรณีที่หลักสูตรจัดให้มีวิชาเอกมากกว่า ๑ วิชาเอก ให้จัดอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ ๓ คน และต้องมีสัดส่วนอาจารย์ที่มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการ ๑ ใน ๓

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรนั้นให้คณะกรรมการพิจารณาเป็นรายการ

๑๐.๒.๓ อาจารย์ผู้สอน อาจเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน

ในกรณีที่มีอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนก่อนที่เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ จะประกาศใช้ ให้สามารถทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนต่อไปได้

สำหรับหลักสูตรที่มีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอกที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็นบุคคลที่มาจากองค์กรนั้น อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโท แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและมีประสบการณ์การทำงานในองค์กรแห่งนั้นหรือการทำงานประเภทเดียวกันอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ ปี

กรณีอาจารย์พิเศษที่ไม่มีคุณวุฒิตามที่กำหนดข้างต้น ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับรายวิชาที่สอน โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น ทั้งนี้ หากรายวิชาใดมีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์พิเศษ ต้องมีอาจารย์ประจำร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนา นักศึกษา ตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอนรายวิชานั้น ๆ ด้วย

๑๑. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๑๑.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี ๕ ปี และไม่น้อยกว่า ๖ ปี) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

๑๑.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า หรือระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่จะเข้าศึกษาตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

๑๑.๓ หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวน้ำทั้งทางวิชาการ และทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า โดยมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่น้อยกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และมีผลการเรียนในหลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวน้ำไม่น้อยกว่า ๓.๕๐ ทุกภาคการศึกษาในระหว่างการศึกษาในหลักสูตรแบบก้าวน้ำ หากภาคการศึกษาใดภาคการศึกษานั้นมีผลการเรียนต่ำกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า จะถือว่าผู้เรียนขาดคุณสมบัติในการศึกษาหลักสูตรแบบก้าวน้ำ

๑๒. การลงทะเบียนเรียน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๙ หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

สำหรับการลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๙ หน่วยกิต

หากสถาบันอุดมศึกษาใดมีเหตุผลและความจำเป็นพิเศษ การลงทะเบียนเรียนที่มีจำนวนหน่วยกิตแตกต่างไปจากเกณฑ์ข้างต้นก็อาจทำได้ โดยการอนุมัติของสภาสถาบันอุดมศึกษา แต่ต้องไม่กระทบต่อมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา

๑๓. เกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา ต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

สถาบันอุดมศึกษาที่ใช้ระบบการวัดผลและการสำเร็จการศึกษาที่แตกต่างจากนี้ จะต้องกำหนดให้มีค่าเทียบเคียงกันได้

การฟื้นฟูสภาพโดยไม่สำเร็จการศึกษาให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

๑๔. ปริญญาบัตรและใบแสดงผลการศึกษา

การออกใบปริญญาบัตรและใบแสดงผลการศึกษา ให้ระบุชื่อปริญญา ชื่อสาขาวิชา และชื่อรายวิชา ให้ตรงกับที่ระบุไว้ในเอกสารหลักสูตรฉบับที่คณะกรรมการรับรอง

๑๕. การประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตรตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

๑๖. การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยโดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ ๕ ปี

๑๗. ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการ และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการนั้นเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณกิตติชัย วัฒนานิก)

ประธานกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการศึกษา
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๑ แห่งกฎกระทรวงมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ คณะกรรมการมาตรฐานการศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๕ (นัดพิเศษ) เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงมีมติออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

๑. ประกาศนี้ เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕”

๒. ให้ใช้ประกาศนี้สำหรับหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต (การศึกษาหลังปริญญาตรี) ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง (การศึกษาหลังประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือปริญญาโท) ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอกทุกสาขาวิชา โดยใช้สำหรับหลักสูตรที่จะเปิดใหม่และหลักสูตรปรับปรุงของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน และให้ใช้บังคับหลังจากประกาศในราชกิจจานุเบกษา และตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

๓. ในประกาศนี้

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการมาตรฐานการศึกษา

“อาจารย์ประจำ” หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ และตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่าในสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้นตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด หรือบุคคลในองค์กรภายนอกที่มีการตกลงร่วมผลิต ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษา และมีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

สำหรับอาจารย์ประจำที่สถาบันอุดมศึกษารับเข้าใหม่ตั้งแต่เกณฑ์มาตรฐานนี้เริ่มใช้บังคับต้องมีคะแนนทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

“อาจารย์ประจำหลักสูตร” หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่สภาสถาบันอุดมศึกษาเห็นชอบหรืออนุมัติ มีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน

“คุณวุฒิที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร” หมายถึง คุณวุฒิที่กำหนดไว้ในมาตรฐานสาขาวิชา หากสาขาวิชาใดยังไม่มีประกาศมาตรฐานสาขาวิชา หรือประกาศมาตรฐานสาขาวิชาไม่ได้กำหนดเรื่องนี้ไว้ ให้หมายถึงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาการหรือวิชาชีพของหลักสูตร หรือคุณวุฒิอื่นแต่มีประสบการณ์ตรงที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรเป็นที่ประจักษ์ที่จะส่งเสริมให้การเรียนการสอนในหลักสูตรสาขานั้นบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษาได้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยการพิจารณาคุณวุฒิที่สัมพันธ์กันให้อยู่ในดุลยพินิจของสภาสถาบันอุดมศึกษา

“อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร” หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้น

ตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า ๑ หลักสูตรในเวลาเดียวกัน ไม่ได้ ยกเว้นหลักสูตรพหุวิทยาการหรือสหวิทยาการ ให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตร ในกรณีนี้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถเข้าได้ไม่เกิน ๒ คน

สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในสาขาวิชาเดียวกัน สามารถใช้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรชุดเดียวกันได้

“อาจารย์พิเศษ” หมายถึง ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ

“นักวิจัยประจำ” หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งนักวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอน หลักสูตรนั้น ที่มีหน้าที่ค้นคว้าวิจัยทางวิชาการ และปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา

“การตกลงร่วมผลิต” หมายถึง การทำข้อตกลงร่วมมือกันอย่างเป็นทางการระหว่าง สถาบันอุดมศึกษากับองค์กรภายนอกในการพัฒนาและบริหารหลักสูตร โดยผ่านความเห็นชอบ ของสภาสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรภายนอกนั้น ๆ

“องค์กรภายนอก” หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาในหรือต่างประเทศที่ได้รับการรับรอง จากหน่วยงานที่รับผิดชอบการศึกษาของประเทศนั้น หรือเป็นหน่วยราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า หรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หรือองค์การมหาชน หรือบริษัทเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทยเท่านั้น

หากเป็นบริษัทเอกชนที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้อยู่ใน ดุลยพินิจของสภาสถาบันอุดมศึกษา โดยต้องแสดงศักยภาพและความพร้อมในการร่วมผลิตบัณฑิตของบริษัท ดังกล่าว และต้องให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการอุดมศึกษา

๔. ชื่อประกาศนียบัตรและชื่อปริญญา

๔.๑ ประกาศนียบัตรบัณฑิต ให้ใช้ชื่อว่า “ประกาศนียบัตรบัณฑิต (Graduate Diploma)” อักษรย่อ “ป.บัณฑิต (Grad. Dip.)” แล้วตามด้วยชื่อสาขาวิชาต่อท้าย

๔.๒ ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้ใช้ชื่อว่า “ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง (Higher Graduate Diploma)” อักษรย่อ “ป.บัณฑิตชั้นสูง (Higher Grad. Dip.)” แล้วตามด้วยชื่อสาขาวิชาต่อท้าย

๔.๓ ปริญญาโทและปริญญาเอก สถาบันอุดมศึกษาที่มีการตราพระราชกฤษฎีกากว่าด้วย ปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาไว้แล้ว ให้ใช้ชื่อปริญญาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกานั้น ในกรณีที่ปริญญาไดยังมิได้กำหนดชื่อไว้ในพระราชกฤษฎีกา หรือกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาใดไม่มีการตรา พระราชกฤษฎีกากว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ให้ใช้ชื่อปริญญาตามหลักเกณฑ์ การกำหนดชื่อปริญญาที่คณะกรรมการกำหนด

๕. ปรัชญา และวัตถุประสงค์

๕.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง มุ่งเน้น การพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพให้มีความชำนาญในสาขาวิชาเฉพาะ เพื่อให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ สามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น โดยมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ

๕.๒ หลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอก มุ่งเน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพ ที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยกระบวนการวิจัยเพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหา ความรู้ใหม่ได้อย่างมีอิสระ รวมทั้งมีความสามารถในการสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ เชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนา

การศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการ และวิชาชีพที่เป็นสากล มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

ทั้งนี้ ในระดับปริญญาโท มุ่งให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนางานและสังคม ในขณะที่ระดับปริญญาเอก มุ่งให้มีความสามารถในการค้นคว้าวิจัย เพื่อสรรค์สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือนวัตกรรม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา งาน สังคม ประเทศ และประชาคมโลก

๖. ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค โดย ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ หรือเทียบเคียงได้ ไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อน ให้กำหนดระยะเวลาและ จำนวนหน่วยกิต โดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบอื่น ให้มีการนับระยะเวลาในการศึกษา เทียบเคียงได้กับระบบทวิภาค โดยให้สภาสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้กำหนด ซึ่งจะต้องแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับ ระบบการศึกษานั้นไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจน ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับ ระยะเวลาของหน่วยการเรียนรู้ เทียบเคียงกับหน่วยกิตในระบบทวิภาค รายวิชาภาคทฤษฎีและรายวิชาภาคปฏิบัติ การฝึกงานหรือการฝึก ภาคสนาม การทำโครงการหรือกิจกรรมอื่นใดที่เสริมสร้างการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมาย วิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับระบบการจัดการศึกษาที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

๗. การคิดหน่วยกิตตามระบบทวิภาค

๗.๑ รายวิชาภาคทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อ ภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๓. การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๔ การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลา ทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๕ การค้นคว้าอิสระที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๖ วิทยานิพนธ์ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๗ กิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดที่สร้างการเรียนรู้ นอกเหนือจากรูปแบบที่กำหนดข้างต้น การนับระยะเวลาในการทำกิจกรรมนั้นต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต ให้เป็นไปตามที่ สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบอื่นที่ไม่ใช่ระบบทวิภาค ให้นับระยะเวลา การศึกษาและการคิดหน่วยกิตเทียบเคียงได้กับระบบทวิภาค โดยให้สภาสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวเป็นผู้กำหนด

๘. โครงสร้างหลักสูตร

๘.๑ ประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๘.๒ ปริญญาโท ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผน คือ

แผน ๑ แบบวิชาการ เน้นการเรียนรู้การทำวิจัย โดยการทำวิทยานิพนธ์ สร้างองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชานั้น ทั้งนี้ สัดส่วนหน่วยกิตของวิทยานิพนธ์และหน่วยกิตของการศึกษารายวิชา ให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด โดยอาจเป็นวิทยานิพนธ์อย่างเดียว หรือมีทั้งการศึกษารายวิชาและทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งต้องทำวิทยานิพนธ์อย่างน้อย ๑๒ หน่วยกิต โดยไม่อาจศึกษารายวิชาอย่างเดียวได้

แผน ๒ แบบวิชาชีพ เน้นการศึกษารายวิชาและการค้นคว้าอิสระเชิงการประยุกต์ใช้ความรู้ในวิชาชีพโดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ ให้มีการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต และไม่เกิน ๖ หน่วยกิต

๘.๓ ปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แผน โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการ และนักวิชาชีพชั้นสูง คือ

แผน ๑ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด ดังนี้

แผน ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต

แผน ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต

แผน ๒ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และศึกษารายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้

แผน ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

แผน ๒.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๙. คุณวุฒิ คุณสมบัติ และจำนวนอาจารย์

๙.๑ ประกาศนียบัตรบัณฑิต

๙.๑.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ เรื่อง ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย ๑ เรื่อง ต้องเป็นผลงานวิจัย

๙.๑.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย ๓ คน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ เรื่อง ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย ๑ เรื่อง ต้องเป็นผลงานวิจัย

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอก ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตร จากสถาบันอุดมศึกษาเจ้าของหลักสูตรนั้นเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๒ คน

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้คณะกรรมการพิจารณาเป็นรายการณี

๙.๑.๓ อาจารย์ผู้สอน อาจเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษที่มีคุณสมบัติขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๑ เรื่อง ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง

กรณีอาจารย์พิเศษที่ไม่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดข้างต้น ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับรายวิชาที่สอน โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น ทั้งนี้ หากรายวิชาใดมีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์พิเศษ ต้องมีอาจารย์ประจำร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนา นักศึกษา ตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอนรายวิชานั้น ๆ ด้วย

๙.๑.๔ อาจารย์ใหม่ที่มีคุณวุฒิตะดับปริญญาเอก แม้ยังไม่มีผลงานทางวิชาการหลังสำเร็จการศึกษา อนุมัติให้เป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตได้ แต่ทั้งนี้หากจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องมีผลงานทางวิชาการภายหลังสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย ๑ เรื่อง ภายใน ๒ ปี หรือ ๒ เรื่อง ภายใน ๔ ปี หรือ ๓ เรื่อง ภายใน ๕ ปี

๙.๒ ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

๙.๒.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ เรื่อง ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย ๑ เรื่อง ต้องเป็นผลงานวิจัย

๙.๒.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย ๓ คน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ เรื่อง ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย ๑ เรื่อง ต้องเป็นผลงานวิจัย

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอก ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตร จากสถาบันอุดมศึกษาเจ้าของหลักสูตรนั้นเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๒ คน

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้คณะกรรมการพิจารณาเป็นรายการณี

๙.๒.๓ อาจารย์ผู้สอน อาจเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน และต้องมีประสบการณ์

ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๑ เรื่อง ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง

กรณีอาจารย์พิเศษที่ไม่มีคุณวุฒิตามที่กำหนดข้างต้น ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับรายวิชาที่สอน โดยผ่านความเห็นชอบจากสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น ทั้งนี้ หากรายวิชาใดมีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์พิเศษ ต้องมีอาจารย์ประจำร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนา นักศึกษา ตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอนรายวิชานั้น ๆ ด้วย

๙.๒.๔ อาจารย์ใหม่ที่มีคุณวุฒิตะดับปริญญาเอก แม้ยังไม่มีผลงานทางวิชาการหลังสำเร็จการศึกษา อนุโลมให้เป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงสุดได้ แต่ทั้งนี้ หากจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องมีผลงานทางวิชาการภายหลังสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย ๑ เรื่อง ภายใน ๒ ปี หรือ ๒ เรื่อง ภายใน ๔ ปี หรือ ๓ เรื่อง ภายใน ๕ ปี

๙.๓ ปริญญาโท

๙.๓.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง โดยเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ เรื่อง ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง และอย่างน้อย ๑ เรื่อง ต้องเป็นผลงานวิจัย

๙.๓.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย ๓ คน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง โดยเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ เรื่อง ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง และอย่างน้อย ๑ เรื่อง ต้องเป็นผลงานวิจัย

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอก ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรจากสถาบันอุดมศึกษาเจ้าของหลักสูตรนั้นเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๒ คน

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้คณะกรรมการพิจารณาเป็นรายการนี้

๙.๓.๓ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง โดยเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ เรื่อง ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง และอย่างน้อย ๑ เรื่อง ต้องเป็นผลงานวิจัย

๒) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) ต้องมีคุณวุฒิและคุณสมบัติ ดังนี้

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหรืออาจารย์ประจำหรือนักวิจัยประจำ ต้องมีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการเช่นเดียวกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่อ อยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๕ เรื่อง

กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น

๙.๓.๔ อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตร และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันอุดมศึกษา โดยอาจมีอาจารย์ประจำหรือนักวิจัยประจำร่วมเป็นผู้สอบด้วย รวมไม่น้อยกว่า ๓ คน ทั้งนี้ ประธานกรรมการสอบต้องไม่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักหรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม โดยอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องมีคุณวุฒิ คุณสมบัติ และผลงานทางวิชาการ ดังนี้

๑) กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรหรืออาจารย์ประจำหรือนักวิจัยประจำ ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง โดยเป็น ผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่ง ทางวิชาการอย่างน้อย ๓ เรื่อง ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง และอย่างน้อย ๑ เรื่อง ต้องเป็นผลงานวิจัย

๒) กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๕ เรื่อง

กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการ ตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูง เป็นที่ยอมรับซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น

๙.๓.๕ อาจารย์ผู้สอน ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ ที่มีคุณวุฒิ ขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา ของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้ง ให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย ๑ เรื่อง ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง

กรณีอาจารย์พิเศษที่ไม่มีคุณวุฒิตามที่กำหนดข้างต้น ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับรายวิชาที่สอน โดยผ่านความเห็นชอบจาก สภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น ทั้งนี้ หากรายวิชาใดมีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์พิเศษ ต้องมีอาจารย์ประจำ ร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนานักศึกษา ตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน รายวิชานั้น ๆ ด้วย

๙.๓.๖ อาจารย์ใหม่ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก แม้ยังไม่มีผลงานทางวิชาการ หลังสำเร็จการศึกษา อนุโลมให้เป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาโทได้ แต่ทั้งนี้หากจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ในระดับปริญญาโท ต้องมีผลงานทางวิชาการภายหลังสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย ๑ เรื่อง ภายใน ๒ ปี หรือ ๒ เรื่อง ภายใน ๔ ปี หรือ ๓ เรื่อง ภายใน ๕ ปี

๙.๔ ประโยชน์เอก

๙.๔.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง โดยเป็นผลงานทางวิชาการประเภทงานวิจัยที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ เรื่องในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง

๙.๔.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย ๓ คน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง โดยเป็นผลงานทางวิชาการประเภทงานวิจัยที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ เรื่อง ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอก ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรจากสถาบันอุดมศึกษาเจ้าของหลักสูตรนั้นเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๒ คน

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้คณะกรรมการพิจารณาเป็นรายการ

๙.๔.๓ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง โดยเป็นผลงานทางวิชาการประเภทงานวิจัยที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ รายการ ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง

๒) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรหรืออาจารย์ประจำหรือนักวิจัยประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ร่วมเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อย่างน้อย ๑ คน โดยอาจารย์ประจำหลักสูตรหรืออาจารย์ประจำหรือนักวิจัยประจำต้องมีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการเช่นเดียวกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๑๐ เรื่อง

กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงมาก เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น

๙.๔.๔ อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยอาจมีอาจารย์ประจำหรือนักวิจัยประจำร่วมเป็นผู้สอบด้วย และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันอุดมศึกษา ไม่น้อยกว่า ๒ คน รวมทั้งหมดแล้วไม่น้อยกว่า ๕ คน ทั้งนี้ ประธานกรรมการสอบต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก โดยอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ต้องมีคุณวุฒิ คุณสมบัตินี้ และผลงานทางวิชาการ ดังนี้

๑) กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรหรืออาจารย์ประจำหรือนักวิจัยประจำ ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการประเภทงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง โดยเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ เรื่อง ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง

๒) กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๑๐ เรื่อง

กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงมาก เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น

๙.๔.๕ อาจารย์ผู้สอน ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่าในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๑ เรื่อง ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง

กรณีอาจารย์พิเศษที่ไม่มีคุณวุฒิตามที่กำหนดข้างต้น ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับรายวิชาที่สอน โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น ทั้งนี้ หากรายวิชาใดมีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์พิเศษ ต้องมีอาจารย์ประจำร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนา นักศึกษา ตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอนรายวิชานั้น ๆ ด้วย

๙.๔.๖ อาจารย์ใหม่ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก แม้ยังไม่มีผลงานทางวิชาการหลังสำเร็จการศึกษา อนุโลมให้เป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาเอกได้ แต่ทั้งนี้ หากจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาเอก ต้องมีผลงานทางวิชาการประเภทงานวิจัย ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย ๑ เรื่อง ภายใน ๒ ปี หรือ ๒ เรื่อง ภายใน ๔ ปี หรือ ๓ เรื่อง ภายใน ๕ ปี

๑๐. ภาระงานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ

๑๐.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร ๑ คน ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักของนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑) กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์ ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกรวมได้ไม่เกิน ๕ คน ต่อภาคการศึกษา

๒) กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือมีคุณวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่าขึ้นไป และมีผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์ ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกรวมได้ไม่เกิน ๑๐ คนต่อภาคการศึกษา

๓) กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า ซึ่งมีความจำเป็นต้องดูแลนักศึกษาเกินกว่าจำนวนที่กำหนด ให้เสนอต่อสถาบันอุดมศึกษาพิจารณา แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๑๕ คนต่อภาคการศึกษา หากมีความจำเป็นต้องดูแลนักศึกษามากกว่า ๑๕ คน ให้ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการเป็นรายกรณี

๑๐.๒ อาจารย์ประจำหลักสูตร ๑ คน ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระของนักศึกษาระดับปริญญาโทได้ไม่เกิน ๑๕ คน

หากเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ให้คิดสัดส่วนจำนวนนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ ๑ คน เทียบได้กับจำนวนนักศึกษาที่ค้นคว้าอิสระ ๓ คน แต่ทั้งนี้ รวมแล้วต้องไม่เกิน ๑๕ คนต่อภาคการศึกษา

๑๐.๓ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรนั้นด้วย

๑๑. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๑๑.๑ ประกาศนียบัตรบัณฑิต จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๑๑.๒ ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตหรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า

๑๑.๓ ปริญญาโท จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๑๑.๔ ปริญญาเอก จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ที่มีผลการเรียนดีมาก หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีผลการสอบภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด

๑๒. จำนวนหน่วยกิตในการลงทะเบียนเรียนและระยะเวลาการศึกษาในแต่ละหลักสูตรและระดับการศึกษา ให้เป็นไปตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด

๑๓. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา นักศึกษาจะต้องปฏิบัติ ดังนี้

๑๓.๑ ประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และบรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา

๑๓.๒ ปริญญาโท

๑๓.๒.๑ แผน ๑ ศิษyarายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร (ถ้ามี) โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และเสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย จนบรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สำหรับการสอบปากเปล่าให้ดำเนินการโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่สถาบันอุดมศึกษาแต่งตั้ง ซึ่งมีองค์ประกอบตามข้อ ๙.๓.๔ โดยเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ และผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการเผยแพร่ในรูปแบบบทความหรือนวัตกรรมหรือสิ่งประดิษฐ์หรือผลงานทางวิชาการอื่นซึ่งสามารถสืบค้นได้ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด

๑๓.๒.๒ แผน ๒ ศิษyarายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และสอบผ่านการสอบ

ประมวลความรู้ ด้วยข้อเขียนและ/หรือปากเปล่าในสาขาวิชานั้น พร้อมทั้งเสนอรายงานการค้นคว้าอิสระ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย จนบรรลุผลลัพท์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สำหรับการสอบปากเปล่าให้ดำเนินการโดยคณะกรรมการสอบที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง ตามหลักเกณฑ์ ที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด และเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

๑๓.๓ ปริญญาเอก

๑๓.๓.๑ แผน ๑ สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ เพื่อเป็นผู้มีสิทธิขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายจนบรรลุผลลัพท์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับบัณฑิตศึกษา สำหรับการสอบปากเปล่าให้ดำเนินการโดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษาแต่งตั้ง ตามข้อ ๙.๔.๔ ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา และต้องเป็น ระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ เกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์ในการสอบประกอบด้วย องค์ความรู้ใหม่ซึ่งพิจารณา จากข้อความแห่งการริเริ่ม และความรู้ความเข้าใจในวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา

สำหรับผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศที่คณะกรรมการ กำหนด อย่างน้อย ๒ เรื่อง หรือ

ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศ ที่คณะกรรมการกำหนด อย่างน้อย ๑ เรื่อง และเป็นผลงานนวัตกรรม หรือผลงานสร้างสรรค์ที่สามารถ นำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เชิงสังคมและเศรษฐกิจ อย่างน้อย ๑ เรื่อง หรือได้รับสิทธิบัตร อย่างน้อย ๑ สิทธิบัตร

กรณีผลงานนวัตกรรม หรือผลงานสร้างสรรค์ วิทยานิพนธ์ต้องได้รับการประเมิน จากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกในสาขาเดียวกันหรือเกี่ยวข้องอย่างน้อย ๓ คน ที่เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ โดยได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษา

สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาเอกกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ อาจเผยแพร่ในวารสารระดับชาติที่มีคุณภาพตามที่คณะกรรมการกำหนด

๑๓.๓.๒ แผน ๒ ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้อง ได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ เพื่อเป็นผู้มีสิทธิขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายจนบรรลุผลลัพท์ การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สำหรับการสอบปากเปล่าให้ดำเนินการโดยคณะกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง ตามข้อ ๙.๔.๔ ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายใน และภายนอกสถาบันอุดมศึกษา และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ เกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์ในการสอบ ประกอบด้วย องค์ความรู้ใหม่ซึ่งพิจารณาจากข้อความแห่งการริเริ่ม และความรู้ความเข้าใจในวิทยานิพนธ์ ของนักศึกษา

สำหรับผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศ ที่คณะกรรมการกำหนด หรือได้รับสิทธิบัตร หรือเป็นผลงานนวัตกรรม หรือผลงานสร้างสรรค์ที่สามารถ นำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เชิงสังคมและเศรษฐกิจ

กรณีผลงานนวัตกรรม หรือผลงานสร้างสรรค์ วิทยานิพนธ์ต้องได้รับการประเมิน จากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกในสาขาเดียวกันหรือเกี่ยวข้องอย่างน้อย ๓ คน ที่เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ โดยได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษา

สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาเอกกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ อาจเผยแพร่ในวารสารระดับชาติที่มีคุณภาพตามที่คณะกรรมการกำหนด

๑๓.๔ การพัฒนาสภาพโดยไม่สำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

๑๔. ปริญญาบัตรและใบแสดงผลการศึกษา

การออกใบปริญญาบัตรและใบแสดงผลการศึกษา ให้ระบุชื่อปริญญา ชื่อสาขาวิชา และชื่อรายวิชา ให้ตรงกับที่ระบุไว้ในเอกสารหลักสูตรฉบับที่คณะกรรมการรับรอง พร้อมทั้งระบุหัวข้อวิทยานิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระที่สอดคล้องกับสาขาวิชา

๑๕. การประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพ ของหลักสูตรตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

๑๖. การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยโดยมีการประเมินและ รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ ๕ ปี

๑๗. ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัตินอกเหนือ จากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการ และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการนั้น เป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณกิตติชัย วัฒนานิก)
ประธานกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอนุปริญญา พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๑ แห่งกฎกระทรวงมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๕ (นัดพิเศษ) เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงมีมติออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

๑. ประกาศนี้ เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอนุปริญญา พ.ศ. ๒๕๖๕”

๒. ให้ใช้ประกาศนี้สำหรับหลักสูตรระดับอนุปริญญาหรือหลักสูตรที่เทียบเท่าทุกสาขาวิชา โดยใช้สำหรับหลักสูตรที่จะเปิดใหม่และหลักสูตรปรับปรุงของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน และให้ใช้บังคับหลังจากประกาศในราชกิจจานุเบกษา และตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

๓. ในประกาศนี้

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

“อาจารย์ประจำ” หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ และตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่าในสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้นตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด หรือบุคคลในองค์กรภายนอกที่มีการตกลงร่วมผลิต ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษา และมีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

สำหรับอาจารย์ประจำที่สถาบันอุดมศึกษารับเข้าใหม่ตั้งแต่เกณฑ์มาตรฐานนี้เริ่มใช้บังคับต้องมีคะแนนทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

“อาจารย์ประจำหลักสูตร” หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่สภาสถาบันอุดมศึกษาเห็นชอบหรืออนุมัติ มีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน

“คุณวุฒิที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร” หมายถึง คุณวุฒิที่กำหนดไว้ในมาตรฐานสาขาวิชา หากสาขาวิชาใดยังไม่มีประกาศมาตรฐานสาขาวิชา หรือประกาศมาตรฐานสาขาวิชาไม่ได้กำหนดเรื่องนี้ไว้ ให้หมายถึงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาการหรือวิชาชีพของหลักสูตร หรือคุณวุฒิอื่นแต่มีประสบการณ์ตรงที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรเป็นที่ประจักษ์ที่จะส่งเสริมให้การเรียนการสอนในหลักสูตรสาขานั้นบรรลุผลลัพท์การเรียนรู้ของนักศึกษาได้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยการพิจารณาคุณวุฒิที่สัมพันธ์กันให้อยู่ในดุลยพินิจของสภาสถาบันอุดมศึกษา

“อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร” หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า ๑ หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ ยกเว้นหลักสูตรพหุวิทยาการหรือสหวิทยาการ ให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตรในกรณีนี้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถซ้ำได้ไม่เกิน ๒ คน

“อาจารย์พิเศษ” หมายถึง ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ

“การตกลงร่วมผลิต” หมายถึง การทำข้อตกลงร่วมมือกันอย่างเป็นทางการระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรภายนอกในการพัฒนาและบริหารหลักสูตร โดยผ่านความเห็นชอบของสภาสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรภายนอกนั้น ๆ

“องค์กรภายนอก” หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาในหรือต่างประเทศที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่รับผิดชอบการศึกษาของประเทศนั้น หรือเป็นหน่วยราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า หรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หรือองค์การมหาชน หรือบริษัทเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้น

หากเป็นบริษัทเอกชนที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้อยู่ในดุลยพินิจของสภาสถาบันอุดมศึกษา โดยต้องแสดงศักยภาพและความพร้อมในการร่วมผลิตบัณฑิตของบริษัทดังกล่าว และต้องให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการอุดมศึกษา

“ประสบการณ์ด้านปฏิบัติการ” หมายถึง การทำงานร่วมกับสถานประกอบการโดยมีหลักฐานรับรองผลการปฏิบัติงานที่เกิดประโยชน์กับสถานประกอบการ หรือหลักฐานรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงาน หรือมีผลงานทางวิชาการประเภทการพัฒนาเทคโนโลยี หรือผลงานสร้างสรรค์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรมเผยแพร่มาแล้ว

๔. ชื่อปริญญา ให้ใช้ชื่อว่า “อนุปริญญา” อักษรย่อ “อ.” แล้วตามด้วยชื่อปริญญา และต่อท้ายในวงเล็บด้วยสาขาวิชา

๕. ปรัชญา และวัตถุประสงค์

มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพของสาขาวิชานั้น ๆ โดยมุ่งเน้นการผลิตบุคลากรให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในสาขาวิชาที่มีความจำเป็นสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม รวมทั้งให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม

๖. ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค โดย ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ หรือเทียบเคียงได้ไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อน ให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตโดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบอื่น ให้มีการนับระยะเวลาในการศึกษาเทียบเคียงได้กับระบบทวิภาค โดยให้สภาสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้กำหนด ซึ่งจะต้องแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระบบการศึกษานั้นไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจน ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาของหน่วยการเรียนรู้เทียบเคียงกับหน่วยกิตในระบบทวิภาค รายวิชาภาคทฤษฎีและรายวิชาภาคปฏิบัติ การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม การทำโครงการหรือกิจกรรมอื่นใดที่เสริมสร้างการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับระบบการจัดการศึกษาที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

๗. การคิดหน่วยกิตตามระบบทวิภาค

๗.๑ รายวิชาภาคทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๓. การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๔ การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๕ กิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดที่สร้างการเรียนรู้นอกเหนือจากรูปแบบที่กำหนดข้างต้น การนับระยะเวลาในการทำกิจกรรมนั้นต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต ให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบอื่นที่ไม่ใช่ระบบทวิภาค ให้นับระยะเวลาการศึกษาและการคิดหน่วยกิตเทียบเคียงได้กับระบบทวิภาค โดยให้สภาสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวเป็นผู้กำหนด

๘. จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาการศึกษา

๘.๑ หลักสูตรอนุปริญญาที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติ ๒ ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๖๐ หน่วยกิต

๘.๒ หลักสูตรอนุปริญญาที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติ ๓ ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๙๐ หน่วยกิต

๙. โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้

๙.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง หมวดวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ให้พร้อมสำหรับโลกในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้เป็นบุคคลผู้ใฝ่รู้และมีทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ อย่างครบถ้วน เป็นผู้ตระหนักรู้ถึงการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา เป็นผู้ที่สามารถสร้างโอกาสและคุณค่าให้ตนเองและสังคม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก เป็นบุคคลที่ดำรงตนเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีจริยธรรมและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง รู้คุณค่าและรักษาชาติกำเนิด ร่วมมือร่วมพลังเพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใด ๆ ก็ได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต ทั้งหลักสูตรระดับอนุปริญญา (๒ ปี) และ (๓ ปี) และต้องแสดงการวัดและประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปได้อย่างชัดเจน

๙.๒ หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพและวิชาชีพที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานได้ โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมของหมวดวิชาเฉพาะ ดังนี้

๙.๒.๑ หลักสูตรอนุปริญญา (๒ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต หากจัดหมวดวิชาเฉพาะในลักษณะวิชาเอกและวิชาโท วิชาเอกต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๒๑ หน่วยกิต และวิชาโทต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต

๙.๒.๒ หลักสูตรอนุปริญญา (๓ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๔๕ หน่วยกิต หากจัดหมวดวิชาเฉพาะในลักษณะวิชาเอกและวิชาโท วิชาเอกต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต และวิชาโทต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๑๕ หน่วยกิต

๙.๓ หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ในหลักสูตรระดับอนุปริญญาตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด และให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต

สถาบันอุดมศึกษาอาจยกเว้นหรือเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี ให้กับนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถที่สามารถวัดมาตรฐานได้ โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการเทียบโอนหน่วยกิตและผลการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ นักศึกษาต้องศึกษาให้ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตรที่เข้าศึกษา

๑๐. คุณวุฒิ คุณสมบัติ และจำนวนอาจารย์

๑๐.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๑๐.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่า ๓ คน โดยในจำนวนนั้นอย่างน้อย ๑ คน ต้องเป็นผู้มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า ทั้งนี้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในแต่ละหลักสูตรจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า ๑ หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้

ในกรณีของหลักสูตรอนุปริญญาทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการที่เน้นทักษะ ด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้น อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๑ ใน ๓ คน ต้องมีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการ

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอก ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตร จากสถาบันอุดมศึกษาเจ้าของหลักสูตรนั้นเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๒ คน

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้คณะกรรมการพิจารณาเป็นรายการ

๑๐.๓ อาจารย์ผู้สอน อาจเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน

กรณีอาจารย์พิเศษที่ไม่มีคุณวุฒิตามที่กำหนดข้างต้น ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับรายวิชาที่สอน โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น ทั้งนี้ หากรายวิชาใดมีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์พิเศษ ต้องมีอาจารย์ประจำร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนา นักศึกษา ตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอนรายวิชานั้น ๆ ด้วย

๑๑. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

๑๒. การลงทะเบียนเรียน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๙ หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

สำหรับการลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๙ หน่วยกิต

หากสถาบันอุดมศึกษาใดมีเหตุผลและความจำเป็นพิเศษ การลงทะเบียนเรียนที่มีจำนวนหน่วยกิตแตกต่างไปจากเกณฑ์ข้างต้นก็อาจทำได้ โดยการอนุมัติของสภาสถาบันอุดมศึกษา แต่ต้องไม่กระทบต่อมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา

๑๓. เกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา ต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอนุปริญญา

สถาบันอุดมศึกษาที่ใช้ระบบการวัดผลและการสำเร็จการศึกษาที่แตกต่างจากนี้ จะต้องกำหนดให้มีค่าเทียบเคียงกันได้

การฟื้นฟูสภาพโดยไม่สำเร็จการศึกษาให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

๑๔. อนุปริญญาบัตรและใบแสดงผลการศึกษา

การออกใบปริญญาบัตรและใบแสดงผลการศึกษา ให้ระบุชื่ออนุปริญญา ชื่อสาขาวิชา และชื่อรายวิชา ให้ตรงกับที่ระบุไว้ในเอกสารหลักสูตรฉบับที่คณะกรรมการรับรอง

๑๕. การประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตรตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

๑๖. การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย โดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ ๕ ปี

๑๗. ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการ และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการนั้นเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณกิตติชัย วัฒนานิก)

ประธานกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

ประกาศคณะกรรมการ
มาตรฐานการอุดมศึกษา
เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้
ตามมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา
เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๗ วรรคสอง แห่งกฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงมีมติออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

๑. ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕”

๒. ประกาศนี้ให้ใช้บังคับหลังจากประกาศในราชกิจจานุเบกษา และตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

๓. ในประกาศนี้

“สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สถาบันที่จัดการอุดมศึกษาระดับปริญญาและระดับต่ำกว่าปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชน

“มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการศึกษาตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำหนดขึ้นตามระดับการศึกษาแต่ละระดับ

“ผลลัพธ์การเรียนรู้” หมายความว่า ผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษา ฝึกอบรม หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในทำงานระหว่างการศึกษา

๔. ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณวุฒิแต่ละระดับ ต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตรสถาบันอุดมศึกษา วิชาชีพ ประเทศชาติ และบริบทโลก ประกอบด้วยอย่างน้อย ๔ ด้าน ได้แก่

๔.๑ ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ หรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคม และพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

๔.๒ ทักษะ (Skills) หมายถึง ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกฝนปฏิบัติให้เกิดความแคล่วคล่อง ว่องไว และชำนาญ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการ พัฒนาตน และพัฒนาสังคม สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

๔.๓ จริยธรรม (Ethics) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม ศีลธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตน ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

๔.๔ ลักษณะบุคคล (Character) หมายถึง บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และค่านิยมที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะศาสตร์ วิชาชีพ และสถาบัน โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้ และการฝึกประสบการณ์จากหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

๕. รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละด้านในข้อ ๔ ตามคุณวุฒิแต่ละระดับ เป็นไปตามเอกสารแนบท้ายประกาศฉบับนี้

๖. สถาบันอุดมศึกษาต้องแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในการผลิตบัณฑิตให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร โดยออกแบบและพัฒนาระบบและกลไก หรือวิธีการ พร้อมหลักฐานเชิงประจักษ์ สำหรับการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตรการศึกษา

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณกิตติชัย วัฒนานันท์)
ประธานกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละด้านตามคุณวุฒิแต่ละระดับ

ความรู้ (Knowledge)					
<p>ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ หรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคม และพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล</p> <p>โครงสร้างของความรู้สำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความรู้เชิงสาระ/หลักการ ความรู้เชิงกระบวนการ และความรู้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต 2. * ความรู้ที่จำเป็นต่อการเชื่อมโยง การปรับใช้ การต่อยอดความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาและการทำงานร่วมกัน <p>* หมายเหตุ ยกเว้นคุณวุฒิระดับอนุปริญญา</p>					
อนุปริญญา	ปริญญาตรี	ประกาศนียบัตรบัณฑิต	ปริญญาโท	ประกาศนียบัตรบัณฑิต ชั้นสูง	ปริญญาเอก
ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอสำหรับการนำไปใช้ทำงานตามบทบาทหน้าที่	ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ ปรับใช้ความรู้เพื่อการพัฒนางาน	ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพ	ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อการค้นพบ และสร้างสิ่งใหม่ที่เป็นที่ยอมรับ	ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงสร้างองค์ความรู้ใหม่เชิงปฏิบัติในการแก้ปัญหาทางวิชาชีพแบบองค์รวมและเป็นที่ยอมรับ	ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ เชื่อมโยงความรู้ และใช้กระบวนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่นำไปสู่การแก้ปัญหาแบบองค์รวม ซึ่งเป็นที่ยอมรับและอ้างอิงได้ และหรือปรับใช้ในบริบทอื่นได้
<p>การสร้างสิ่งใหม่ หมายถึง กระบวนการวิจัยและพัฒนา ซึ่งทำให้ได้ผลผลิตใหม่ที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ สิ่งของ กระบวนการ ระบบ แนวคิด อันเป็นสิ่งสร้างขึ้นจากความรู้ ความคิดริเริ่ม หรือความคิดสร้างสรรค์ใหม่ หรือมีการพัฒนา ต่อยอด ประยุกต์ และปรับปรุง ให้สามารถใช้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทใหม่ วิถีชีวิตใหม่ หรือความต้องการใหม่</p> <p>การสร้างองค์ความรู้ใหม่ หมายถึง กระบวนการวิจัยที่ใช้วิธีวิทยาการวิจัยประเภทต่าง ๆ ซึ่งทำให้ได้ผลผลิต หรือข้อค้นพบจากการวิจัย เป็นแนวคิด ทฤษฎี หรือสาระความรู้ใหม่ที่จะช่วยในการส่งเสริมหรือพัฒนาศาสตร์ในสาขานั้น หรือส่งเสริมให้เกิดการสร้างศาสตร์ใหม่แบบบูรณาการ</p>					

ทักษะ (Skills)					
<p>ทักษะ (Skills) หมายถึง ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกฝนปฏิบัติให้เกิดความแคล่วคล่อง ว่องไว ชำนาญ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการ พัฒนาดน และพัฒนาสังคม สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล</p> <p>โครงสร้างของทักษะสำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้</p> <p>๑. ทักษะการปฏิบัติงานตามวิชาชีพ หรือตามศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๒. ทักษะทั่วไป ประกอบด้วยทักษะการเรียนรู้ ทักษะส่วนบุคคล ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่นำไปสู่การพัฒนางาน วิชาชีพ การดำรงชีวิตและการทำงานเพื่อสร้างสรรค์องค์กร และสังคม ซึ่งเหมาะสมกับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล</p>					
อนุปริญญา	ปริญญาตรี	ประกาศนียบัตรบัณฑิต	ปริญญาโท	ประกาศนียบัตรบัณฑิต ชั้นสูง	ปริญญาเอก
<p>๑. ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ในการปฏิบัติงานได้ ตามแนวปฏิบัติที่กำหนด</p> <p>๒. ทักษะด้านดิจิทัล</p>	<p>๑. ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ในการปฏิบัติ และ การปรับปรุงพัฒนางาน เพื่อการประกอบอาชีพ</p> <p>๒. ทักษะด้านดิจิทัล</p>	<p>๑. ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ในการปฏิบัติ และ การปรับปรุงพัฒนางาน ให้มีความเป็นมืออาชีพ</p> <p>๒. ทักษะด้านดิจิทัล</p>	<p>๑. ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และ ทักษะการสร้างความรู้ ในการปฏิบัติ การคิดริเริ่ม สร้างสิ่งใหม่ เพื่อสร้าง ความรู้ใหม่เชิงวิชาการ หรือวิชาชีพ</p> <p>๒. ทักษะด้านดิจิทัล</p>	<p>๑. ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และ ทักษะการสร้างความรู้ ในการปฏิบัติ การคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ เพื่อสร้าง ความรู้ใหม่เชิงวิชาการ หรือวิชาชีพในระดับเป็น ที่ยอมรับ และเป็น แนวปฏิบัติได้</p> <p>๒. ทักษะด้านดิจิทัล</p>	<p>๑. ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และ ทักษะการสร้างความรู้ ในการปฏิบัติ การคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ เพื่อสร้าง องค์ความรู้ใหม่เชิงวิชาการ หรือวิชาชีพในระดับที่อ้างอิง หรือปรับใช้ในบริบทอื่นได้</p> <p>๒. ทักษะด้านดิจิทัล</p>
<p>หลักสูตรต้องอ้างอิงทักษะจากกรอบแนวคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ และ Top ๑๐ Skills ของ World Economic Forum</p> <p>ตัวอย่างทักษะ : ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (inquiry skills) การคิดเชิงวิพากษ์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) การแสดงเหตุผล (reasoning) ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) การเรียนรู้ (learning) การสื่อสาร (communication) ความร่วมมือรวมพลัง (collaboration) การทำงานเป็นทีม (team working) ความเป็นผู้นำ (leadership) ความเป็นผู้ประกอบการ (entrepreneurship) การแก้ไขปัญหา (problem solving) การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทักษะการทำงานที่หลากหลาย (multitasking skills)</p>					

จริยธรรม (Ethics)

จริยธรรม (Ethics) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม ศีลธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตน ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

โครงสร้างของจริยธรรมสำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้

๑. การกระทำที่เป็นไปตามกฎกติกา และเกิดประโยชน์ต่อสังคม
๒. การหลีกเลี่ยงการกระทำสิ่งที่มีผิดกฎกติกาของสังคม และไม่ทำผิดกฎหมาย

ทั้งนี้ หลักสูตรต้องกำหนดจริยธรรมที่เหมาะสมกับสาขาวิชาในแต่ละระดับคุณวุฒิ และจริยธรรมเฉพาะวิชาชีพที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพ หรือประชาคมวิชาชีพ หรือจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

ตัวอย่างจริยธรรม : การกระทำที่มีจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีจิตใจเมตตา ความโอบอ้อมอารี การมีจิตสาธารณะ การรักษาสีงแวดล้อม เป็นต้น

การกระทำที่ไม่ถูกจริยธรรม เช่น การคัดลอกผลงาน การทุจริตทางวิชาการ การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา การละเมิดสิทธิเสรีภาพ การลักขโมย การทุจริตการสอบ การฉ้อโกง การไม่กระทำตามสัญญา การโฆษณาสรรพคุณของสินค้าเกินจริง การกระทำที่เอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องที่ไม่ถูกต้อง เป็นต้น

ลักษณะบุคคล (Character)

ลักษณะบุคคล (Character) หมายถึง บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ค่านิยม ที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะศาสตร์ วิชาชีพ และสถาบัน โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้ และการฝึกประสบการณ์จากหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

โครงสร้างของลักษณะบุคคลสำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้

๑. ลักษณะบุคคลทั่วไป
๒. ลักษณะบุคคลตามวิชาชีพ หรือตามศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่างลักษณะบุคคล : บุคลิกที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร มีเสน่ห์ เป็นผู้นำ นิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ มีเมตตา กรุณา รักการทำงานเป็นทีม ช่างสังเกต คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีเหตุผล ค่านิยมยึดมั่นในอุดมการณ์ที่ถูกต้อง การรักษาสິงแวดล้อม ความพอเพียง ความเท่าเทียมกันในสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม ยอมรับความแตกต่างในสังคม ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล ความรับผิดชอบ อดทนในการทำงานตามวิชาชีพ ความรอบคอบ ความละเอียดถี่ถ้วน เป็นแบบอย่างได้ บุคลิกภาพดี มีการสื่อสารที่ดี คิดเป็นระบบ เชื่อมั่นในตนเอง มีสุนทรียนิยม มีศิลปนิสัย มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ รักการเล่น รักการแสดง เป็นนักบริหารจัดการ มีความคิดเชิงตรรกะ ความเป็นผู้ประกอบการ การรู้ดิจิทัล (digital literacy) และการรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) เช่น การรู้เทคโนโลยี (technology literacy) การรู้สารสนเทศ (information literacy) การรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เห็น (visual literacy) การรู้การสื่อสาร (communication literacy) การรู้สังคม (social literacy) เป็นต้น

ทั้งนี้ ทุกหลักสูตรต้องกำหนดลักษณะบุคคลที่เป็นลักษณะบุคคลทั่วไปที่เหมาะสมสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตรและสถาบัน ส่วนหลักสูตรวิชาชีพ ควรกำหนดลักษณะบุคคลเฉพาะวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพด้วย โดยอาจเลือกลักษณะบุคคลทั่วไปมากำหนดเป็นคุณสมบัติที่เป็นจุดเน้นให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร

มติคณะกรรมการมาตรฐาน

การอุดมศึกษา

การประชุม ครั้งที่ 1/2567

เรื่อง แนวทางการกำหนด
ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร
ในสถาบันอุดมศึกษา

ที่ อว ๐๒๐๔.๒/๑๘๒๑

ฝ่ายมาตรฐาน การศึกษา
สำนักบริหารการศึกษ
เลขที่ ๐๖๘
วันที่ ๓๐ มิ.ย. ๒๕๖๗
เวลา... ๑๕:๓๐

กองบริหารกลาง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รับที่ 1359
วันที่ ๒๖ มิ.ย. ๒๕๖๗
เวลา 14.15น.

วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ถนนศรีอยุธยา ราชเทวี กทม. ๑๐๔๐๐

๒๕ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง แนวทางการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา

สำนักบริหารการศึกษ
รับที่ 0657
วันที่ 30 มิ.ย. 2567
เวลา... น. ๒๕ มิ.ย.

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อ้างถึง หนังสือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ด่วนที่สุด ที่ อว ๖๕๐๑.๒๓๐๕/๖๙๖๕ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ขอหารือแนวทางการจัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา ในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่มีแบบวิชาการ (แผน ๑) และแบบวิชาชีพ (แผน ๒) และหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่มีแผนการเรียนการจัดสหกิจศึกษาและการศึกษาบูรณาการกับการทำงาน (CWIE) ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ขอเรียนให้ทราบว่า คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๗ ได้มีมติให้ความเห็นชอบแนวทางการจัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา ในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่มีแบบวิชาการ (แผน ๑) และแบบวิชาชีพ (แผน ๒) และหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่มีแผนการเรียนการจัดสหกิจศึกษาและการศึกษาบูรณาการกับการทำงาน ดังนี้

๑. ในกรณีของหลักสูตรระดับปริญญาโทที่มีแบบวิชาการ (แผน ๑) กับแบบวิชาชีพ (แผน ๒) ซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของแบบวิชาการ และแบบวิชาชีพให้เขียนแยกออกจากกัน รวมทั้งกระบวนการที่มา ปรัชญา วัตถุประสงค์ และการออกแบบหลักสูตร ทั้งนี้ เนื่องจากแบบวิชาการและแบบวิชาชีพมีเป้าหมายผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะแตกต่างกัน (นักวิชาการ และนักวิชาชีพ) ทั้งนี้ต้องมีส่วนของผลลัพธ์การเรียนรู้หลัก (core) ที่เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ร่วมกันด้วย แต่มหาวิทยาลัยสามารถส่งออกสารหลักสูตรรวมเป็นเล่มเดียวกันได้

๒. ในกรณีหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่มีแผนการเรียนแบบจัดสหกิจศึกษาและการศึกษาบูรณาการกับการทำงาน ให้กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามสมรรถนะที่จะได้จากการปฏิบัติงานจริง เพิ่มเติมจากที่กำหนดในหลักสูตรปกติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย จะขอขอบคุณยิ่ง

เรียน รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ เพื่อโปรดพิจารณา

ลิ้ม

๒๖ มิ.ย. ๒๕๖๗

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ศุภชัย ปทุมนากุล)

รองปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๒๖ มิ.ย. ๖๗

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา
กองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๒๐๓๙ ๕๖๑๙

โทรสาร ๐ ๒๐๓๙ ๕๖๖๕

ภาคผนวก คู่มือแนะนำการจัดทำหลักสูตรใหม่/หลักสูตรปรับปรุงของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 7)

ประกาศมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เรื่อง แนวปฏิบัติการเปลี่ยนแปลง

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประกาศมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เรื่อง แนวปฏิบัติการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวมทั้งการพิจารณารับทราบหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในระบบ CHECO การปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อยที่ไม่กระทบต่อโครงสร้างหลักสูตร (สมอ. ๐๘) ในกรณีเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร เป็นไปตามแนวทางของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในการพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตร ตามที่กำหนดในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อประกันคุณภาพหลักสูตร การบริหารจัดการหลักสูตร ฯลฯ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงกำหนดแนวปฏิบัติการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังนี้

๑. คณะ/วิทยาลัย/วิทยาเขต ควรพิจารณากำหนดคุณสมบัติอาจารย์ที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตร เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรได้ตลอดระยะเวลา ๕ ปี หากเป็นไปได้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ควรมิใช่ไม่เกิน ๕๕ ปี เว้นแต่เป็นผู้มีผลงานทางวิชาการตีพิมพ์สม่ำเสมอ เพื่อลดการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรกรณีเกษียณอายุการทำงาน

๒. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องตีพิมพ์ผลงานทางวิชาการของตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้มีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ ตลอดระยะเวลาของการดำเนินการหลักสูตร

๓. การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลา หรือ การเปิดหลักสูตรใหม่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องมีผลงานทางวิชาการตีพิมพ์สม่ำเสมอ ซึ่งจะส่งผลให้สามารถเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบได้ตลอดระยะเวลา ๕ ปีที่จัดการศึกษา มีผลงานตามช่วงระยะเวลาของรอบการปรับปรุง/เปิดหลักสูตรใหม่ กรณีผลงานใกล้หมดอายุ และคาดว่าจะไม่สามารถพัฒนาผลงานทางวิชาการใหม่อย่างต่อเนื่องได้ ขอให้คณะ/วิทยาลัย/วิทยาเขต พิจารณาปรับรายชื่อเป็นอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรแทน

๔. กรณีหลักสูตรเกิดเหตุสุดวิสัย อันเนื่องมาจาก อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรลาออก หรือเสียชีวิต ส่งผลให้จำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ หลักสูตรสามารถเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ โดยขอให้เสนอ สมอ. ๐๘ แบบฟอร์ม อจ.มก. ๑ (ระบุรายชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคน) พร้อมแนบบรรณานุกรมแสดงผลงานทางวิชาการของอาจารย์ทุกคน รวมถึงแผนภูมิอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรให้ครบถ้วนทุกครั้ง เพื่อเสนอคณะกรรมการฯ ที่เกี่ยวข้องตามลำดับต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายจรงค์ วัชรินทร์รัตน์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประกาศมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เรื่อง แนวปฏิบัติการแต่งตั้ง เปลี่ยนแปลง

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและ

อาจารย์ประจำหลักสูตร

ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กรณีเกษียณอายุงาน

ประกาศมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เรื่อง แนวปฏิบัติการแต่งตั้ง เปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรณีเกษียณอายุงาน

เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวมทั้งการพิจารณาปรับรับทราบหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในระบบ CHECO สำหรับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่เกษียณอายุงานแล้ว ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ และแนวทางของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในการพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องของหลักสูตร ตามที่กำหนดในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อประกันคุณภาพหลักสูตรการบริหารจัดการหลักสูตร ฯลฯ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๖ และข้อ ๕ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๖ และโดยอนุมัติของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ จึงให้กำหนดแนวปฏิบัติการแต่งตั้ง เปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรณีเกษียณอายุงาน ดังนี้

๑. ต้องเคยเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรหรืออาจารย์ประจำหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งได้รับการต่อสัญญาจ้างพนักงานมหาวิทยาลัย กลุ่มวิชาการ ประเภทคณาจารย์เต็มเวลาที่เกษียณอายุหรือแต่งตั้งให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ และสามารถบริหารจัดการหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ ที่เกี่ยวข้อง ตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาได้

๒. กรณีผู้บริหาร หรือคณบดีส่วนงานที่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรเกษียณอายุงาน หรือได้รับการต่อสัญญาจ้างพนักงานมหาวิทยาลัย แต่ยังคงเป็นผู้บริหารส่วนงานอยู่ตามวาระ สามารถเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต่อไปได้จนกว่าจะหมดวาระการบริหารงาน

๓. ต้องมีผลงานทางวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และผลิตผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง

๔. ต้องทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เท่านั้น

๕. ต้องผ่านความเห็นชอบตามขั้นตอนการขอแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทั้งนี้คุณสมบัติและแนวปฏิบัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการ
มาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ และประกาศ
คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายจรัล Wachirintorn)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การอนุมัติปรับปรุงตัวบ่งชี้
ผลการดำเนินงาน
(Key Performance Indicators)

การประกันคุณภาพหลักสูตร

ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ

อุดมศึกษาพลัสผลการเรียนรู้

ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

พ.ศ. 2565

บันทึกข้อความ

ฝ่ายมาตรฐานการศึกษา
 สำนักบริหารการศึกษา
 วันที่ ๒๘ พ.ค. ๒๕๖๗
 เวลา ๑๐:๐๐ น.

คณะกรรมการวิชาการ มก.
 เลขที่ ๗๑๑
 วันที่ ๗ พ.ค. ๖๗
 เวลา ๙.๐๐ น.

ส่วนงาน สำนักงานสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โทร. ๐๒-๙๔๒-๘๑๓๒ ภายใน ๖๔๔๘๐๓

ที่ อว ๖๕๐๑.๐๑/๕๓๐ วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เรื่อง การอนุมัติปรับปรุงตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) การประกันคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

๑ เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คณะกรรมการวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ก.ว.ช.) ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ พิจารณาแล้ว มีมติเห็นชอบและให้นำเสนอสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เพื่อพิจารณาอนุมัติปรับปรุงตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) การประกันคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้สอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอนุปริญญา พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยให้ผลบังคับใช้กับทุกหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่เข้ารับการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๗ เป็นต้นไป ตามรายละเอียดที่ได้แนบมาพร้อมนี้ นั้น

สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ พิจารณาแล้ว มีมติอนุมัติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชานินทร์ คงศิลา)

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการสภามหาวิทยาลัยและพัฒนาระบบบริหาร
 เลขานุการสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

๒ - เห็นชอบตาม ๑

- เรียน รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ เพื่อโปรดทราบ และพิจารณามอบสำนักบริหารการศึกษา ดำเนินการต่อไป

(นายจรัล Wachirintorn)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ๓๐ เม.ย. ๒๕๖๗

เรียน ผู้อำนวยการสำนักบริหารการศึกษา เพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

(รองศาสตราจารย์พลดาว์ลี่ พวงจิตร)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
 - ๒ พ.ค. ๒๕๖๗

**รายละเอียดการปรับปรุงตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพหลักสูตร
ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารหลักสูตร
การประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
และแนวทางการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา จำนวน 10 ตัวบ่งชี้**

(มติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุม ครั้งที่ 4/2567 เมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2567)

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน
1. มีแผนการสอนของรายวิชา (Course Syllabus) ก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา
2. จัดทำรายงานผลการดำเนินการที่สะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ของผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา
3. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ที่ประกอบด้วยข้อมูลพัฒนาการของผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตในหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา
4. มีการทวนสอบกระบวนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลลัพธ์ผู้เรียนในระดับชั้นปีหรือหลักสูตร ในแต่ละปีการศึกษา และให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียน
5. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการทวนสอบหรือผลการดำเนินงานในปีการศึกษาที่ผ่านมา ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำหลักสูตร/ภาควิชา
6. อาจารย์ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร โดยเฉพาะอาจารย์ใหม่ ต้องได้รับการชี้แนะให้มีความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร
7. อาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ที่สอนหรือเทคนิคการเรียนการสอนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
8. บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอนทุกคน ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้กับนิสิต (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ภายใต้ความรับผิดชอบของส่วนงานต้นสังกัด
9. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพการบริหารหลักสูตรโดยรวม เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0
10. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0

หมายเหตุ โดยให้มีผลบังคับใช้กับทุกหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เข้ารับการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2567 เป็นต้นไป

รายนามคณะผู้จัดทำและบรรณาธิการ
คู่มือแนะนำการจัดทำหลักสูตรใหม่

หลักสูตรปรับปรุง

ขอมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

(ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 7)

**คณะผู้จัดทำและบรรณาธิการคู่มือแนะนำการจัดทำหลักสูตรใหม่/หลักสูตรปรับปรุง
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565
(ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 7)**

ที่ปรึกษา :

อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ดร.จรงค์ วัชรินทร์รัตน์)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ (รองศาสตราจารย์ ดร.ลดาวลัย พวงจิตร)

คณะกรรมการการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ :

1. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	ที่ปรึกษา
2. รองศาสตราจารย์ ดร.นवलวรรณ สุนทรภักษ์	ประธานกรรมการ
3. ผู้อำนวยการสำนักบริหารการศึกษา	รองประธานกรรมการ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ลิลลี่ กาวิฑีระ	กรรมการประเภทยุทธศาสตร์
5. รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร กิจปรีชาวนิช	กรรมการประเภทยุทธศาสตร์
6. รองศาสตราจารย์ ชัยวี แก้วสุริยสิทธิ์	กรรมการประเภทยุทธศาสตร์
7. รองศาสตราจารย์ คณิตา ตั้งคณานุรักษ์	กรรมการประเภทยุทธศาสตร์
8. รองศาสตราจารย์ ดร.ประสงค์ ต้นพิชัย	กรรมการประเภทยุทธศาสตร์
9. รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรนันท์ ทักขนนท์	กรรมการประเภทยุทธศาสตร์
10. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา (วิทยาเขตกำแพงแสน)	กรรมการ
11. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา (วิทยาเขตศรีราชา)	กรรมการ
12. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา (วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร)	กรรมการ
13. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะเกษตร)	กรรมการ
14. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะเทคนิคการสัตวแพทย์)	กรรมการ
15. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะบริหารธุรกิจ)	กรรมการ
16. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะประมง)	กรรมการ
17. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะมนุษยศาสตร์)	กรรมการ
18. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะวนศาสตร์)	กรรมการ
19. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะวิทยาศาสตร์)	กรรมการ
20. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะวิศวกรรมศาสตร์)	กรรมการ
21. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะศึกษาศาสตร์)	กรรมการ
22. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะเศรษฐศาสตร์)	กรรมการ
23. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์)	กรรมการ
24. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะสังคมศาสตร์)	กรรมการ
25. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะสัตวแพทยศาสตร์)	กรรมการ
26. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะสิ่งแวดล้อม)	กรรมการ
27. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะอุตสาหกรรมเกษตร)	กรรมการ
28. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะแพทยศาสตร์)	กรรมการ
29. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (วิทยาลัยบูรณาการศาสตร์)	กรรมการ
30. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (บัณฑิตวิทยาลัย)	กรรมการ

31. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะเกษตร กำแพงแสน)	กรรมการ
32. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะวิศวกรรมศาสตร์ กำแพงแสน)	กรรมการ
33. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา)	กรรมการ
34. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์)	กรรมการ
35. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์)	กรรมการ
36. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะอุตสาหกรรมบริการ)	กรรมการ
37. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะวิทยาการจัดการ)	กรรมการ
38. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะวิทยาศาสตร์ ศรีราชา)	กรรมการ
39. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะวิศวกรรมศาสตร์ศรีราชา)	กรรมการ
40. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา)	กรรมการ
41. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะพาณิชยศาสตร์บริหารธุรกิจ)	กรรมการ
42. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะทรัพยากรธรรมชาติและอุตสาหกรรมเกษตร)	กรรมการ
43. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์)	กรรมการ
44. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ)	กรรมการ
45. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะสาธารณสุขศาสตร์)	กรรมการ
46. คณบดี หรือผู้แทน (คณะสหวิทยาการจัดการและเทคโนโลยี)	กรรมการ
47. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษา หรือผู้แทน (คณะพยาบาลศาสตร์)	กรรมการ
48. หัวหน้าฝ่ายมาตรฐานการศึกษา	กรรมการและเลขานุการ
49. หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
50. หัวหน้างานรับรองหลักสูตรและคุณวุฒิ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
51. นางวราภรณ์ สมบูรณ์กุล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
52. นางสาวพินทุ์สุดา ดีช่วย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
53. นายภาศิไนย ไทยธารา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
54. นางสาวธิดา จันทาพูน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
55. นางสาวนริสสา สียา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะผู้จัดทำและบรรณาธิการ :

1. รองศาสตราจารย์ ดร.นवलวรรณ สุนทรภิชัย
  2. รองศาสตราจารย์ซัชรี แก้วสุริยจิต
  3. รองศาสตราจารย์คณิตา ตั้งคณานุรักษ์
  4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑล ฐานุตตมวงศ์
  5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิณทิพย์ รัชมภาภรณ์
  6. ดร.นীরนุช ภาชนะทิพย์
  7. นางสาวลลวิวรร วิบุรณวงศ์
  8. นางมณฑา พันธุ์จิตต์
  9. นางสาวทิพวรรณ เข้มนกิจ
  10. นางวราภรณ์ สมบูรณ์กุล
  11. นางสาวพินทุ์สุตา ดีช่วย
  12. นางสาวธิดา จันทาพูน
  13. นางสาวนริสสา สียา
  14. นายภาคินัย ไทยธารา
- ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
กรรมการประเภทยุทธศาสตร์
กรรมการประเภทยุทธศาสตร์
กรรมการประเภทยุทธศาสตร์
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะอุตสาหกรรมเกษตร
ผู้อำนวยการสำนักบริหารการศึกษา
หัวหน้าฝ่ายมาตรฐานการศึกษา
หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตร
หัวหน้างานรับรองหลักสูตรและคุณวุฒิ
งานรับรองหลักสูตรและคุณวุฒิ ฝ่ายมาตรฐานการศึกษา
งานพัฒนาหลักสูตร ฝ่ายมาตรฐานการศึกษา
งานพัฒนาหลักสูตร ฝ่ายมาตรฐานการศึกษา
งานพัฒนาหลักสูตร ฝ่ายมาตรฐานการศึกษา
ฝ่ายส่งเสริมการศึกษาและเทคโนโลยี

เอกสารทางวิชาการ

ฝ่ายมาตรฐานการศึกษา สำนักบริหารการศึกษา ฉบับที่ 2/2567

13 มิถุนายน พ.ศ. 2567 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 7)